

PaedDr. Silvia Stanová

Centrum pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie, Trnava

Čo je potrebné vedieť o dysgrafii

Aj keď v poslednej dobe narastá počet detí s problémami v písaní, nie všetky majú špecifickú vývinovú poruchu učenia dysgrafiou (= poruchu písania). Tak ako existujú nepravé dyslexie, môžeme hovoriť aj o sekundárnych dysgrafických ťažkostiach.

**Nepravá
dysgrafia**

Nácvik písania sa často obmedzuje len na rozvoj grafomotoriky, bez ohľadu na celkovú úroveň motoriky. **Rodičia a učiteľky MŠ často už pred vstupom do školy nútia dieťa robiť čiarky, vlnovky..., chcú, aby deti písali hneď do riadkov a malé tvary.**

**Základná
chyba**

V súčasnej pretechnizovanej dobe si deti celkovo nerozvíjajú motoriku. Málo sa hrajú pohybové hry, mnohé neradi vyfarbujú, v predškolskom veku sa deti málo hrajú so stavebnicami a konštrukčnými hrami.

Aby sme sa vyhli nesprávnemu chápaniu a pristupovali k deťom s problémami v písaní erudovane, je potrebné venovať pozornosť najskôr **poznávacím funkciám podieľajúcim sa na procese písania.**

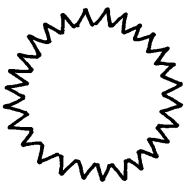

Psychické funkcie podieľajúce sa na písaní

Veľa pedagógov, hlavne na prvom stupni ZŠ, vidí u detí problémy s grafomotorikou a konštatuje, že deti prichádzajú do školy v tejto oblasti nepripravené. Z rozhovorov s učiteľkami MŠ sa zasa dozvedáme, že venujú práve rozvoju grafomotoriky zvýšenú pozornosť. V čom je potom problém?

Učenie písať sa opiera o zložitú psychickú činnosť, výsledkom ktorej je utvorenie nového kôrového psychicko-funkčného systému, bezprostredne spätého so zvukovou rečou a myslením (podľa Pardel, 1966). Podstatou písania je **premena počutého, videného alebo hovoreného na zložitú grafickú činnosť. Výsledok je písané slovo — reč.**

**Podstata
písania**

Pre úspešné zvládnutie procesov písania je preto potrebné rozvíjať nielen hrubú a jemnú motoriku, ale aj ostatné poznávacie funkcie — sluchové a zrakové vnímanie, priestorovú orientáciu, fonematické uvedomenie, celkovú pohybovú koordináciu, zrakovú a pohybovú pamäť a pozornosť.

Je nevyhnutná aj celková koordinácia systémov, ktoré zaisťujú prevod sluchového alebo zrakového vnemu do grafickej podoby (t. z. spojenie foném — grafém pri písaní podľa diktátu a spojení tlačенých a písaných písmen pri prepise). **Nedostatky v týchto oblastiach spôsobujú ťažkosti v písaní.**

Podľa Zelinkovej (2003) sa pri poruchách písania vyskytujú u detí najčastejšie kombinácie týchto deficitov:

- ⊙ majú problémy s jemnou motorikou,
- ⊙ majú zníženú zrakovú predstavivosť (nie sú schopné vybaviť si tvary písmen),
- ⊙ nie sú schopné zapamätať si motorické vzorce tvarov písmen,
- ⊙ majú nedostatočné fonematické uvedomenie.

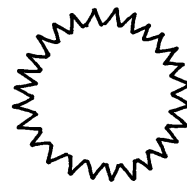

Uvedené deficity môžu viesť k chybám alebo až k poruchám písania.

Chyby písania

Za chyby písania (podľa Šupšákovej) považujeme všetko, čo znižuje čitateľnosť, teda:

- ⊙ **silné písmo** (ťažkopádnosť pohybov ruky, krčovitité držanie pera, veľký tlak na pero),
- ⊙ **husté a natlačené písmo** — malá pohyblivosť ruky v smere písania,
- ⊙ **rozťahnuté písmo** — zdĺhavé premýšľanie pri písaní, vybavovanie si tvarov...,
- ⊙ **nedbanie na linajkovanie/riadkovanie** — dieťa sa sústreďuje na tvorbu písmen,
- ⊙ **skomolené písmo** — nezvláda mechanizmy písania — napodobňuje časti písmen (*chle* — *cle*),
- ⊙ **pisársky krč,**
- ⊙ **trasľavé písmo** — v dôsledku nervového oslabenia, pri epilepsiách,
- ⊙ **zajakavosť v písme** — nefunkčné opakovanie písmen alebo slabík v slove,
- ⊙ **písmo detí s obrnou** — krčovitité — kostrbaté — mykanie,
- ⊙ **zrkadlové písmo** — hlavne u ľavákov,
- ⊙ **dieťa nepíše jedným ťahom** — nestíha písať.

Na rozdiel od porúch písania sú chyby písania menlivej povahy a pramenia z technickej, fyziologickej a psychologickej podstaty. Často sa ich po odhalení príčiny podarí odstrániť.

Poruchy písania môžu byť:

- a) vývinové — **dysgrafia a dysortografia,**
- b) získané — **agrafia** (strata už nadobudnutých schopností písať).

Poruchy
písania

Matějček (in Lechta, 2003) definuje dysgrafiú ako špecifickú poruchu grafo-motorického aktu. **Dieťa netrpí žiadnym závažnejším zmyslovým ani pohybovým postihnutím, ale nemôže sa naučiť napodobniť tvary písmen a číslíc.** Nepamätá si ich, zrkadlovo ich otáča alebo ich vzájomne zamieňa. Spravidla píše krčovito, takže písmo má niekedy úplne zvláštny ráz. **Z hľadiska neurologického ide o grafomotorickú dyspraxiu.**

Definícia
dysgrafie

Dysgrafia (porucha písania) a dysortografia (porucha pravopisu) sú vývinové špecifické poruchy učenia ovplyvňujúce kvalitu písania. Obe poruchy sa väčšinou vyskytujú súčasne a často aj v spojení s dyslexiou.

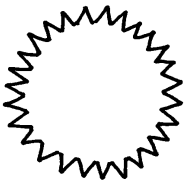
- ☉ **Dysgrafia postihuje grafickú stránku písaného prejavu,** teda úpravu, osvojenie jednotlivých písmen, ako aj spojenie hláska — písmeno.
- ☉ **Písomný prejav dieťaťa s dysgrafiou má mnohotvárne a početné chyby,** ktoré sa **nemôžu hodnotiť ako neznalosť gramatických pravidiel.**
- ☉ Písanie je pre dysgrafikov **veľmi náročná činnosť** a spotrebujú množstvo síl, **preto je pre tieto deti skoro nemožné sústrediť sa na gramatiku a používať vedomosti, ktoré bežne ovládajú.**

Dieťa si diktuje po hláskach — píše potom pomaly, nevníma obsah písaného a má následne sťaženú aplikáciu gramatických pravidiel, napr.: vo vete nerozlíši, či je myslené víly — rozprávkové bytosti, vyli — psi, vily — domy.

Použitá literatúra:

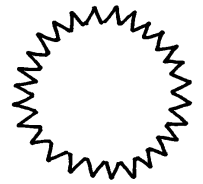
- LECHTA, V. a kol.: Diagnostika narušenej komunikačnej schopnosti. Praha, Portál 2003.
 PARDEL, T.: Písaná reč, jej vývin a poruchy u detí. Bratislava, SPN 1966.
 ŠUPŠÁKOVÁ, B.: Detské písmo. Bradlo, 1991.
 ZELINKOVÁ, O.: Poruchy učenia. Praha, Portál 2003.

Čo je potrebné vedieť o dysgrafii

A large rectangular area with rounded corners, containing 18 horizontal lines for writing.

PaedDr. Silvia Stanová

Centrum pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie, Trnava

Prejavy dysgrafie v škole

Dieťa s dysgrafiou má **už od začiatku školskej dochádzky** problémy s písaním, ktoré sa obyčajne stále prehlbujú. **Ak sa konečne naučí tvary písmen, môžu nastúpiť problémy s tempom písania.** Nestíha dopísať alebo, ak je v časovej tiesni, je jeho písmo nečitateľné.

Prehlbujúce sa problémy

Typickým prejavom dysgrafie je nedodržiavanie liniek, **dysgrafik si často nepamätá tvar písmena, dlho si spomína, nie je schopný ho napodobniť**, veľakrát si tvar zľahčuje.

Proces automatizácie písania nabieha veľmi neskoro, aj napriek tomu, že žiak vynakladá pri písaní veľkú námahu. Výsledok nie je adekvátny jeho úsiliu. Dokonca je často označovaný ako „lajdák“ lebo „sa nesnaží“.

Problémy s automatizáciou písania

Ani prepisovanie úloh neprináša zlepšenie. Úprava prác a zošitov je neúhľadná — nestíha prepisovať z tabule, poznámky, hlavne na druhom stupni ZŠ, sú pre učenie nepoužiteľné.

Neúhľadnosť

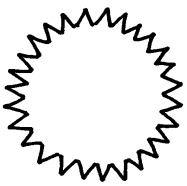
V mnohých prípadoch deti odmietajú písať.

Vo svojej praxi som mala prváčika, ktorý chcel písať len doma. Mama mu „napovedala“: „Píš šikmo hore, už sa otoč, ešte-ešte, stačí, posuň si ruku, začni ďalej,“ a pod. V škole túto „nápovedu“ nemal, a preto sa bál písať. Horšia situácia nastane, ak sa objavia sprievodné neurotické ťažkosti.

Aj keď sa žiak doma pripravuje, z písomných prác dostáva horšie známky, **lebo ich nestíha vypracovať** (a to už vôbec nie, ak je dysgrafia spojená s dyslexiou).

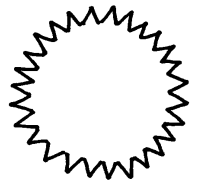
Horšie známky z písomných prác

- Osobitosti vývinu reči** U týchto detí je často vývin reči oneskorený, dlho pretrvávajú dyslálie (neschopnosť používať jednotlivé hlásky alebo skupiny hlások podľa jazykových noriem) a artikulačná neobratnosť. Preto **píšu slová skomolene, nezvládajú analýzu a syntézu slova**. Okrem chybovosti môžu v písomnom prejave pretrvávať **problémy s formuláciou viet** a celkovým vyjadrením myšlienok.
- Problémy so sledom úloh** Dieťa má problémy so serialitou a intermodalitou. Serialita znamená pravidelné opakovanie prvkov a činností podľa daných pravidiel, ktoré sa odohrávajú v určitom čase. Žiak nevie vykonávať bez problémov sled úloh, napríklad pri písaní, matematických operáciách, príprave pomôcok a podobne.
- Problémy používať viac zmyslov** Intermodalita znamená zapájanie viacerých zmyslov pri jednej aktivite, napr.: spojenie hláska — písmeno. Tieto deti nevedia súčasne hovoriť aj písať, napr.: povie „píšem la“, ale v skutočnosti to najprv vysloví, až potom píše l-a).
- Nedostatočné fonemické uvedomenie** Prejavujú sa nedostatky vo fonemickom uvedomení hlásky v slove, ich rozlišovanie a vzájomné postavenie. Fonemické uvedomenie **znamená pochopiť, že slová, slabiky, hlásky sú tvorené zvuky reči reprezentované alfabetickými symbolmi alebo písmenami**.
- Fonologické uvedomenie je **schopnosť hrať sa s jazykom** (rýmovačky, zameniť prvé alebo posledné písmeno, vynechať hlásku, pridať hlásku, aby vzniklo nové slovo — bez tlačeneho textu).
- Ťažkopádne písmo** Dysgrafik nie je schopný robiť plynulé ťahy, píše krčovito, pomaly so silným prítlakom písacej potreby. „Dysgrafické písmo je ťažkopádne, neobratné, neusporiadané, neúhľadné, meravé, krčovité, celkovo ťažko čitateľné až nečitateľné. **Typickým prejavom je nedodržiavanie veľkosti písma a tvaru písmen, neistota ťahov, tlak na podložku, nedodržiavanie smeru, sklonu písma, preťahovanie a nedotáhovanie liniek**“ (Swierkoszová, in Lechta, 1990).

Použitá literatúra:

- LECHTA, V. a kol.: Diagnostika narušenej komunikačnej schopnosti. Praha, Portál 2003.
- SWIERKOSZOVÁ, J.: Logopedické repititorium. In: Lechta, V. a kol. Bratislava, SPN 1990.
- ZELINKOVÁ, O.: Dyslexie v predškolskom veku? Praha, Portál 2008.
- ZELINKOVÁ, O.: Poruchy učenia. Praha, Portál 2003.

PaedDr. Silvia Stanová

Centrum pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie, Trnava

Ako zistím, že mám v triede dieťa s dysgrafiou?

Prejavy a príčiny dysgrafie — pozorovací hárok.

Dieťa s dysgrafiou

Ťažko si zapamätáva tvary písmen

Prečo?

- Nedostatočné zrkové vnímanie — rozlišovanie tvarov,
- telesná schéma (neúčelné pohyby),
- poruchy praxie.

Nedodržiava tvary písma

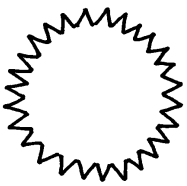
Prečo?

- Oslabená grafomotorika,
- priestorová orientácia,
- neobratnosť — dyspraxia,
- pomalé pracovné tempo alebo rýchla unaviteľnosť.

Má rozdielnu kvalitu písma pri individuálnom tempe a pri spoločnej práci

Prečo?

- Poruchy tempa a rytmu,
- poruchy regulácie svalového napätia,
- poruchy automatizácie pohybov,
- poruchy pozornosti.

Komolí slová:

a) nerozlišuje spoluhláskové skupiny

Prečo?

- Problémy v sluchovej analýze a syntéze,
- artikulačná neobratnosť,
- zlá výslovnosť.

b) prehadzuje písmená

Prečo?

- Problémy v analýze a syntéze,
- problémy v serialite,
- neutvrdené tvary.

c) prehadzuje poradie písmen (sprava — doľava)

Prečo?

- Problémy s orientáciou v priestore — pravo-ľavá orientácia,
- problémy v očných pohyboch.

d) vynecháva písmená, časti slova alebo písmená pridáva

Prečo?

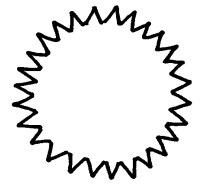
- Nedostatočné sluchové vnímanie (analýza slova),
- artikulačná neobratnosť,
- problémy v serialite.

Chybu si neopraví, aj keď slovo s chybami prečíta

Prečo?

- Fonematické chyby,
- nedostatočné zrkové vnímanie,
- dyslália (problémy vo výslovnosti).

PaedDr. Silvia Stanová

Centrum pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie, Trnava

Ako pracovať s deťmi s dysgrafiou

Univerzálne metódy a odporúčania, ktoré by pomohli všetkým deťom s poruchami učenia, neexistujú, lebo každé dieťa má individuálne vzorce narušenia schopností. Prax však potvrdila, že základom úspechu je pozitívna motivácia, teda **neukazovať dieťaťu, čo nevie, ale stavať na tom, čo dokáže**.

**Význam
motivácie**

Dôležité je tiež **postupovať individuálnym tempom** — spomalene.

- ☉ Umožnime dieťaťu, aby si zručnosti v písaní **správne osvojilo a dostatočne precvičilo**.
- ☉ **Nepriďavajme mu ťažšie typy úloh, pokiaľ nemá osvojené učivo na nižšej úrovni**.
- ☉ **Ak niektoré písmeno nevie správne napísať izolovane, nepoužívame pri opise, prepise a diktáte slová, v ktorých sa vyskytuje**.

Odporúča sa urobiť tabuľku, kde by si učiteľ (rodič) zaznačil, ktoré písmená dieťa zvláda bez problémov, ktoré si dlhšie vybavuje alebo mýli, ktoré nezvláda vôbec.

Na vyučovaní používame pomôcky, aby sme využívali **multisenzoriálny prístup**, t. z. pri učení sa usilujeme zapájať čo najviac zmyslov dieťaťa (nielen zrakový a sluchový, ale aj hmatový) — dáme mu napríklad hádať hmatom písmeno z umelej hmoty alebo molitanu.

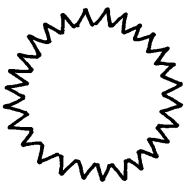
**Zapájať
zmysly**

Žiak slovo počuje, opakuje, rozloží ho na hlásky, napíše a farebne vyznačí spoluhláskovú skupinu „vr“ alebo si ju vopred precvičí obťahovaním pomocou prsta a pod.

Využívame asociačné metódy — navliekanie kociek, skladacia abeceda a pod. **Prínos spočíva v tom, že základné prvky, hlásky, písmená, sa spájajú s podnetmi inej zmyslovej modality a dieťa si ich na podklade asociácie ľahšie vybaví.**

**Asociačné
metódy**

Uvoľňovacie cviky

Stimulujeme nielen jemnú motoriku, ale aj hrubú motoriku a motoriku rúk. Pred písaním nezabúdame na uvoľňovacie cviky — celej hornej končatiny, nie iba zápästia.

Realizujeme ich niekoľkokrát, podľa potreby. Zosúladíme pohyb oboch rúk.

Rytmizácia

Pri písaní má veľký význam rytmizácia (písanie tvarov v rytme). Nezameriavame sa len na presné prevedenie tvaru alebo obkresľovanie, ale skôr na plynulosť.

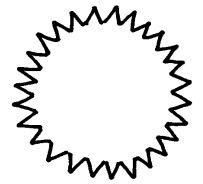
Je dobré, ak má dieťa možnosť hovoriť nahlas, čo píše. Uvedomujeme si, že v škole to nie je vždy možné, ale určite to odporučíme rodičom.

Dieťa s dysgrafiou a písanie

- ☉ Dbáme na **správne držanie písacej potreby a sedenie.**
- ☉ Dieťa s dysgrafiou píše pomaly, ak sa dostáva do časovej tiesne, je jeho písomný prejav ešte horší alebo až nečitateľný. **Preto ho nenútime za ten istý čas napísať toľko ako ostatné deti.**
- ☉ **Pri písaní poznámok dieťaťu dovoľíme, aby si písalo len hlavné body.**
- ☉ **Neodporúča sa dopisovať doma, čo žiak nestihol v škole.** Rodičia potom hľadajú (požičiavajú) zošity od spolužiakov namiesto toho, aby čas na prípravu využili efektívne. Niekedy musia vpisovať malým písmom do úzkych koloniiek v pracovných listoch.
- ☉ **Najväčší problém vidíme pri písaní diktátov.** Deti sa sťažujú, že ak píšú každú druhú vetu, sú rušené. Ak majú ťažkosti aj v sluchovej pamäti, zabudnú, čo majú písať.
- ☉ Pre hodnotenie úrovne grafického prejavu nám má slúžiť nielen **opis, prepis, diktát, ale aj voľné písanie.**

Mnohí dysgrafici radi píšú príbehy. Treba sa s nimi porozprávať o obsahovej stránke a až neskôr im v prípade potreby pomôcť pri oprave chýb. Inak by sme v nich záujem o písanie potlačili. Naša snaha naučiť ich „písať“, myslíme tým písanie ako komunikačný prostriedok, by bola márna.

Uplatňujeme individuálne hodnotenie, dieťa pozitívne hodnotíme aj za malé úspechy, oceňujeme aj čiastkové zlepšenie a úsilie, nešetříme pochvalou. Vyhýbame sa hodnoteniu: „Dnes si sa snažil — je to lepšie, ale...“

Individuálne hodnotenie

Nevyhnutná je spolupráca s pracovníkmi poradenského zariadenia, ktorí poruchu učenia diagnostikovali a vedú nápravnú terapiu. **Minimálne raz za polrok je treba výsledky žiaka spoločne prehodnotiť, zvážiť ďalšie kroky a postupy.**

Spolupráca s odborníkmi

Každý z nás je na svoje dieťa citlivý. Očakávame, že bude úspešné. Ak sa objavia problémy, môže rodič reagovať precitlivo. **Prípadné negatívne postoje rodičov nevnímajme ako „útok na svoju osobu“, ale skôr ako ich obranu.** Ak im problém vysvetlíme citlivo a trpezlivo (nie pred všetkými rodičmi, na chodbe, v časovej tiesni) a prejavíme svoju zaangażovanosť riešiť problém (čo sme už urobili my, aby sa problémy zmiernili), je väčší predpoklad, že sa nám podarí získať rodičov pre spoluprácu.

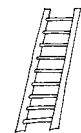
Komunikácia s rodičmi

Jednota pôsobenia pedagóga, rodiča a terapeuta je základom pre úspešné napredovanie dieťaťa s poruchou učenia.

Všeobecne sa pri práci s deťmi s dysgrafiou odporúča:

- ⊙ **rešpektovať osobné pracovné tempo**, neuprednostňovať kvantitu na úkor kvality,
- ⊙ hodnotiť vypracované úlohy, tie, ktoré nestihne, nehodnotiť ako nesprávne,
- ⊙ v písomných prácach hodnotiť vedomosti, obsahovú a nie formálnu stránku, chyby neopravovať,
- ⊙ **nedávať prepisovať zošity kvôli úprave, nehodnotiť úpravu zošitov známkou,**
- ⊙ **menej preferovať súťaženie.**

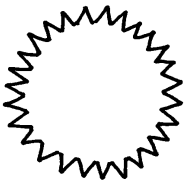
Použitá literatúra:

ČERNÁ, M. a kol.: Lehké mozgové dysfunkce. Praha, Ped. f. UK 1992.

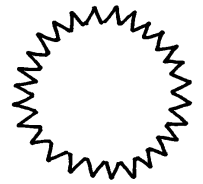
POKORNÁ, V.: Teorie, diagnostika a náprava specifických poruch učení. Praha, Portál 1997.

ŠUPŠÁKOVÁ, B.: Detské písmo. Bradlo, 1991.

ZELINKOVÁ, O.: Poruchy učení. Praha, Portál 2003.

A large rectangular area with rounded corners, containing 15 horizontal lines for writing.

PaedDr. Silvia Stanová

Centrum pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie, Trnava

Uplatnenie odporúčaní v školskej praxi

Presná príčina problémov detí s písaním sa líši od dieťaťa k dieťaťu. Môžu to byť oslabenia v oblasti motoriky, zrakového vnímania, problémy v sluchovom rozlišovaní spojené s problémami v reči, prípadne poruchy pozornosti. Ťažkosti sa obyčajne neprejavajú vo všetkých zložkách. Málokedy sa však vyskytuje izolovaný deficit, častejšie ide o ich kombináciu.

Kombinácia viacerých deficitov

Najobvyklejšími deficitmi v oblasti motoriky sú:

- ⊗ poruchy jemnej a hrubej motoriky,
- ⊗ pomalé grafomotorické a pracovné tempo,
- ⊗ poruchy procesu automatizácie.

Deficity v oblasti motoriky

Časté sú aj problémy s plánovaním pohybu a oslabenie pamäti, hlavne pracovnej pamäti.

Problémy s plánovaním pohybu — deti zvládajú všetky úkony potrebné na vytvorenie jednotlivých písmen, ale nesprávne funguje časť mozgu, ktorá zaisťuje, aby všetky tieto úkony boli prevedené postupne a neprerušovane — hovoríme o dyspraxii. V poslednej dobe narastá počet tzv. „neobratných“ detí, u ktorých sa neskôr môže diagnostikovať práve dyspraxia.

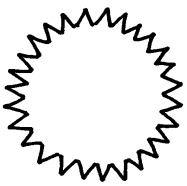
Dyspraxia

Je chybou, ak u nich rozvíjame „len“ jemnú motoriku. Problém je primárne v zámernom ovládaní pohybov celého tela a taktilno-kinestetickom vnímaní. V odbornej literatúre je používaný pojem telová schéma.

Telová schéma „umožňuje predstaviť si proces osvojovania pohybových zručností. Zároveň teoreticky zdôvodňuje používanie niektorých postupov a je podnetom k vyhľadávaniu a používaniu nových námetov.“ (Zelinková, 2001, s. 64)

Telová schéma

Čo to znamená v praxi? **Niektoré deti zvládnu napodobňovanie tvarov písma po niekoľkých opakovaníach. Iné sú neúspešné aj po dlhوترvajúćich nácvikoch.**

Ak dieťa napodobní tvar — má optickú kontrolu, ktorá ale nemusí byť dostatočná. Nevidí, že jeho tvar je nesprávny. Má len akustickú kontrolu — učiteľka ho upozorní na nesprávne prevedenie. Nie vždy sú informácie typu „píš krajšie“, „doťahuj tvar“ a podobne pre dieťa dostatočné, pretože neobsahujú úplné informácie z hľadiska motorických zručností.

U týchto detí by mal nácvik prebiehať etapovo — po malých krokoch. Odporúčame využiť niektoré z nasledujúcich postupov.

Uvoľňovacie cviky

Ako sme už upozornili (pozri D 1.4), pred písaním nezabúdame na uvoľňovacie cviky.

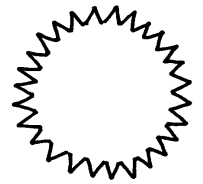
- ☉ Necháme dieťa precvičovať ruku od ramenného pletenca po dlane a prsty.
- ☉ Ak nie je celá ruka dostatočne uvoľnená, je pohyb pri písaní kŕčovitý, svalstvo je v stálom napätí. Dieťa tlačí na písaciu potrebu, kŕčovito ju zvierá.
- ☉ Môžeme mu umožniť písať hrubšou písacou potrebou, mäkkou ceruzkou, prípadne farbičkami. Dieťa lepšie ovláda pohyby ceruzkou ako perom. Pri písaní ceruzkou je odľahčená grafomotorika, odbúrame tak upriamenie jeho pozornosti na písaciu potrebu. Dieťa sa ľahšie sústreďí na samotné písanie.

V školách sa často „zabúda“ na rozcvičovanie ramena dieťaťa cez lakeť a zápästie. Všimajme si, či vie dieťa zápästím opísať celý kruh. Prax ukazuje, že veľa detí má s tým problém.

Do poradne prišla druháčka, ktorá odmietala písať. V škole nestíhala, rýchlo bola unavená. Absolvovala tréning grafomotoriky spojený s precvičovaním koordinácie hornej končatiny a jej problémy sa výrazne zmierili. Nešlo u nej o dysgrafiú. Skúste si znehybniť rameno alebo zápästie a chvíľu píšete. Presvedčíte sa, ako rýchlo sa únava dostaví.

Ako postupovať pri nácviku písmen:

- ☉ **predpíšme veľký tvar písmena na tabuľu** — dieťa sa pozerá, vidí, ako písmeno vzniká,
- ☉ **predstavu písma podporíme obťahovaním veľkého tvaru v priestore** — vo vzduchu, na lavici (s otvorenými aj zatvorenými očami),
- ☉ potom nasleduje **pokus o napodobnenie tvaru písmena**,
- ☉ ak to nejde, **vedieme mu ruku my**,
- ☉ **dieťa obťahuje veľký tvar na tabuli kriedou**, dobré je, ak si písanie nahlas komentuje,
- ☉ **postupne zmešňuje veľký tvar na papier cez celú stranu** (formát A4), až na tvar v zošite (dieťa vníma pritom správne aplikovaný pohyb, upresňuje sa motorická predstava).

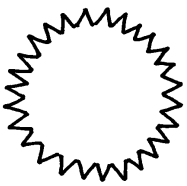
Ďalšie spôsoby precvičovania tvarov písmen:

- ☉ učiteľ by mal mať **tabuľku písaných a tlačенých písmen** (pozri D 1.4),
- ☉ sústreďujeme sa aj na **nácvik premeny tlačeneho písma na písané**, napr. ukážeme kartičku s tlačným písmenom a dieťa k nemu priraduje kartičku s písaným písmenom,
- ☉ **zistujeme, ako dieťa reaguje na zrakové a sluchové podnety**, diktujeme písmená, napr. tie, ktoré žiak zamieňa, a požadujeme od neho, aby ukazoval adekvátne písmeno na kartičke,
- ☉ pre žiakov s poruchami učenia je veľmi účinná **metóda prepisovania tlačných písmen na písané**,
- ☉ vytváranie vizuo-akustických spojov podporujeme grafomotorickou činnosťou, napr.: dieťa hovorí hlásky, zároveň sa počúva, konfrontuje ich s výslovnosťou učiteľa, vybavuje si k hláskam písmená a píše ich v správnom poradí,
- ☉ **nezabúdame na precvičovanie dysgrafických zámen s-š, z-ž, c-č** a tiež na správne umiestňovanie diakritických znamienok.

Na začiatku písania sa u dieťaťa objavujú ťažkosti pri pochopení vzťahu hláska — písmeno, ale neskôr i v písaní celých slov, a ťažko dochádza k automatizácii gramatických pravidiel. Niekedy pretrvávajú problémy pri spájaní písmen. Uvedené problémy vyplývajú z deficitov v oblasti zrakového vnímania

Precvičovanie spojov medzi písmenami

a diferencovania, ale aj z nedostatočnej automatizácie pohybových zručností a seriality (schopnosť vybaviť si čiastkové kroky po sebe v správnom poradí, problém pracovnej pamäti) — to môže spôsobiť pomalosť v činnostiach.

Pri písaní spojov medzi písmenami, napr. vr, br, používajte farbičky, fixky a pod. Každé písmeno nech napíše dieťa inou farbou, napr. „vr“ — „v“ zelenou a „r“ červenou.

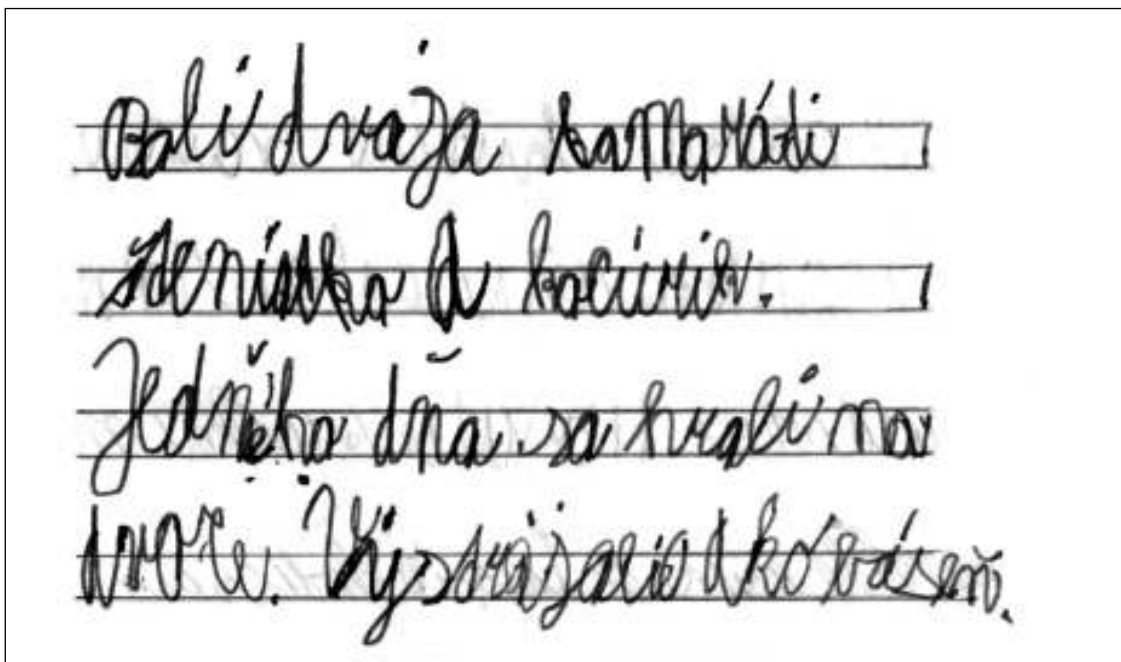
Tvary písmen a spojenia medzi nimi precvičujeme tak dlho, kým ich dieťa nezvláda, hoci je to niekedy veľmi zdĺhavé.

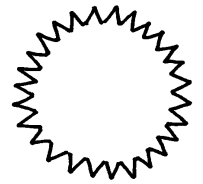
Žiak nemal na konci 1. ročníka utvrdené tvary písmen, ani spoje medzi nimi. Navrhli sme opakovanie ročníka. Nestalo sa tak. Problém pretrvával aj v 2. ročníku. V 5. ročníku pani učiteľka slovenského jazyka priniesla do poradne zošit, v ktorom boli len vlnovky. Nestíhal písať, a keď aj niečo napísal, bolo to nečitateľné. Žiak rezignoval.

Deťom v začiatkoch písania pomáhajú pomocné linajky. Prečo? Zapamätávanie si oporných bodov v písme je pre dieťa často náročné. Preto používame pomocné linajky bez ohľadu na vek, tak dlho, kým to dieťa potrebuje. Pri závažnejších deficitoch však nepomáhajú ani tie.

Ukážka

Píšme s deťmi na tabuľu. Z rozhovorov s deťmi sa dozvedáme, že píšu veľmi málo na tabuľu. Precvičuje sa tým vizuomotorická koordinácia. Môžeme to odporučiť aj rodičom. Mnohí z nich sú ochotní investovať aj do nákupu takejto pomôcky, len aby dieťaťu pomohli. **Čím kvalitnejšia je úroveň grafomotoriky, tým ľahšie nácvik prebieha.**

Kým pohybové ťažkosti postihujú spôsob, akým je písmo tvorené, nedostatky vo vizuálnom vnímaní sa vyskytujú postupne pri rozlišovaní písmen. **Deti s týmto typom poruchy majú problémy rozoznávať tvary a umiestňovať písmená.** Problémy nespôsobujú očné chyby, ale porucha mechanizmu, ktorým mozog interpretuje podnety prenášané z očí. Tieto deti **často tvoria písmená extrémne komplikovaným a nepohodlným spôsobom.** Môžu písať písmená husto natlačené, kostrbaté tvary písmen, veľké medzery medzi písmenami.

Problémy vo vizuomotorickom vnímaní

Ak si dieťa nevie zapamätať tvary písmen, ide o poruchu vizuálnej pamäti. Nedostatočné zrakové rozlišovanie tvarov sa prejavuje:

- ⊙ zámenou tvarovo podobných písmen,
- ⊙ námahou, akou dieťa píše,
- ⊙ má problém pri prepisovaní, opisovaní textov,
- ⊙ nerozlišuje začiatok a koniec vety,
- ⊙ pri prepise zabúda na diakritické znamienka.

Mali by sme sledovať, aké chyby dieťa robí. Zámeny písmen sú často spojené aj s chybou v pravo-ľavej orientácii. *(Na precvičenie vizuomotorickej koordinácie odporúčame využiť súbor pracovných listov D 2.1.2 Orientácia na ploche a v priestore.)*

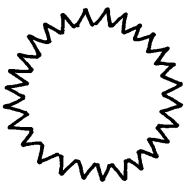

U detí s poruchami učenia sa sluchové vnímanie často vyvíja oneskorene. Súčasný životný štýl nie je priaznivý pre rozvoj motoriky, ako aj pre rozvoj sluchového vnímania. Deti sú obklopené množstvom zvukov, ktoré dosahujú veľakrát značnú intenzitu. Prírodnou obranou je potom „zatváranie uší“. Dieťa sa odnaučí počúvať. Tým trpí nielen vývoj rozlišovania jemných zvukov, ale aj schopnosť počúvať podnety z okolia a predovšetkým ľudskú reč.

Deficity v sluchovom vnímaní

U detí s problémami v písaní pretrvávajú nedostatky v pohotovom rozlišovaní slabík, napr. *slem* — *slek*. **Dieťa počuje, že je slabika iná, ale dlho mu trvá presná identifikácia hlásky, ktorá je odlišná.** Súvisí to aj s problémami vo fonematickom uvedomovaní.

Problémy vo fonematickom uvedomovaní

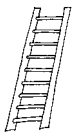
Medzi písaním a sluchovom percepciou je významná závislosť. Nedostatočná sluchová analýza, syntéza a diferenciacia (slov, slabík, hlások) je jednou z najzávažnejších príčin špecifických chýb v písaní. K týmto ťažkostiam sa môžu pridať aj problémy v reči — pretrvávajúce dyslalie (poruchy výslovnosti) a artikulačná neobratnosť. Postihuje aj porozumenie reči, čo má za následok nedostatky v porozumení počutej reči.

Nediferencovaná reč vedie k nediferencovanému mysleniu a žiaci majú oslabenú aj verbálnu pamäť. To sa prejaví problémami vo všetkých predmetoch. *(Na precvičenie sluchovej analýzy a syntézy odporúčame využiť súbor pracovných listov D 2.2.1 Sluchová analýza a syntéza slova.)*

Držanie písacej potreby

Správne držanie písacej potreby je všeobecne známe a v literatúre dobre spracované, aj keď medzi odborníkmi nie je jednotný názor na dĺžku nácviku správneho úchopu. V praxi sa ukazuje, že ak má dieťa silno zafixované nesprávne držanie písacej potreby, je nevhodné zabehnuté návyky rušiť. **V začiatkoch nácviku grafomotoriky dbáme na správne držanie ceruzky, lebo je predpokladom plynulého písania.**

- ☉ Ruka sa zľahka dotýka malíčkom papiera.
- ☉ Písaciu potrebu drží dieťa v troch prstoch.
- ☉ Ukazovák vedie pohyb dole, prostredník hore a palec podporuje pohyb dopredu.

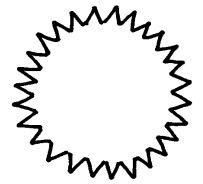
V súčasnosti sa čoraz častejšie stáva, že deti majú nesprávny úchop pera pri písaní, napr. píšú nie tromi, ale štyrmi prstami. Ak je tento návyk silne zafixovaný, tolerujeme ho. Tiež je vhodné vysvetliť rodičom dieťaťa dôvody nášho postoja, ani oni by nemali rušiť tento návyk, môže sa totiž stať, že dieťa začne písanie a kreslenie kvôli tomu úplne odmietať.

Využívajte písacie potreby, ktoré majú trojuholníkový prierez. Sú dostupné v každej predajni so školskými pomôckami. **Neočakávajte však, že táto pomôcka pomôže všetkým deťom.**

Žiak 5. ročníka píše takýmto špeciálnym perom. V poradni sa však zveril, že radšej píše „obyčajným“ perom, lebo toto musí držať až pri hrote. Pero totiž drží aj tak nesprávne. Má to pre dieťa význam?

Správne sedenie pri písaní sa nemá považovať za „šikanovanie“ a treba deti k nemu nabádať. Dysgrafia písanie nesmierne zťažuje. Ak má zošit blízko očí, „leží“ opretý o predlaktia, nemôže vykonávať plynulé pohyby.

Správne sedenie pri písaní

Pozor na zmenu polohy pri písaní. Tá je u detí s narušenou koncentráciou pozornosti potrebná. Platí zásada: pohyb je lepší (aj keď z pohľadu pedagóga menej žiaduci) než nesprávne sedenie (napr. kývanie nohami a rôzne neúčelné pohyby).

Pohyby pri písaní a deti s ADD/ADHD

Neúčelné pohyby sú také, ktoré dieťa robí súčasne s cieľnými pohybmi. **Príčinou je veľké napätie**, ktoré spôsobuje generalizáciu podnetov, ktoré aktivizujú aj vzdialenejšie svalové skupiny. Sú bežné v predškolskom veku. Ak je však dozrievanie motorických centier oneskorené, pretrvávajú aj v školskom veku (napr. dieťa pri písaní vyplazuje jazyk, pomáha si celým telom). **Nie je však vhodné ich zakazovať.**

Neúčelné pohyby pri písaní

Psychomotorický vývin dieťaťa je treba podporovať rozvíjaním kognitívnych procesov (vnímanie, myslenie, reč, pamäť, pozornosť, predstavivosť), **aby dokázalo proces písania poznávať v jeho komplexnosti a plne pochopiť aj využitie jeho komunikačnej účelnosti.**

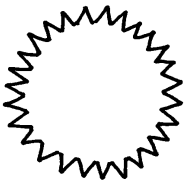

Harmonické fungovanie týchto procesov dáva dieťaťu tieto predpoklady:

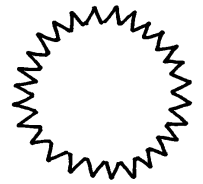
- ☉ **prijímať podnety** (informácie, pokyny, námety, úlohy...), **ktoré vyvolávajú potrebu písať,**
- ☉ **triediť prijaté informácie a odlišovať ich podľa rôznych kritérií,** uvažovať o nich a proces písania spracovávať myšlienkovými postupmi po stránke formálnej aj obsahovej,
- ☉ **spájať prichádzajúce podnety a informácie s už získanými poznatkami** (pochopiť spôsoby a pravidlá písomného prejavu), uchovávať ich v pamäti a podľa potreby ich využívať v konkrétnej komunikačnej situácii.

Použitá literatúra:

- KAČANI, V. — VIŠŇOVSKÝ, Ľ.: Psychológia a pedagogika pomáhajú škole. Bratislava: IRIS, 2005.
- LIPNICKÁ, M.: Rozvoj grafomotoriky a podpora psaní. Praha: Portál, 2007.
- LOOSEOVÁ, A. — PIEKERTOVÁ, N. — DIENEROVÁ, G.: Grafomotrika pro deti předškolního věku. Praha: Portál, 2001.
- SELIKOWITZ, M.: Dyslexie a jiné poruchy učení. Praha: Grada, 2000.
- ZELINKOVÁ, O.: Dyspraxie. In: Pedagogika 2007, roč. LVII, č. 1, s. 58 — 57.
- ZELINKOVÁ, O.: Dyslexie v předškolním věku? Praha: Portál, 2008.
- ZELINKOVÁ, O.: Poruchy učení. Praha: Portál, 2003.

A large rectangular area with rounded corners, containing 18 horizontal lines for writing.

PaedDr. Silvia Stanová

Centrum pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie, Trnava

Figúra a pozadie

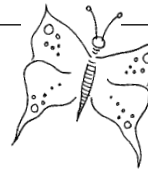
Pomôcky

Ceruzky, farbičky, nožnice.

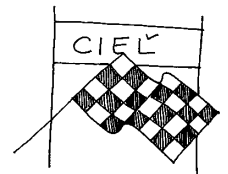
Motivácia

Rozhovor o predmetoch každodennej potreby, ktoré majú geometrické tvary.

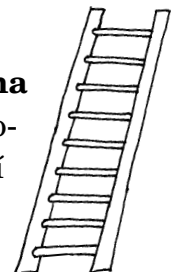
Cieľ

Skvalitňovať zrakové vnímanie dieťaťa a prepájať ho s vizuomotorickou koordináciou a grafickou činnosťou (obtiahni, vyfarbi, vystrihni).

Metodické pokyny na prácu s materiálom

- ☉ Pracovné listy **môžeme využiť aj na matematike pri opakovaní učiva o geometrických tvaroch** (môžeme rozprávať o tom, ktoré predmety bežnej potreby majú geometrické tvar).
- ☉ **Vo vyšších ročníkoch pri opakovaní osi súmernosti** — ukáž kde a pod.
- ☉ Pracovné listy môžeme využiť aj **na prvouke a vlastivede** — deti motivujeme rozhovorom o obliekaní (napr. vhodné oblečenie — podľa roč. obdobia alebo pri nejakej príležitosti...), bývaní (ako sa bývalo kedysi a dnes).
- ☉ **Úlohami precvičujeme aj konštantnosť tvaru.**

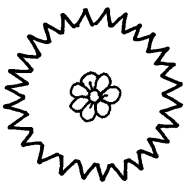
Odporúčania na domáce precvičovanie

Viesť dieťa k tomu, aby na rôznych situačných obrázkoch rozlišovalo jednotlivé detaily.

Nakreslite rôzne obrázky cez seba (alebo písmená) a dieťa má určiť, čo tam vidí.

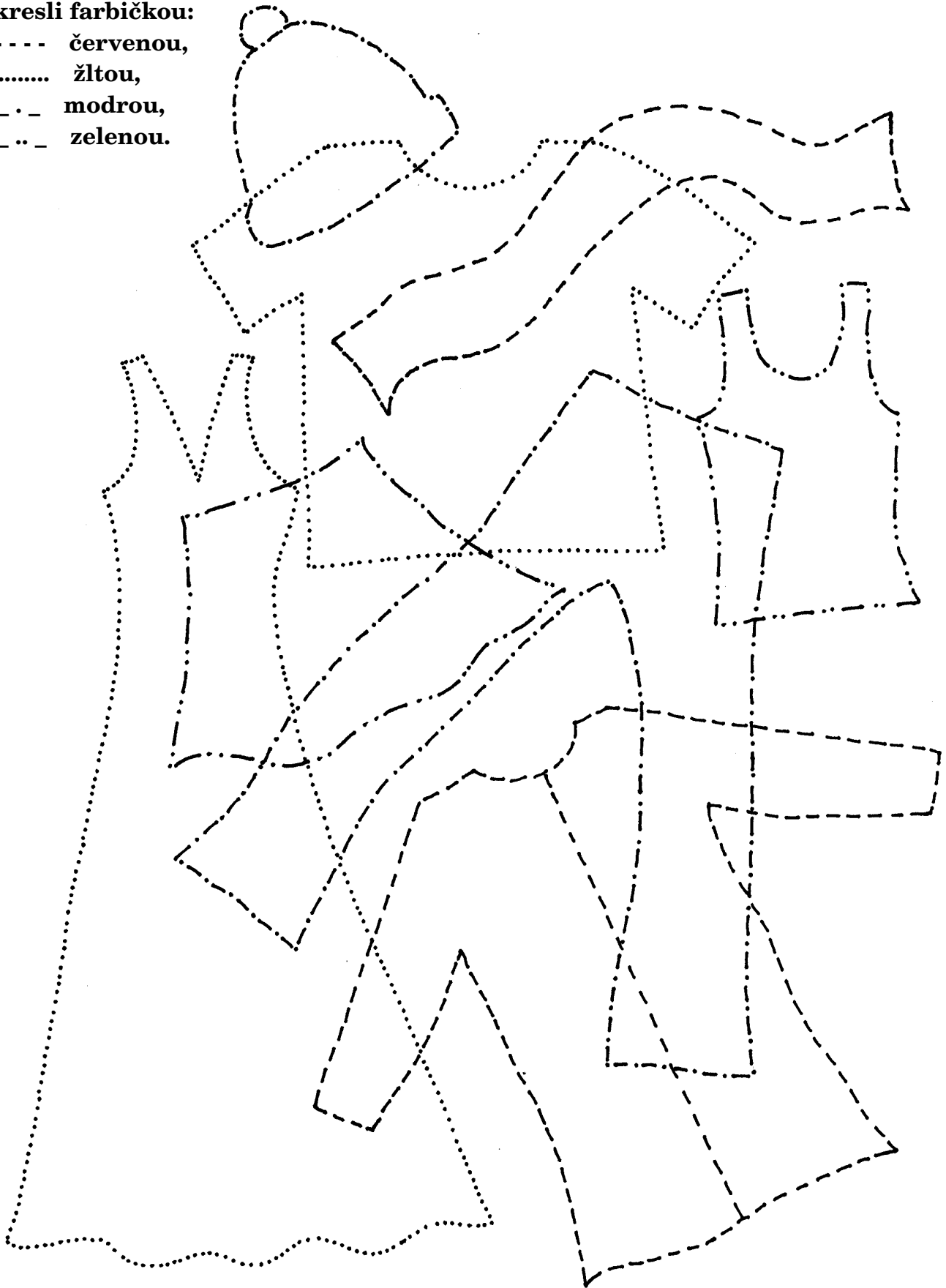
Práca so štvorcovým papierom — vytváranie rôznych obrazcov. Úlohou dieťaťa je ich prekresľovať (aj zrkadlovo).

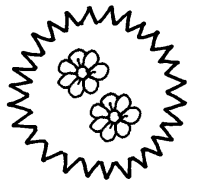

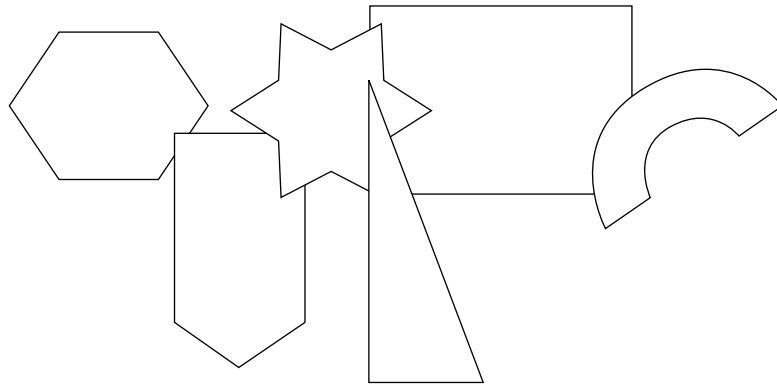
Obkresli farbičkou:

- - - - - **červenou,**
- ..... **žltou,**
- . - . - **modrou,**
- .. - .. - **zelenou.**

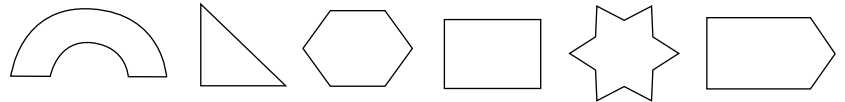

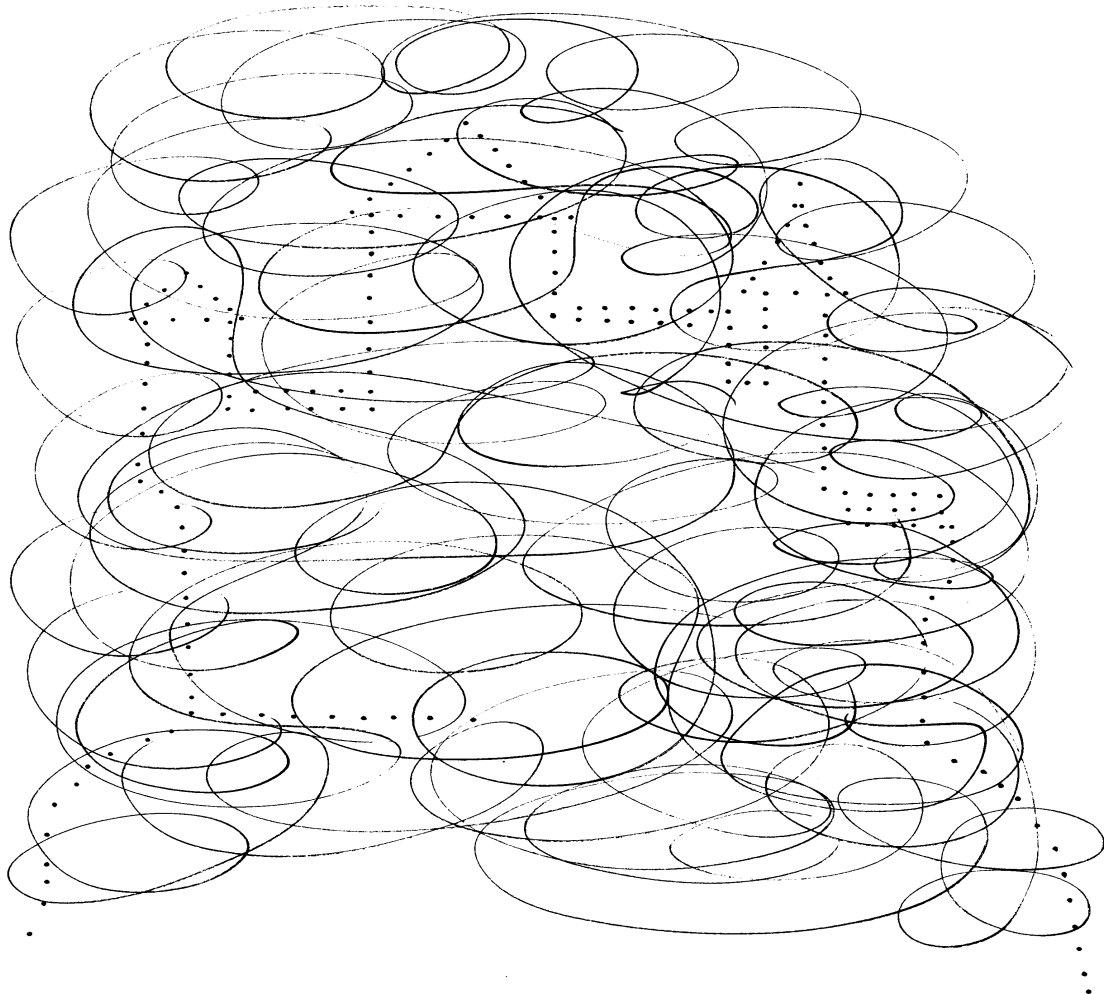
Obtiahni jednotlivé tvary ceruzkou.

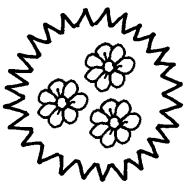

Teraz ich vyfarbi podľa poradia:

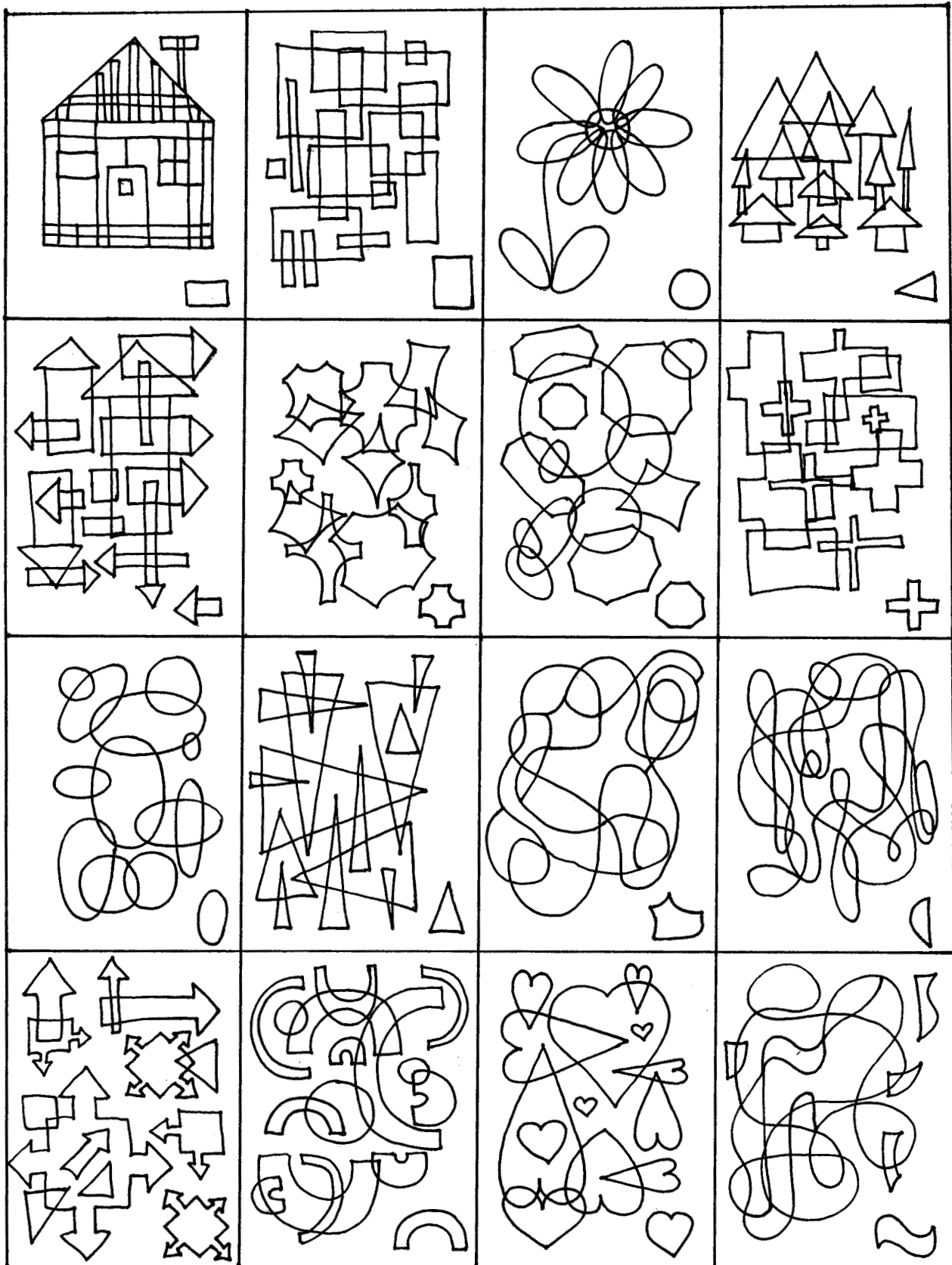

Objav, čo je skryté za hmlou.

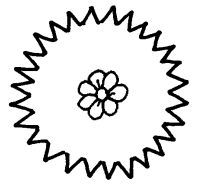

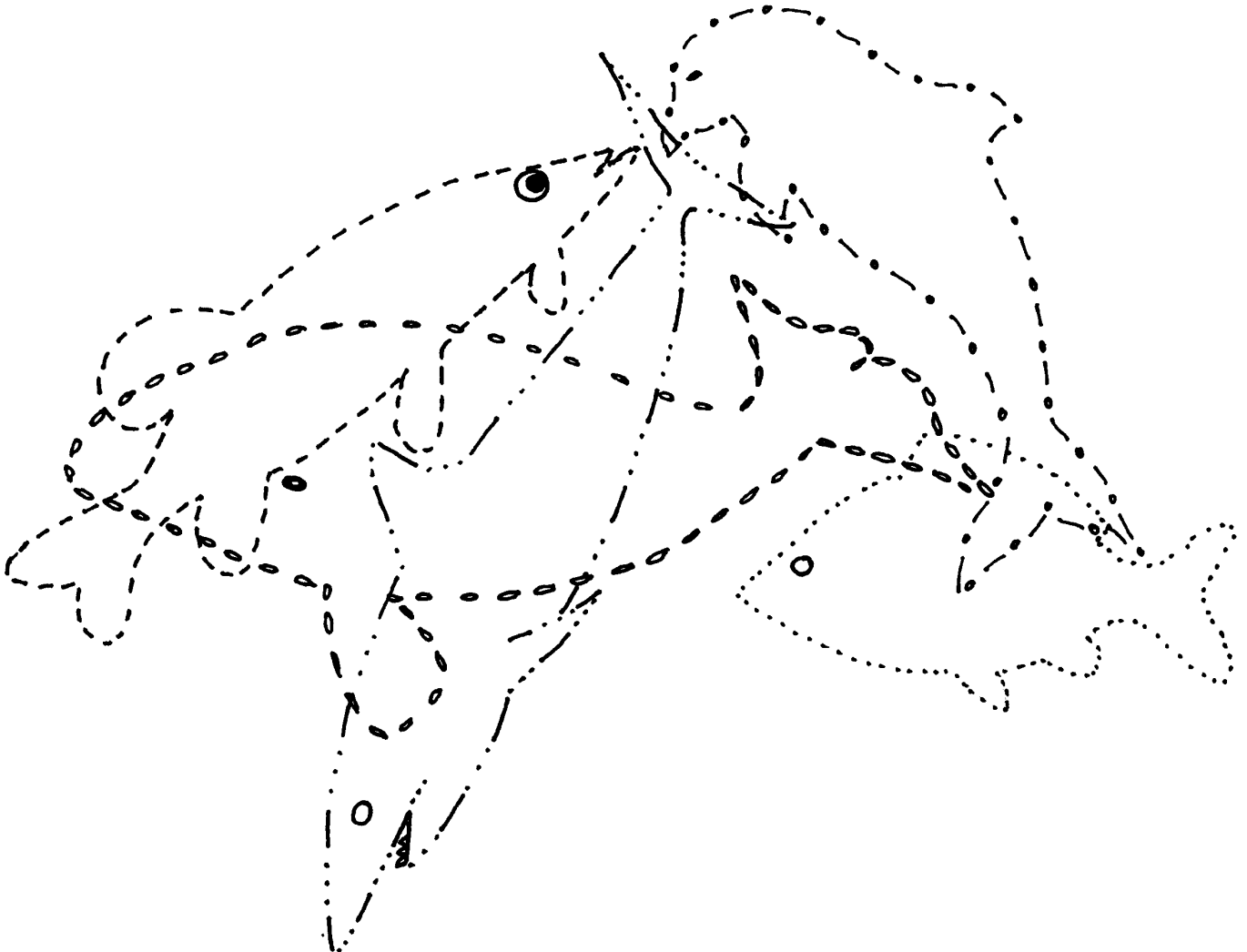
Vyhľadaj na obrázku tvar uvedený v pravom dolnom rohu. Vyfarbi ho.

Všetky ryby žijú vo vode. Nájdi ryby, ktoré sa ukrývajú na obrázku, a každú obtiahni inou farbičkou.

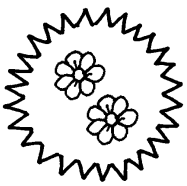
Pomenuj ryby a napíš, ktoré žijú v sladkej vode a ktoré v slanej.

Sladkovodné ryby sú .....

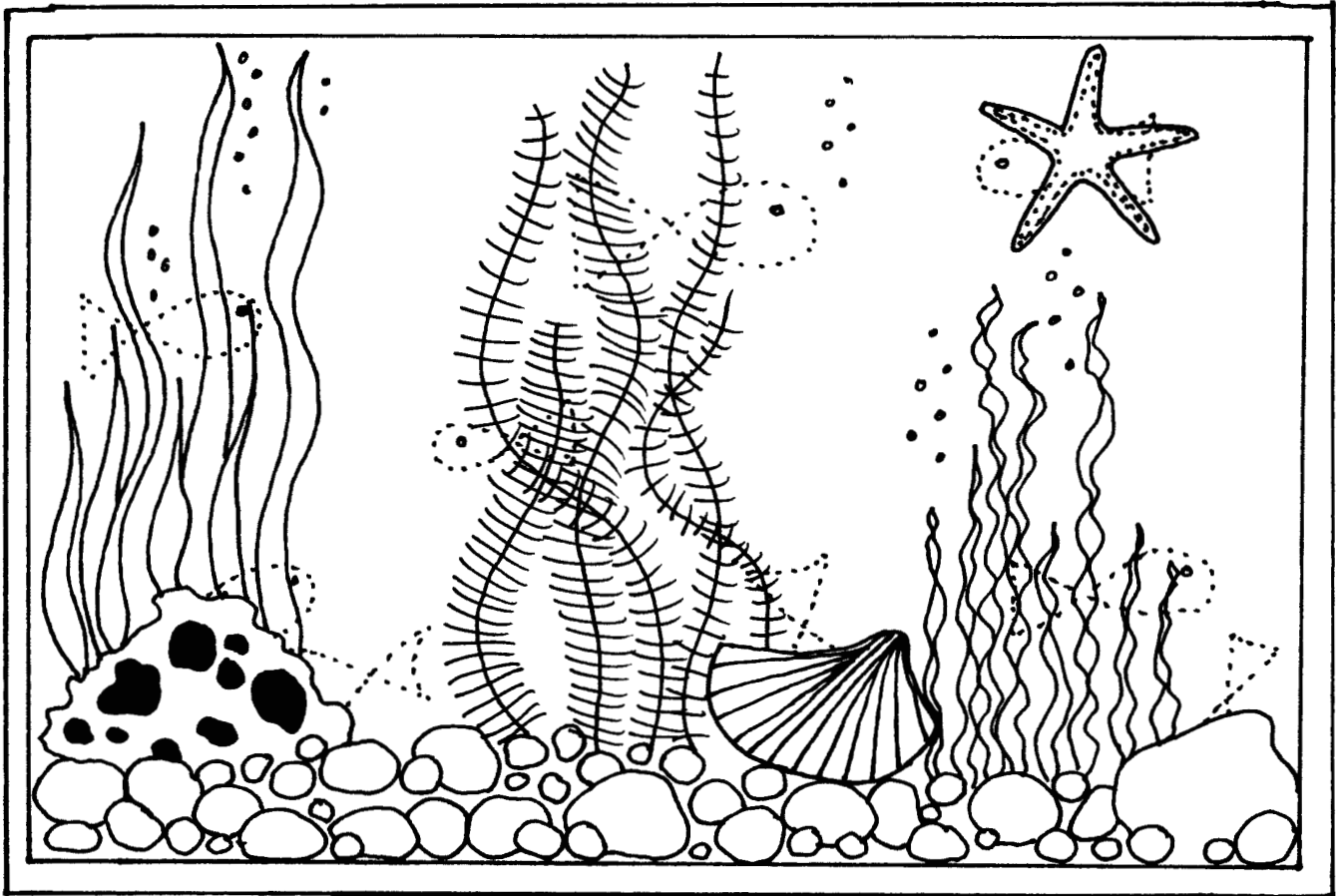
Morské ryby sú .....

Ak máš dobrý postreh, určite si si všimol, že jeden živočích medzi ryby nepatrí.

Vieš ktorý? .....

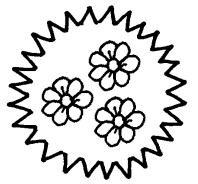
Nájdí a obtiahni všetky rybičky, ktoré sú schované v akváriu. Spočítaj ich.

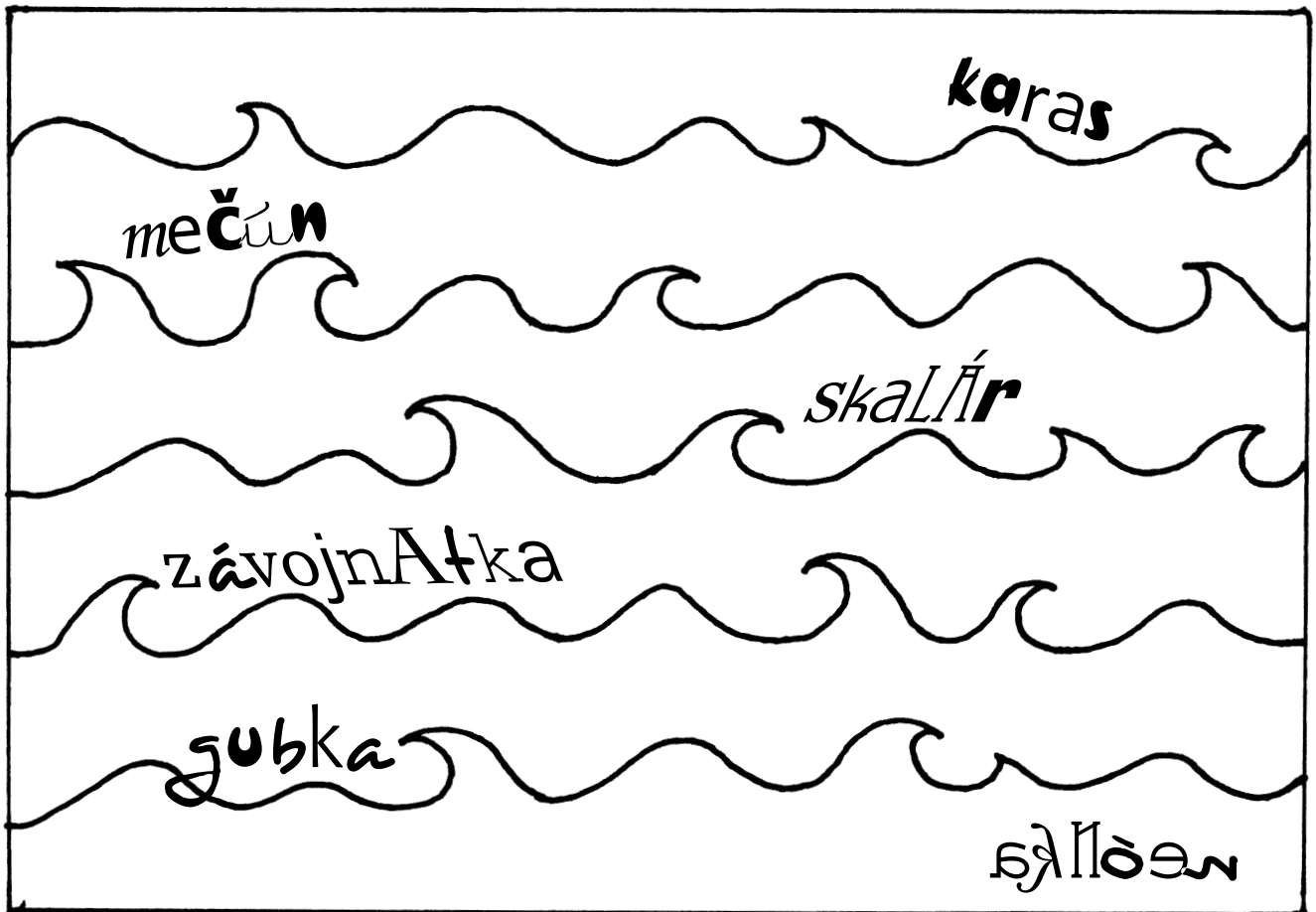
Poznáš názvy niektorých rybičiek, ktoré môžeme chovať v akváriu? Ak áno, napíš ich. Ak nie, vyhľadaj ich v encyklopédii alebo vyrieš nasledujúci pracovný list.

.....

.....

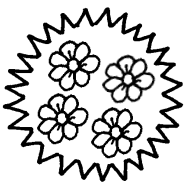
Vypíš názvy rybičiek, ktoré môžeme chovať v akváriu.

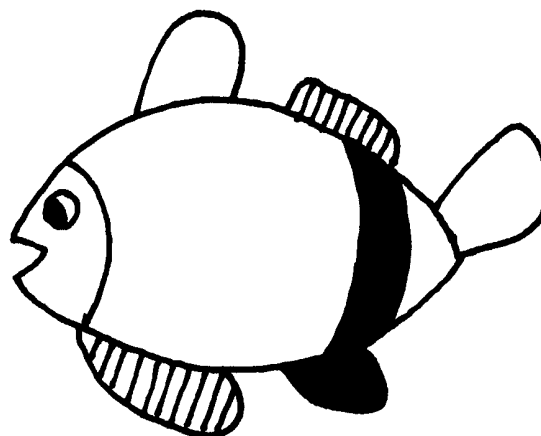
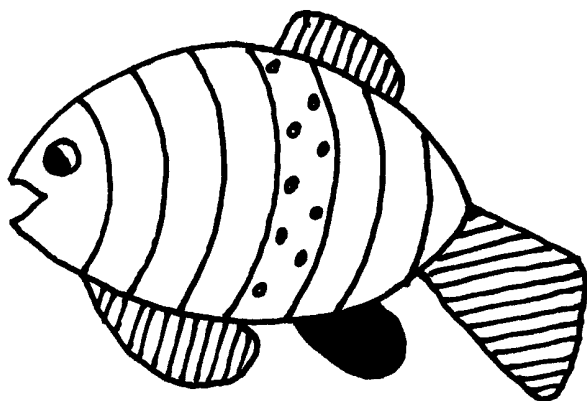
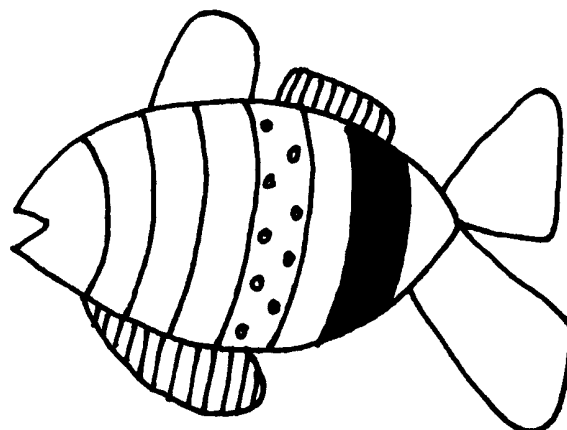
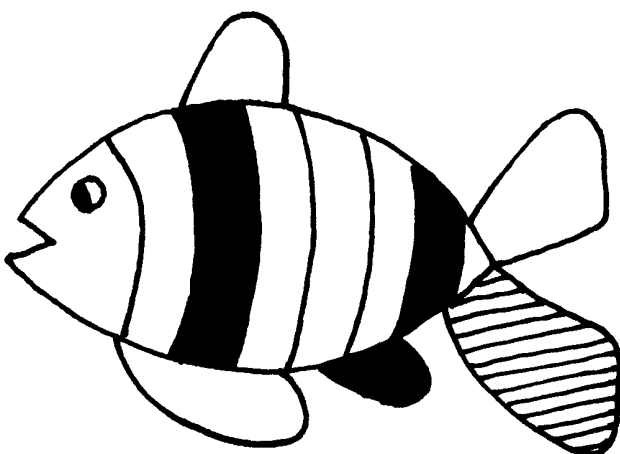
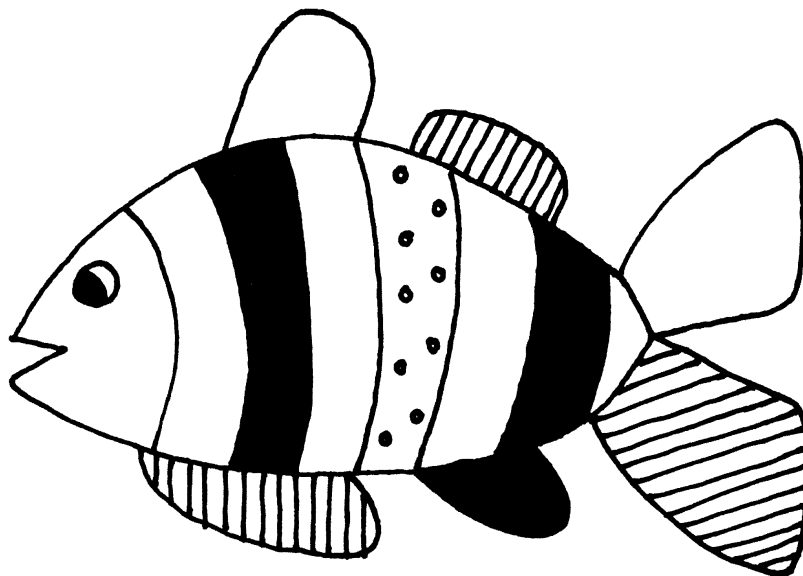
Prečítaj, ako sa Paľko stará o svoje akvárium.

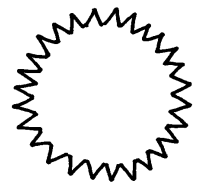
Sietkou rýchlo vyberie rybky z akvaria. Potom si ich obyčajne dáva do vedra. Staru vodu vyleje, steny akvaria umyje ryzovou kefkou. Naplní ho čerstvou vodou, ale nie úplne do vysky akvaria. Nakoniec vyberie rybicky z vedra a vypustí ich naspät. Je pysny na svoje pekne akvarium.

Určite si si v texte všimol veľa chýb. Oprav ich a text prepíš do zošita.

Doplň všetky štyri obrázky podľa predlohy.

PaedDr. Silvia Stanová

Centrum pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie, Trnava

Orientácia na ploche a v priestore

Pomôcky

Ceruzky, pastelky, nožnice.

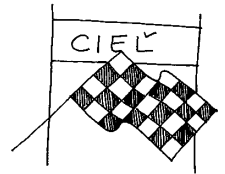
Motivácia

Rozhovor o obrázkoch, rozhovor o tom, prečo je dôležitá orientácia. Kde využívame priestorovú orientáciu a aké problémy môže spôsobovať v bežnom živote to, že sa nevieme orientovať v priestore.

Cieľ

Skvalitňovanie orientácie na ploche a v priestore, spojené s grafickou činnosťou. Rozvoj vizuomotorickej koordinácie dieťaťa.

Metodické pokyny na prácu s materiálom

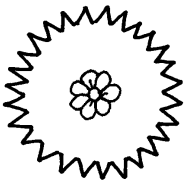
- ☉ Pri obťahovaní obrázkov medzi dvojitou čiarou **dieťa upozorníme na to, aby pracovalo dôsledne a nedotklo sa čiar.** Všimame si nielen presnosť, ale aj plynulosť ťahov.
- ☉ **Precvičujeme pojmy: dlhý — dlhší — najdlhší, krátky — ..., bližšie, ďalej a pod.**
- ☉ Ďalej **cvičíme presnosť, ale aj odhad vzdialenosti.** Tým, že si deti svoje domnienky overia, ich podporujeme v tom, aby si zvykali svoju prácu kontrolovať.
- ☉ **Pri rozvoji orientácie je dobré hrať s deťmi hru na zrkadlové obrazy.** Dvojice stoja oproti sebe. Jeden z nich ukazuje na spolužiakovi: napr. pravé ucho, ľavú nohu... Úlohy si potom vymenia.

Odporúčania na domáce precvičovanie

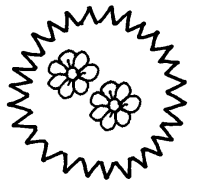
Cvičiť pravo-ľavú orientáciu na tele, pred zrkadlom — s otvorenými aj zavretými očami. Riešiť s deťmi rôzne labyrinty (ako sa dostane napr. myš k syru a pod. — úlohy sú dostupné v detských časopisoch). Rodičia môžu dávať deťom rôzne úlohy súvisiace s odhadom vzdialenosti predmetov na dvore, v prírode, napr. „Ktorý strom je k tebe bližšie?“

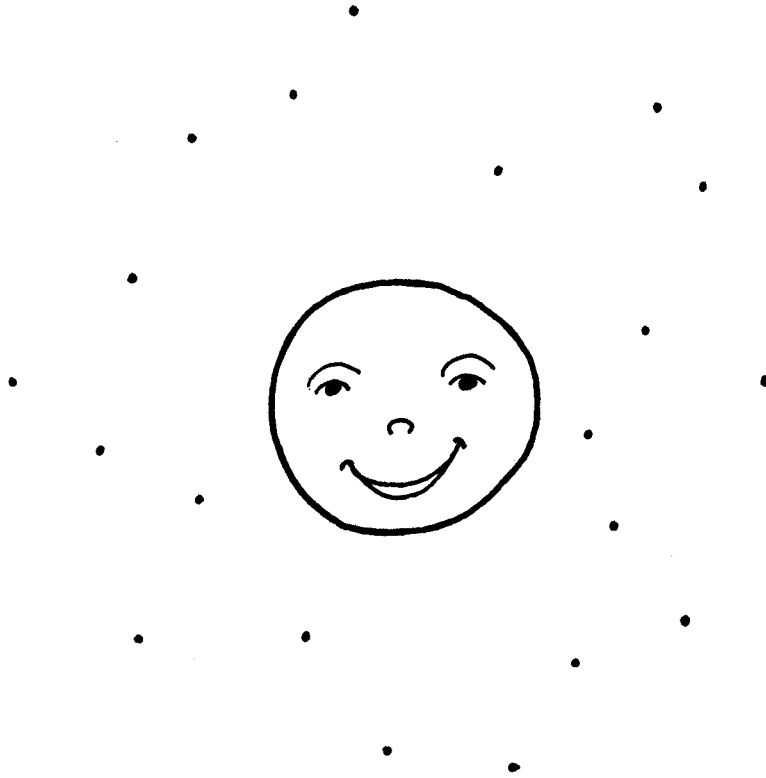

Obtiahni predkreslené tvary. Môžeš ich aj vyfarbiť.

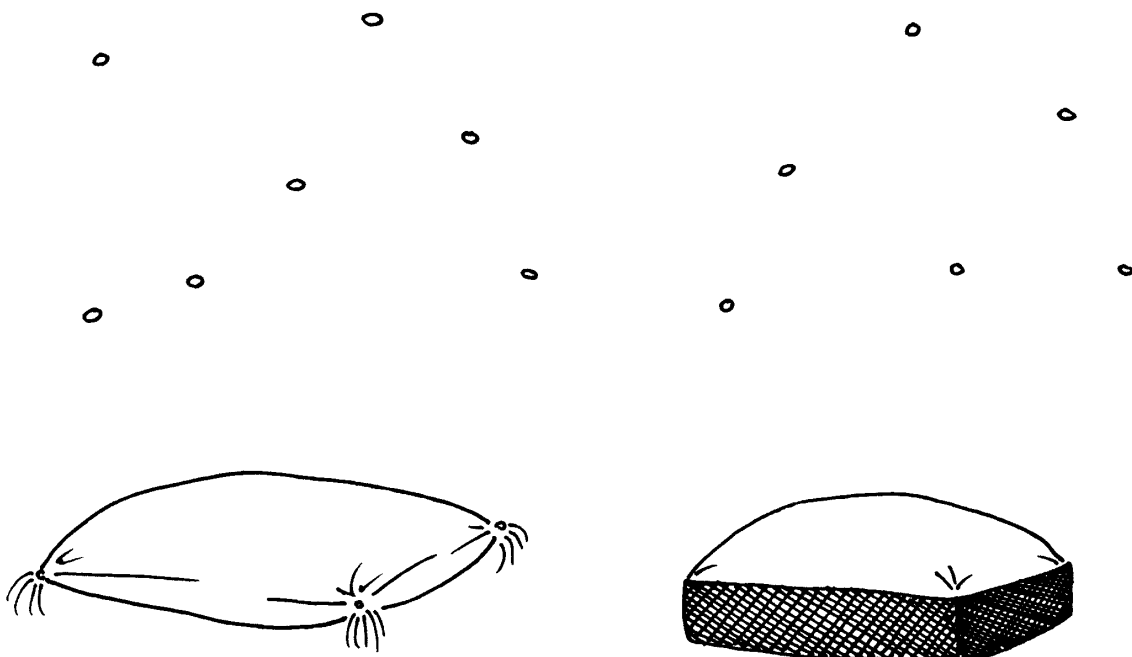

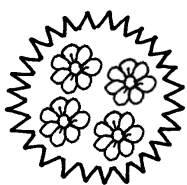

Dokresli slniečku lúče po vyznačené bodky. Skús odhadnúť, ktoré lúče sú rovnaké. Kúskom papiera sa presvedči, či si mal pravdu.

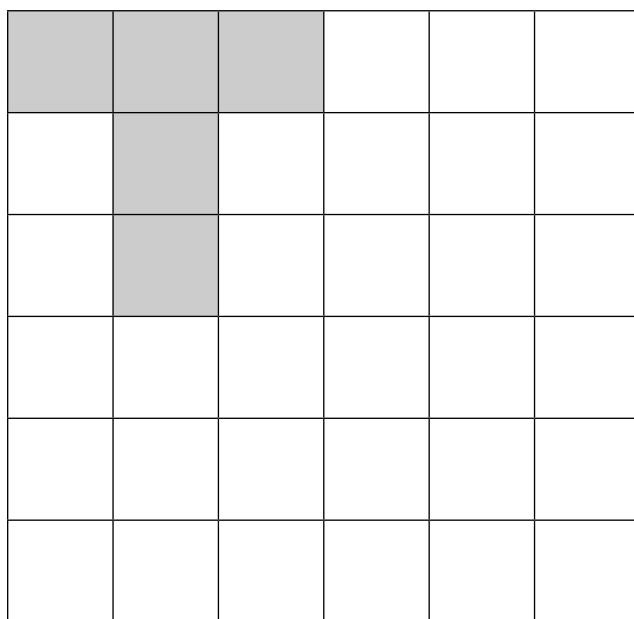
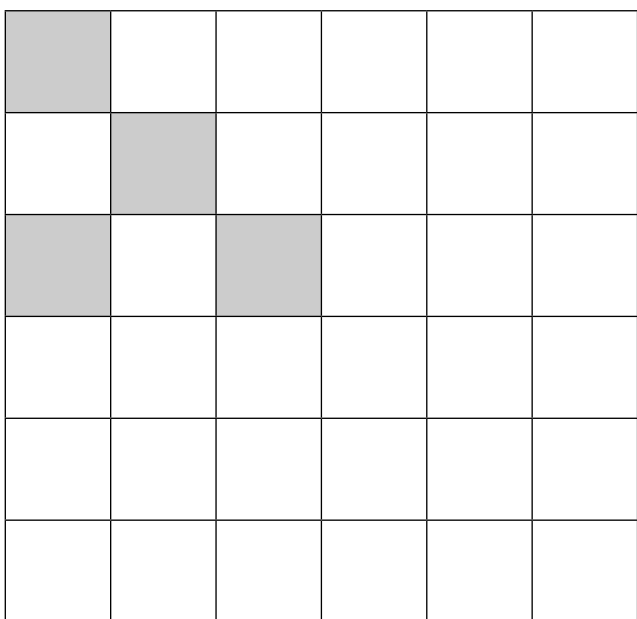
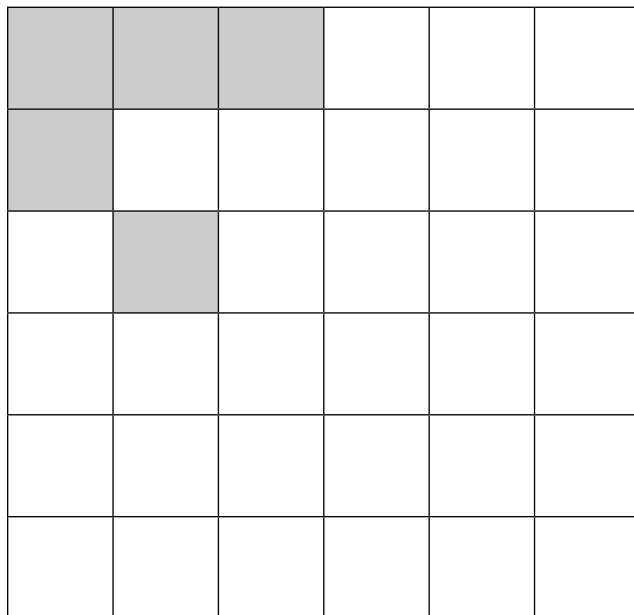
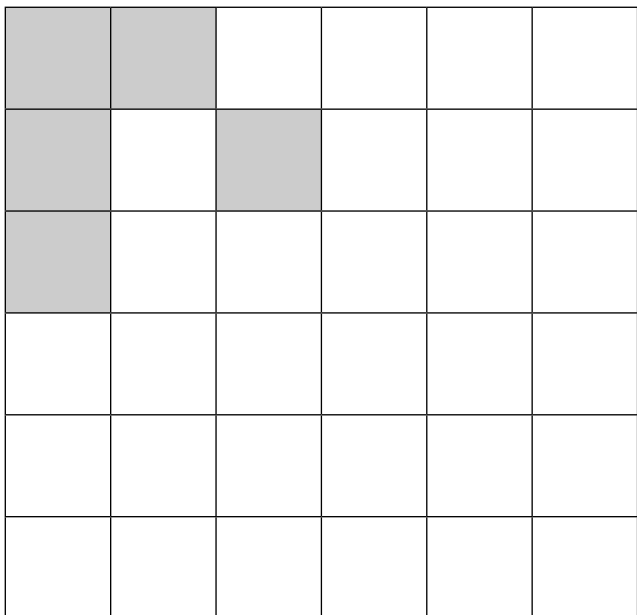
Spoj hlavičky špendlíkov s poduškou. Najdlhší špendlík obtiahni červenou farbičkou, najkratší zelenou.

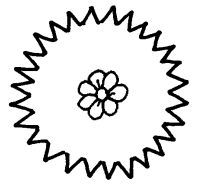

Vyfarbi protiľahlé štvorčeky (ako v zrkadle).

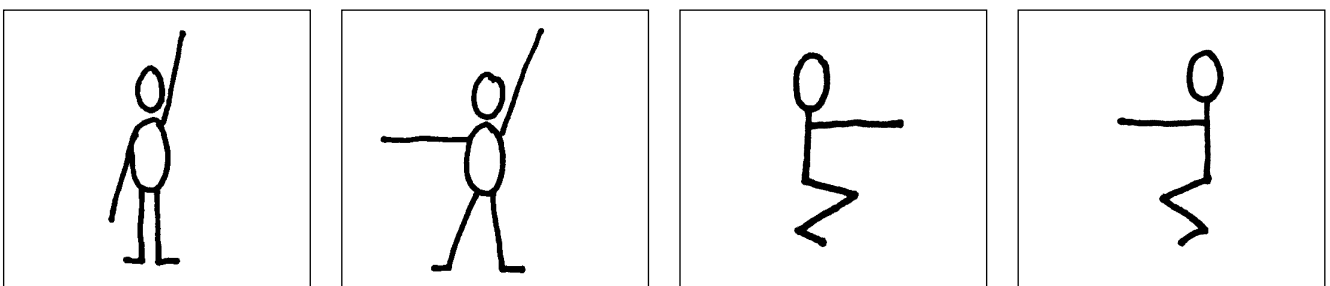
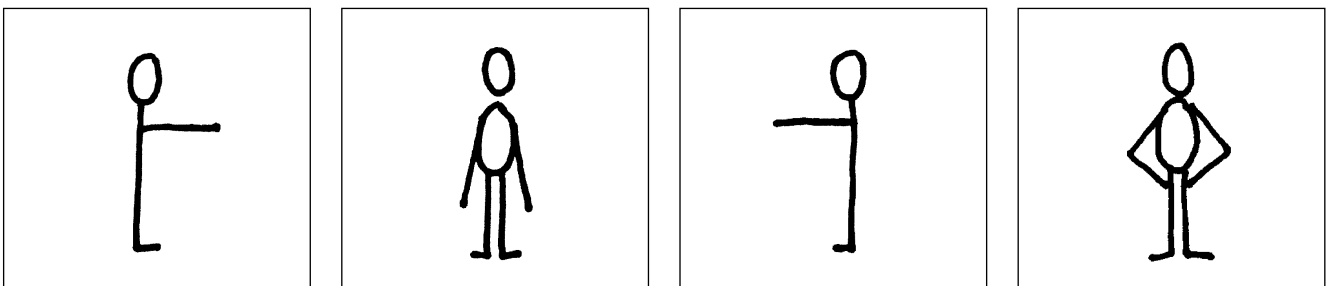
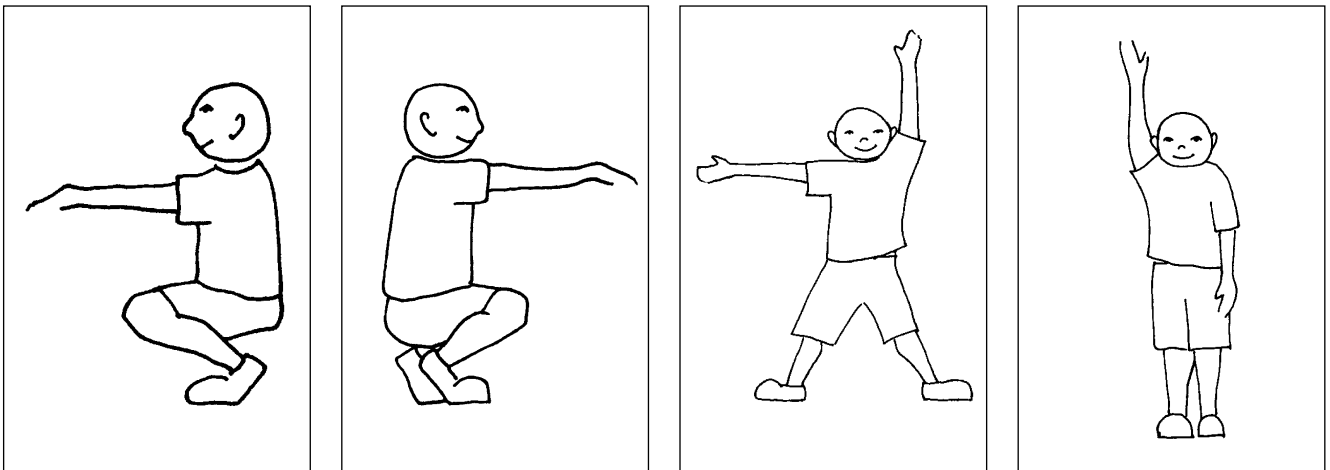
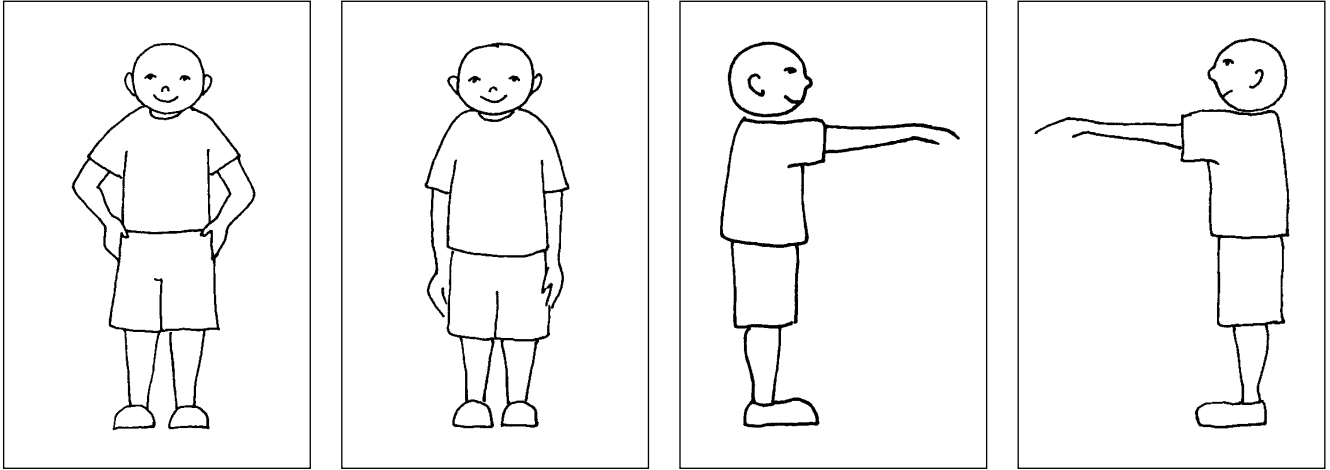
Over si správnosť riešenia: veľké štvorce vystrihni a zlož po výške na polovicu.

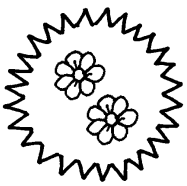

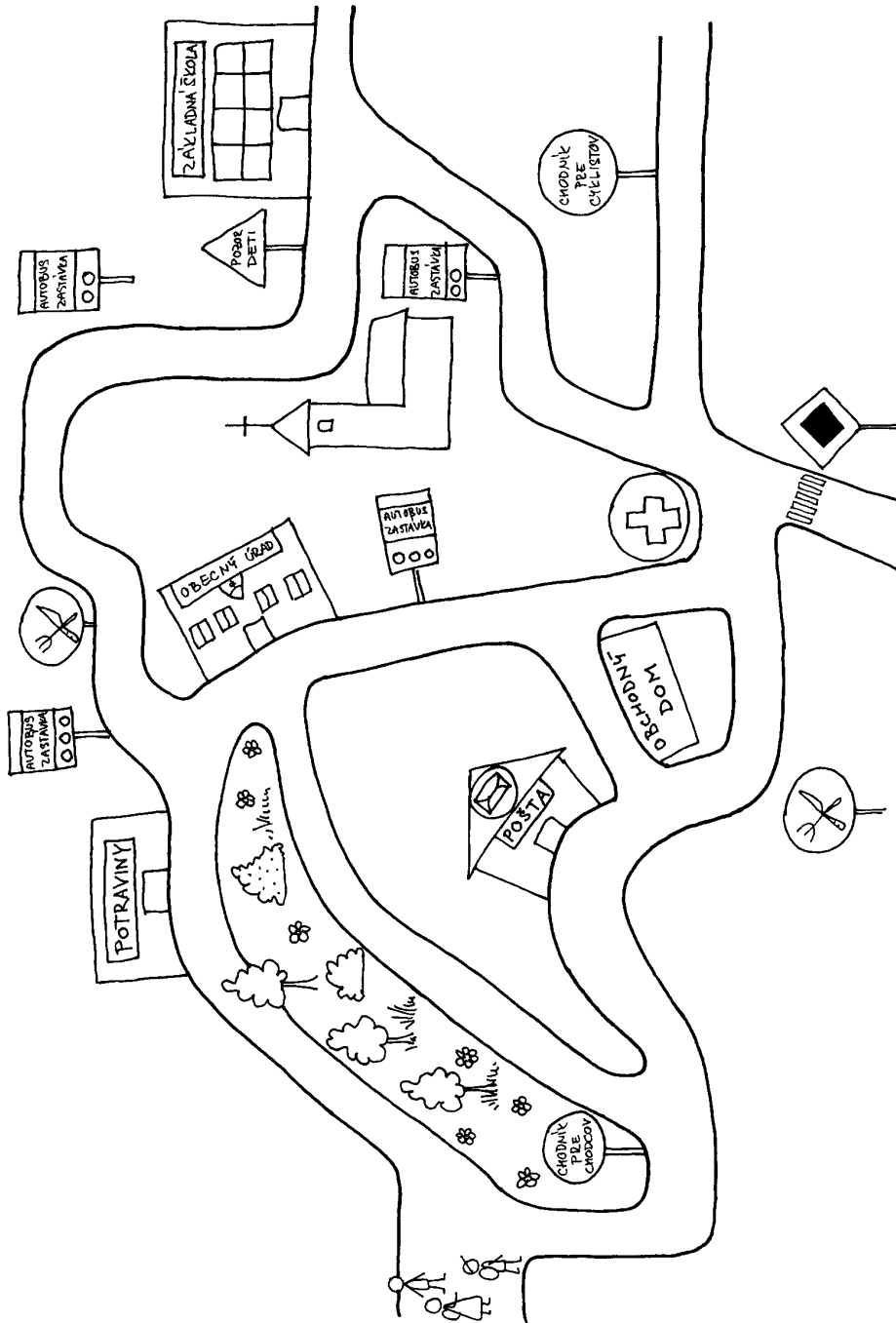

Z dolnej časti pracovného listu vystrihni postavičky a prirad' ich správne k cvičencom.

Vyznač cestu, po ktorej idú deti do školy. Musia prejsť okolo PARKU, POŠTY, ZDRAVOTNÉHO STREDISKA, AUTOBUSOVEJ ZASTÁVKY a KOSTOLA.
Odmeraj špagátikom, či deti idú najkratšou cestou.

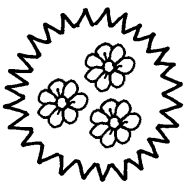

Pomenuj na obrázku všetky dopravné značky, ktoré poznáš.

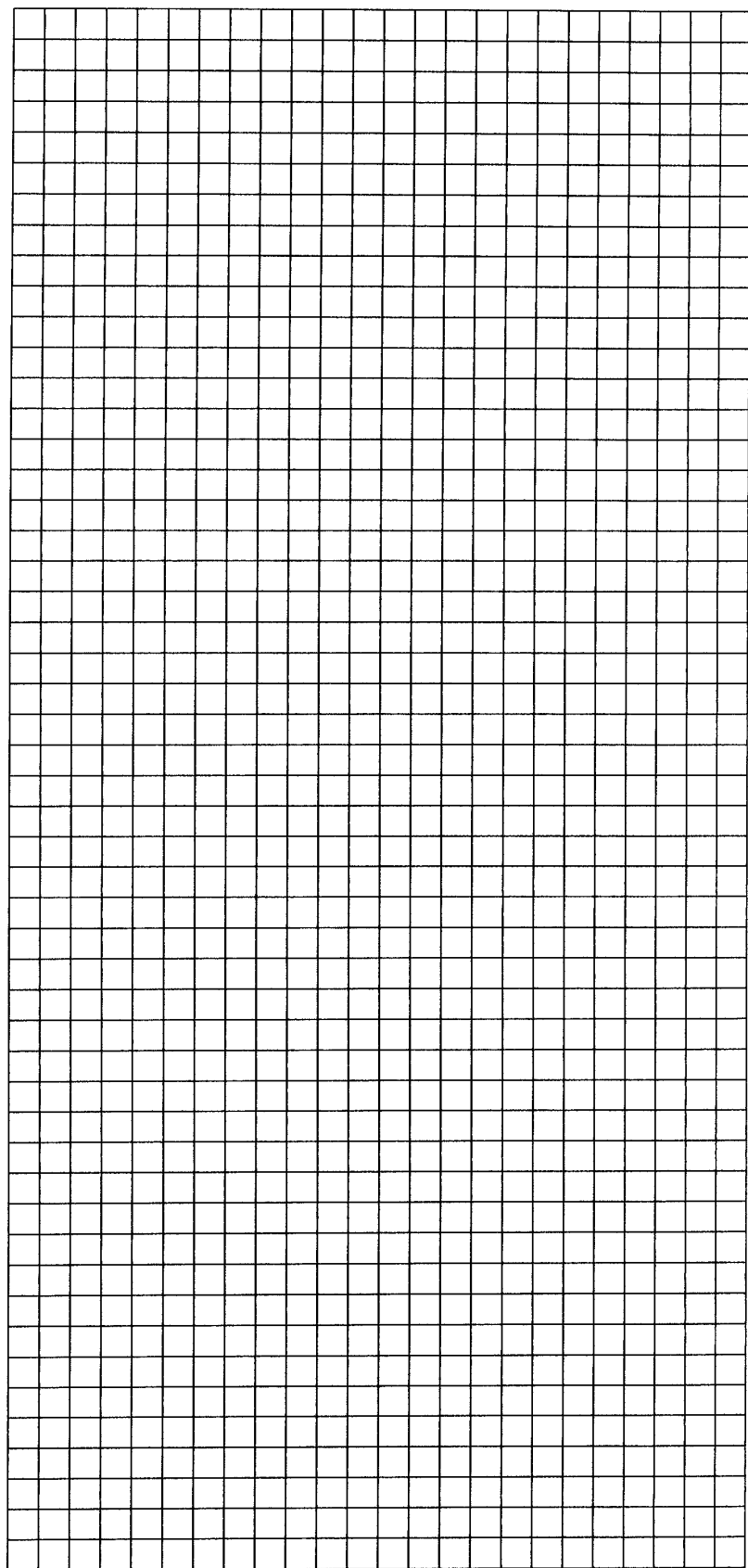
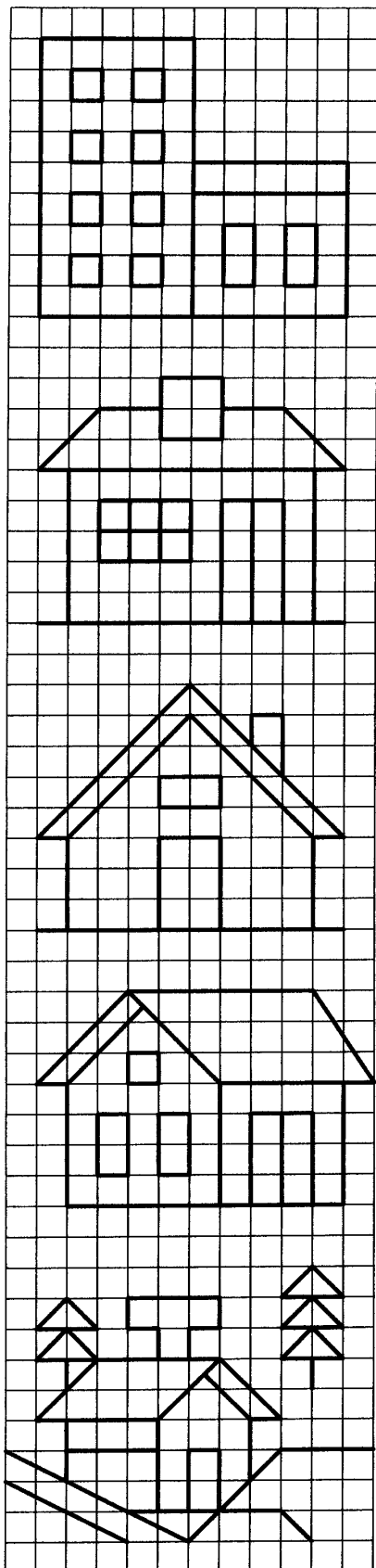
.....

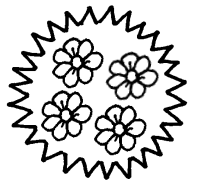
.....

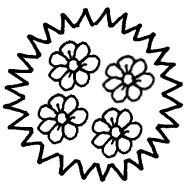
Prekresli každý domček presne podľa predlohy dvakrát vedľa seba.

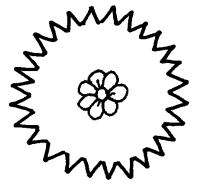
Prekresli obrazce podľa predlohy.

Handwriting practice sheet with a grid of dots. The grid is divided into four vertical columns by three vertical lines. The first column contains six rows of geometric patterns: a square with internal lines, a zigzag, a square with internal lines, an 'X' shape, a square with internal lines, and a square with internal lines. The second column is empty. The third column contains six rows of geometric patterns: a diamond with internal lines, a square with internal lines, a zigzag, a square with internal lines, a square with internal lines, and a zigzag. The fourth column is empty.

**V každom riadku dokresli obrazce podľa vzoru.
Nakoniec každý obrazec sám nakresli.**

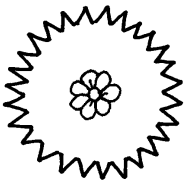

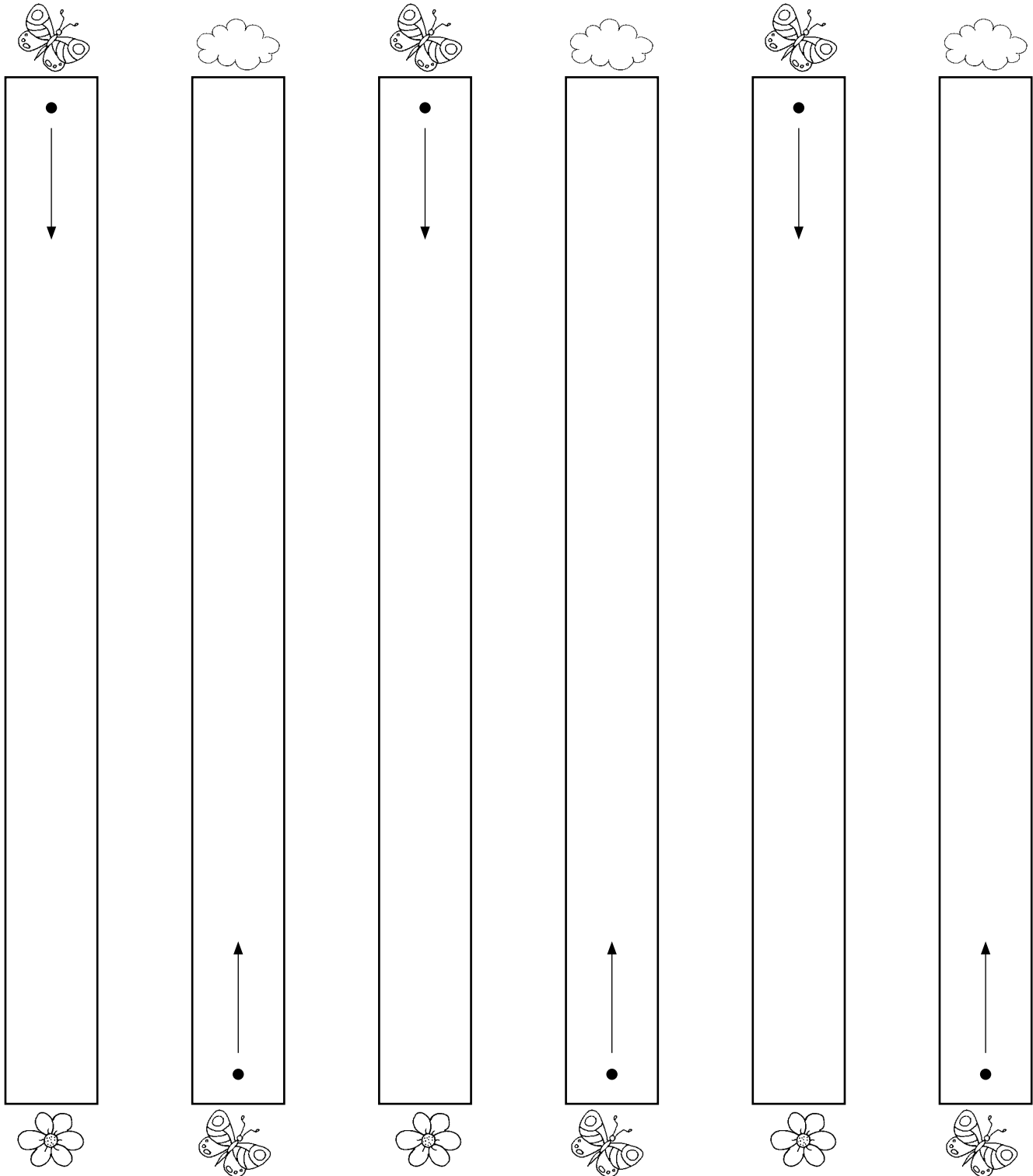
Nakresli, ako letí motýľ ku kvetu. Začni od bodky. POZOR: Nezastavuj sa, nevracaj sa, ani sa nedotýkaj okrajov. Môžeš si to vyskúšať najprv prstom, až potom ceruzkou. Úlohu si niekoľkokrát zopakuj.

Poznámka pre pedagóga: Ak sa pracovný list otočí, môže ho žiak použiť aj na nácvik zvislých čiar.

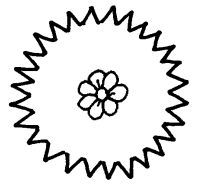

Nakresli, ako priletí motýľ na kvet, a vedľa, ako z neho zase vyletí k oblohe. Začni od bodky. POZOR: Nezastavuj sa, nevracaj sa, ani sa nedotýkaj okrajov. Môžeš si to vyskúšať najprv prstom, až potom ceruzkou. Úlohu si niekoľkokrát zopakuj.

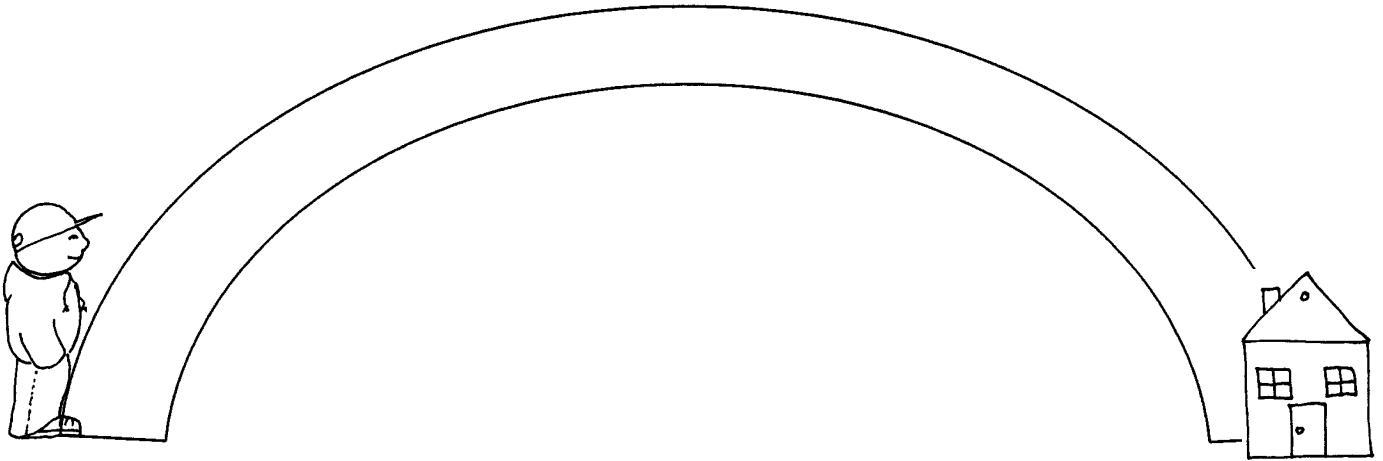
Poznámka pre pedagóga: Otočením pracovného listu nacvičovať aj čiary opačným smerom. **POZOR!** U detí, ktoré kreslia a píšú zrkadlovo, to neodporúčame.

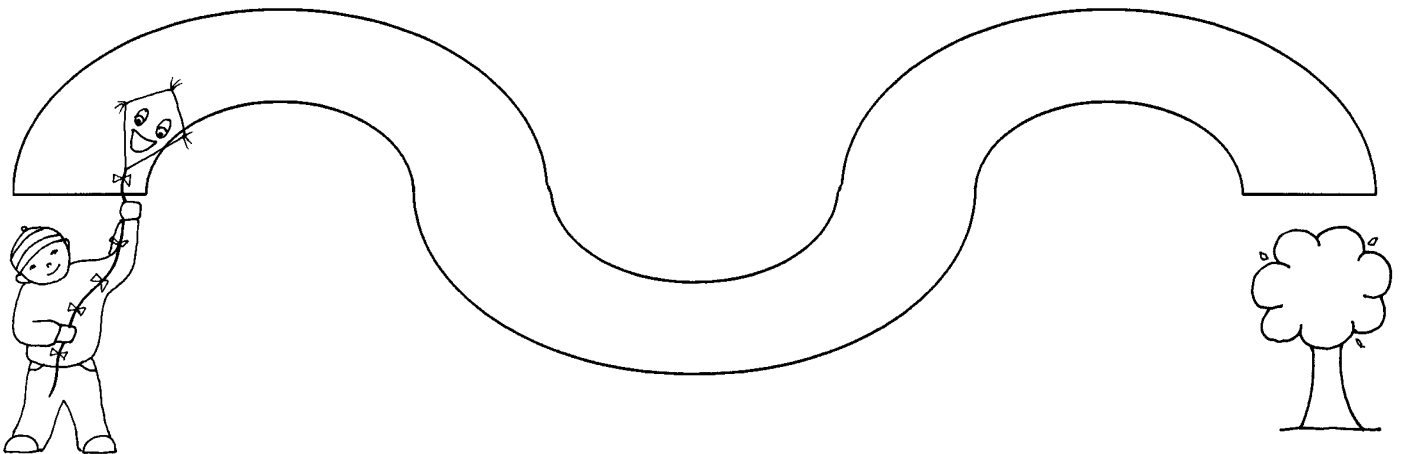

Pre všetky úlohy platí: Keď začneš pracovať, je dôležité, aby si nezastavoval, nevracal sa, ani sa nedotýkal okrajov. Snaž sa ísť stredom cestičky.

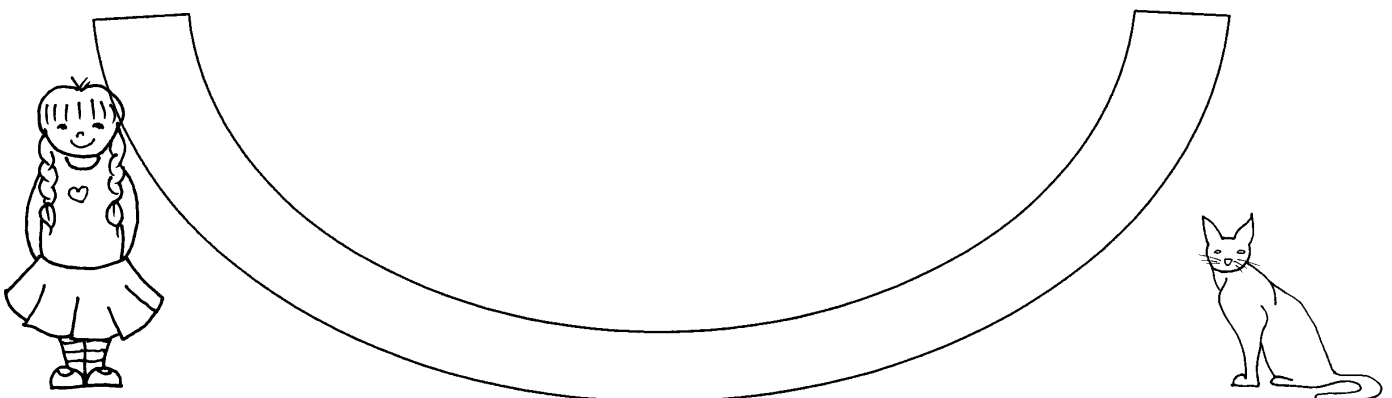
Chlapec beží domov po vyznačenej cestičke. Vyznač, kadiaľ pôjde.

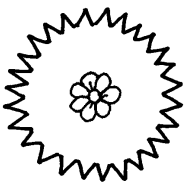

Chlapec púšťal šarkana a utekal s ním k stromu. Vyznač, kadiaľ pôjde.

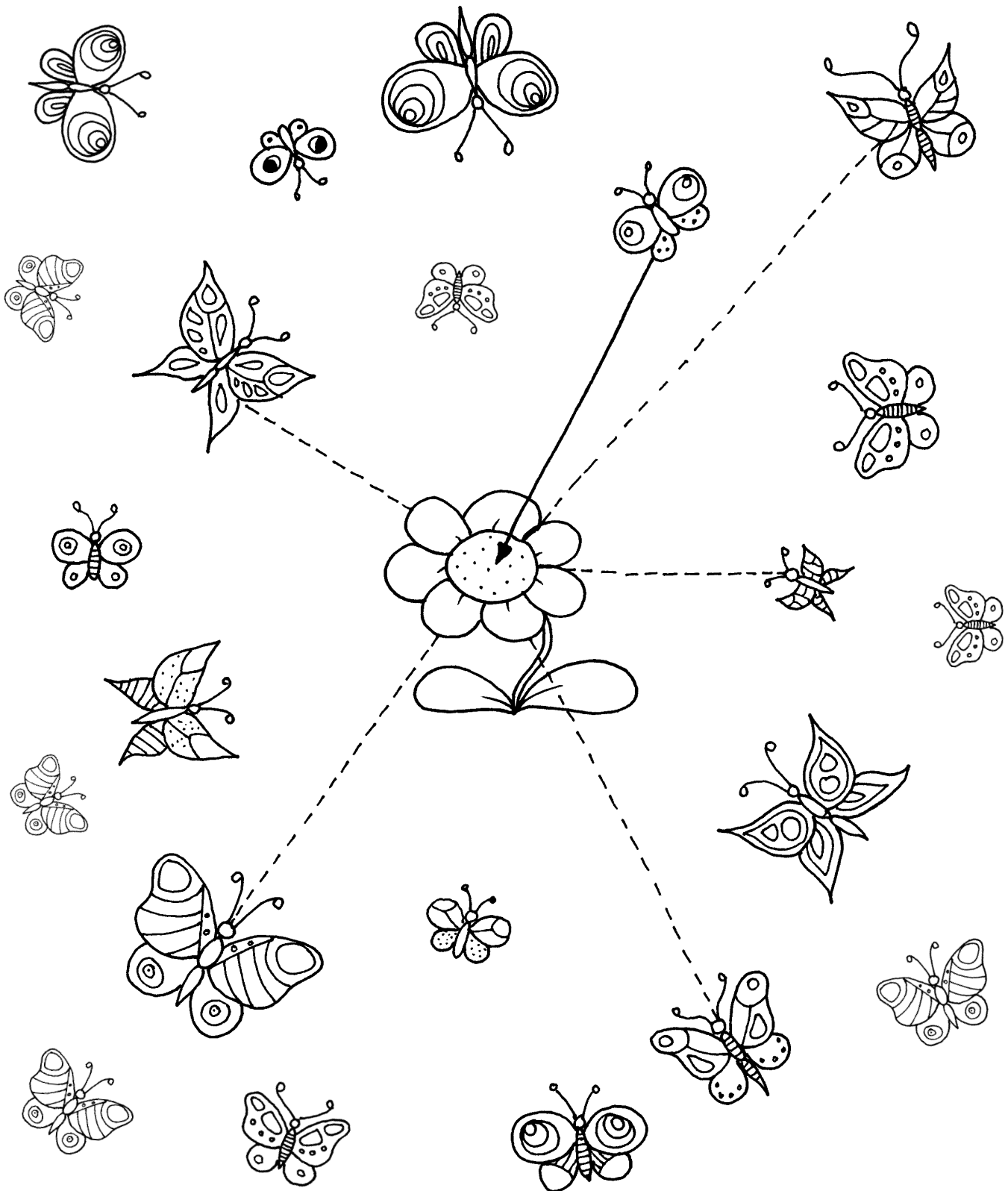

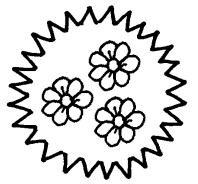
Dievčatko zbadalo mačičku a rozbehlo sa k nej. Vyznač cestu, ktorou pôjde.

Nakresli, ako každý motýlik čo najkratšou cestou priletí ku kvetinke. Začni vždy od motýľa. Môžeš si to vyskúšať prstom po vyznačených cestičkách, až potom rob ďalšie.

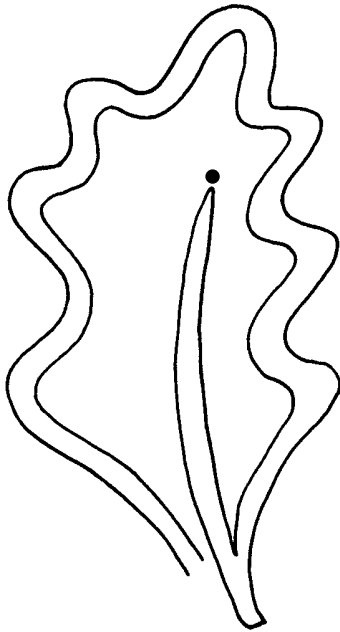

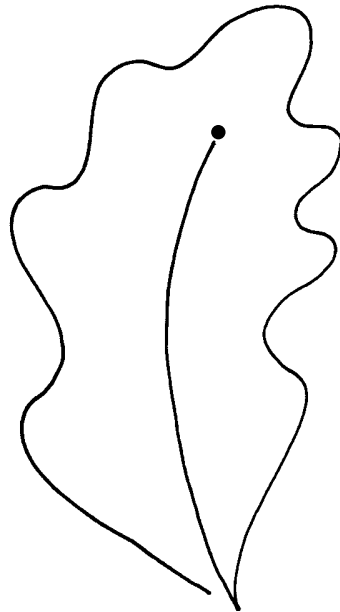
Pre všetky úlohy platí: Pracuj od bodky, nezastavuj sa a nevracaj sa. Na ďalšiu úlohu prejdí len vtedy, ak si zvládol predchádzajúcu.

1. **Obtiahni list stredom dvojitej čiary.**
2. **Obtiahni list po čiare.**
3. **Obtiahni predlohu, ktorá je vyznačená prerušovanou čiarou.**
4. **Dokresli list.**

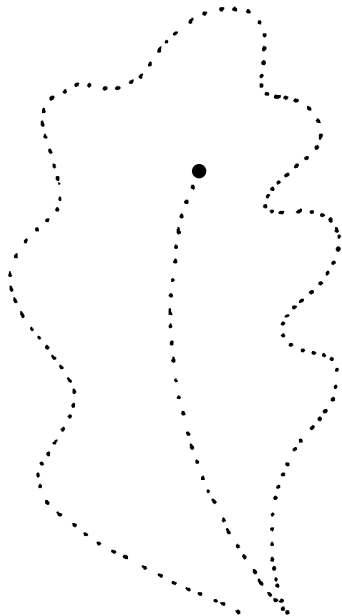
1

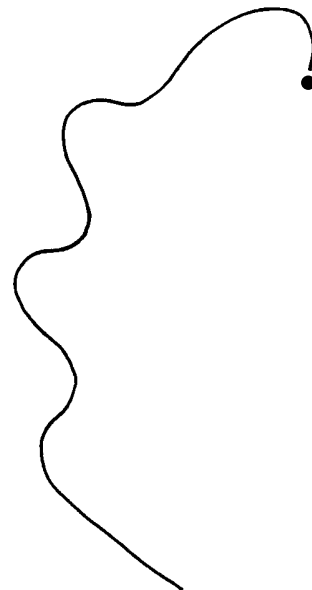
2

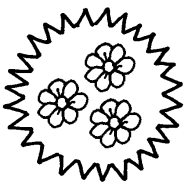
3

4

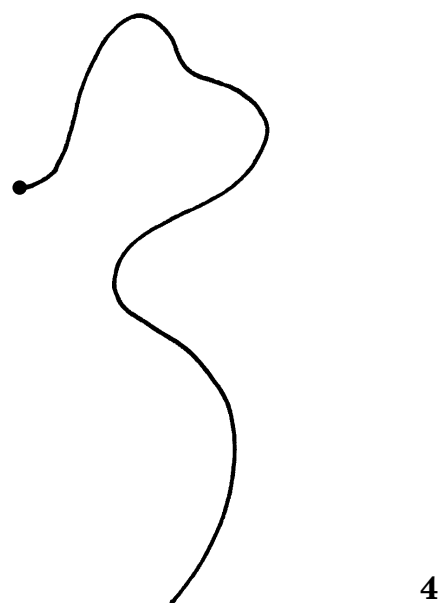
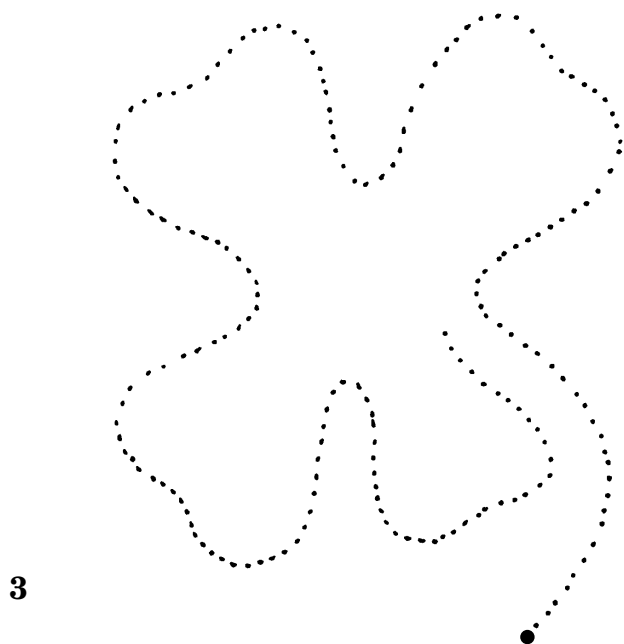
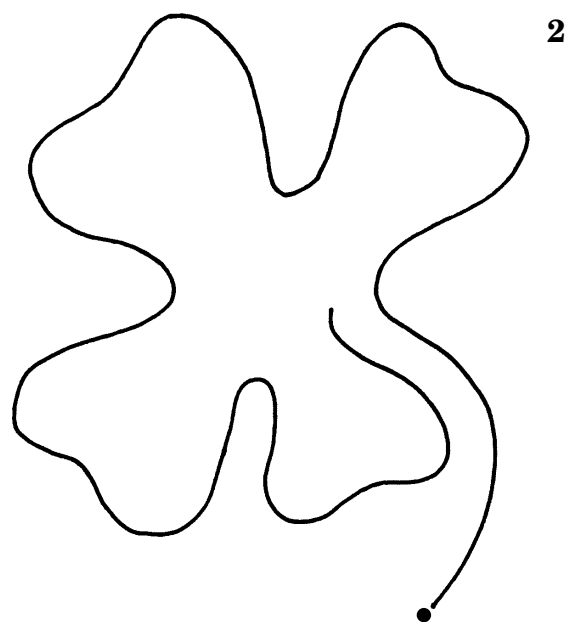
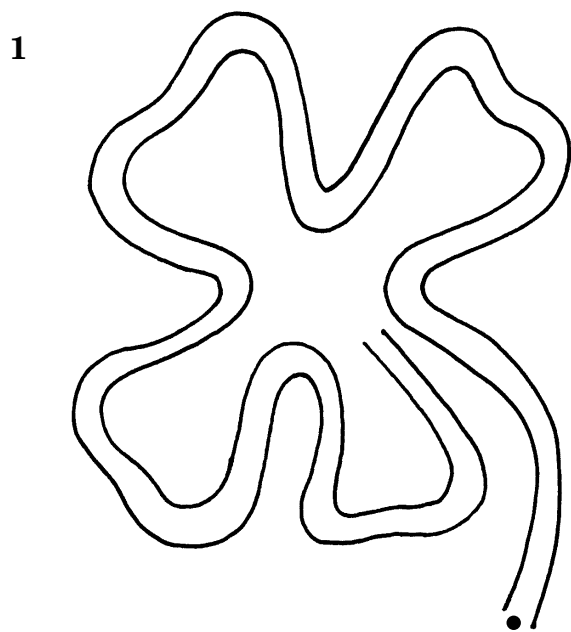

Poznámka pre pedagóga: Pracovný list odporúčame prefotiť a rozstrihať na 4 časti. Každú časť, hlavne pre mladšie deti, zväčšíme (môžeme až na veľkosť A4).

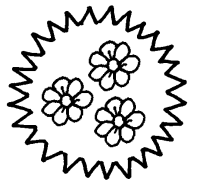

Pre všetky úlohy platí: Pracuj od bodky, nezastavuj sa a nevracaj sa. Na ďalšiu úlohu prejdí len vtedy, ak si zvládol predchádzajúcu.

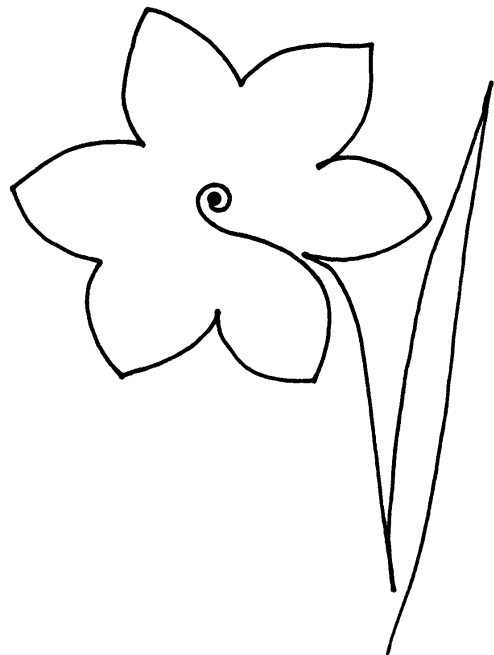
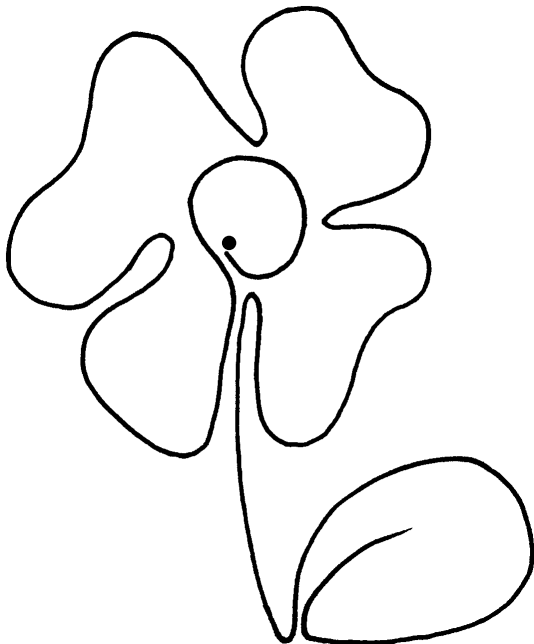
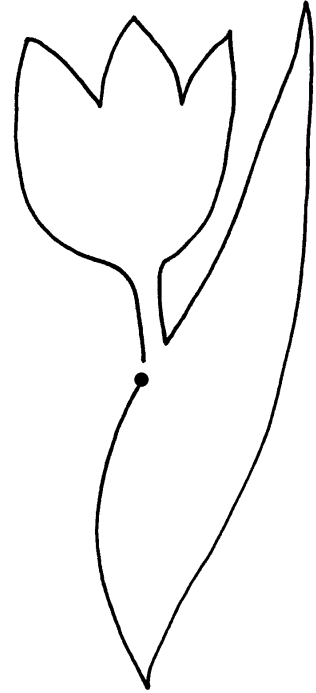
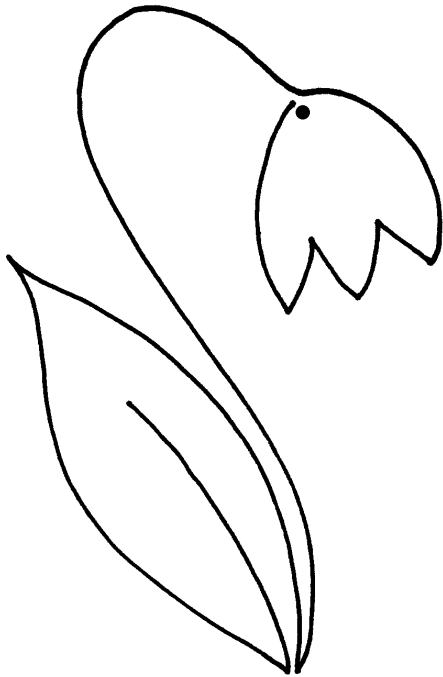
1. **Obtiahni štvorlístok stredom dvojitej čiary.**
2. **Obtiahni štvorlístok po čiare.**
3. **Obtiahni predlohu, ktorá je vyznačená prerušovanou čiarou.**
4. **Dokresli štvorlístok.**

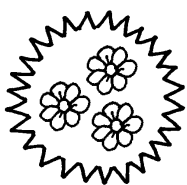
Poznámka pre pedagóga: Pracovný list odporúčame prefotiť a rozstrihať na 4 časti. Každú časť, hlavne pre mladšie deti, zväčšíme (môžeme až na veľkosť A4).

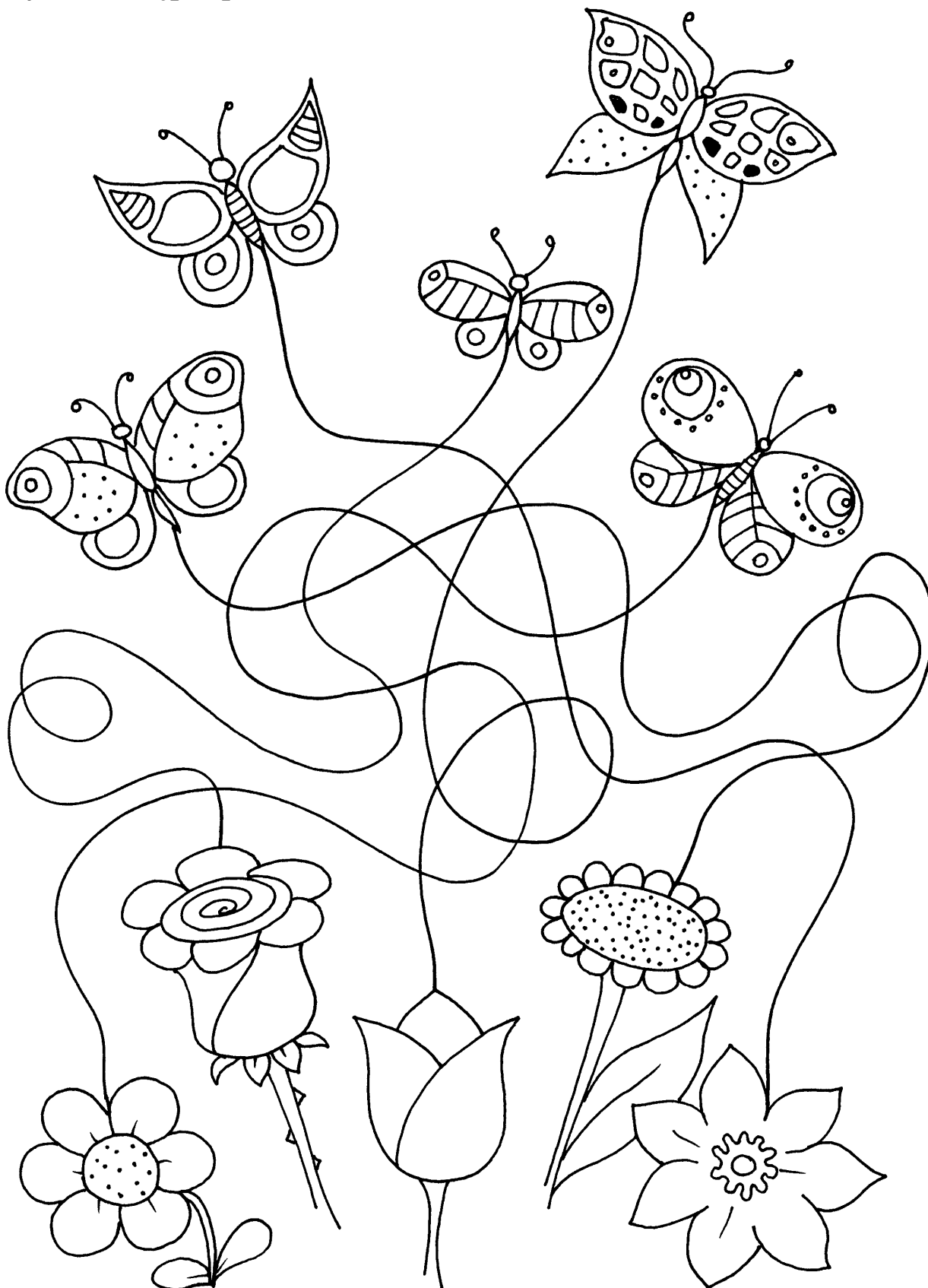
**Pre všetky úlohy platí: Pracuj od bodky, nezastavuj sa a nevracaj sa.
Každý z obrázkov obtiahni päťkrát farbičkou.**

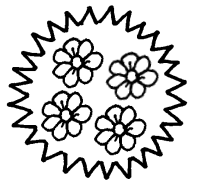

Poznámka pre pedagóga: Pracovný list odporúčame prefotiť a rozstrihať na 4 časti. Každú časť, hlavne pre mladšie deti a deti s vážnejšie oslabenou vizuomotorickou koordináciou, zväčšíme (môžeme až na veľkosť A4).

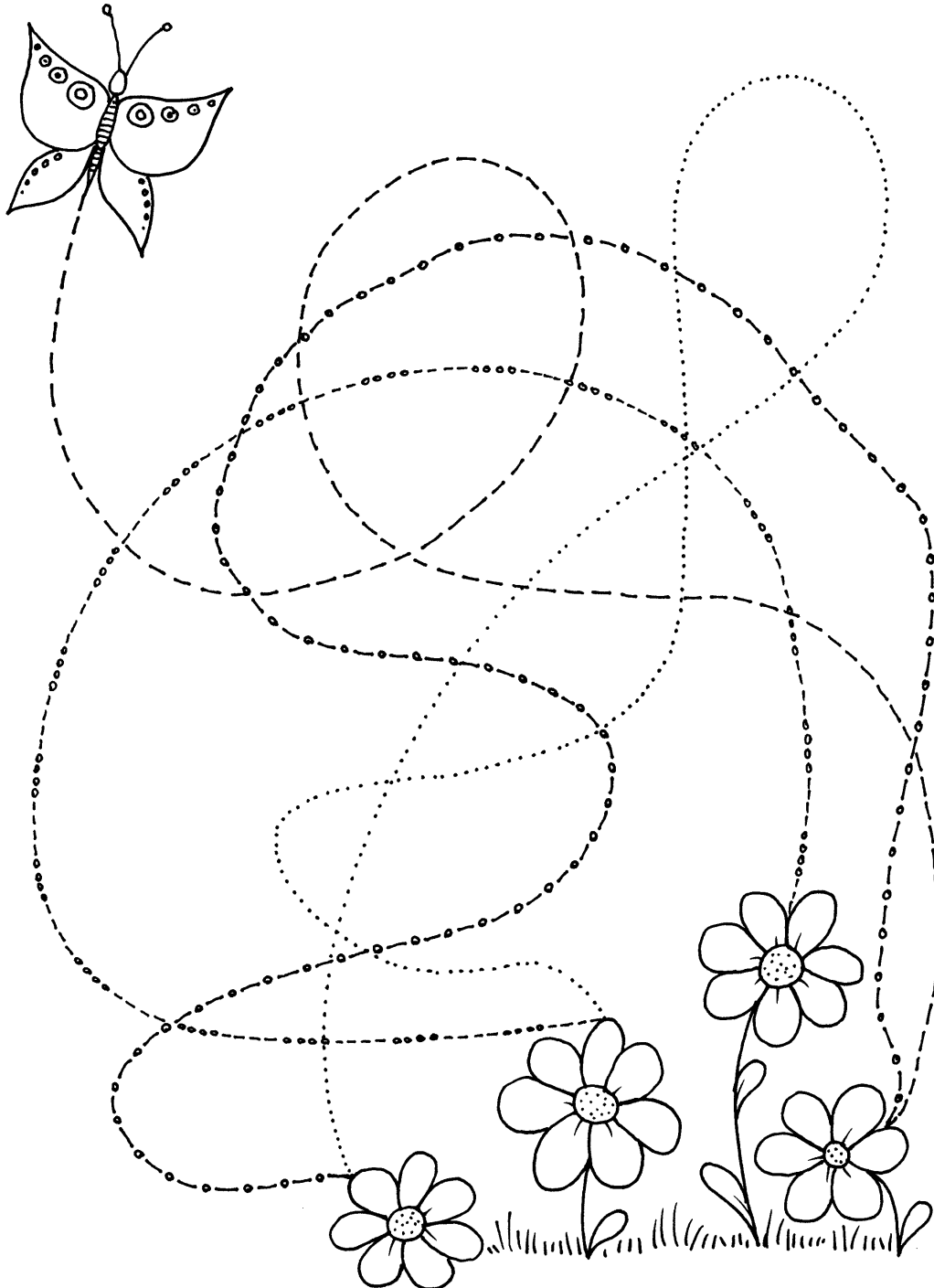

Zisti, na ktorý kvietok si motýle sadnú. Dvojice vymaľuj rovnakou farbou. Môžeš si to vyskúšať najprv prstom.

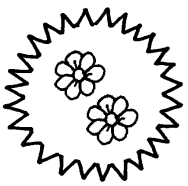

Neposedný motýlik lietal z kvetinky na kvetinku. Na poslednej unavený zaspal. Odhaľ, ktorá to je, a vyfarbi ju žltou farbičkou.

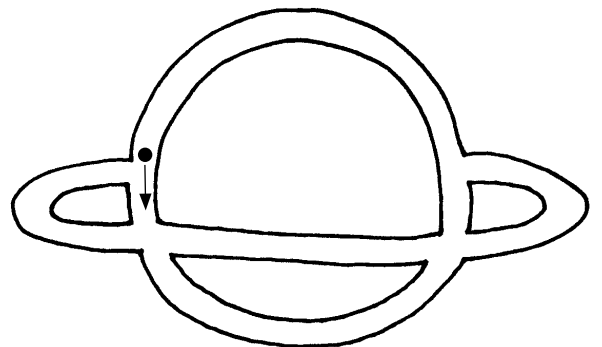
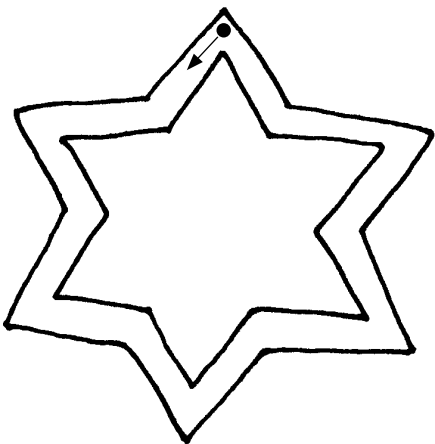
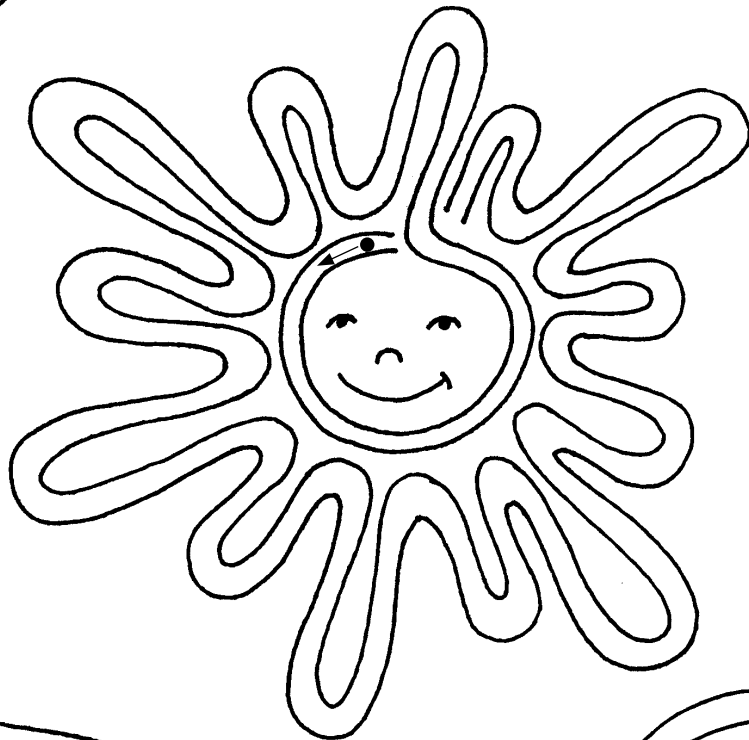
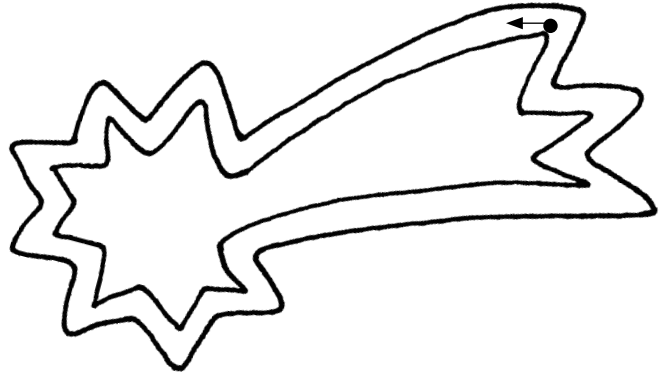
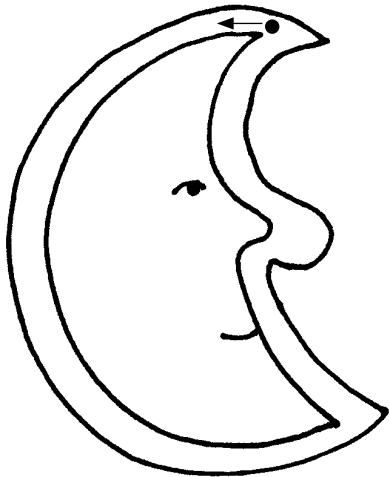

Poznámka pre pedagóga: Šikvné dieťa necháme prísť na riešenie; potom nech nás presvedčí o správnosti tým, že jednotlivé trasy obtiahne. Niektorým deťom necháme prečítať návod v dolnej časti.

Pomôcka pre teba: Zistíš to tak, že cestu k prvému kvetu obtiahneš a kvet vyfarbiš červenou farbičkou, ďalšiu trasu obtiahni a kvet vyfarbi modrou farbičkou, ďalej pokračuj oranžovou a nakoniec žltou farbičkou.

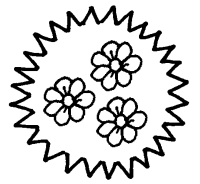
Obkresli obrázky. Začni od bodky. Pracuj jedným ťahom a nedotkni sa okrajov. Úlohu zopakuj viackrát. Potom skús obrázky nakresliť jedným ťahom sám.

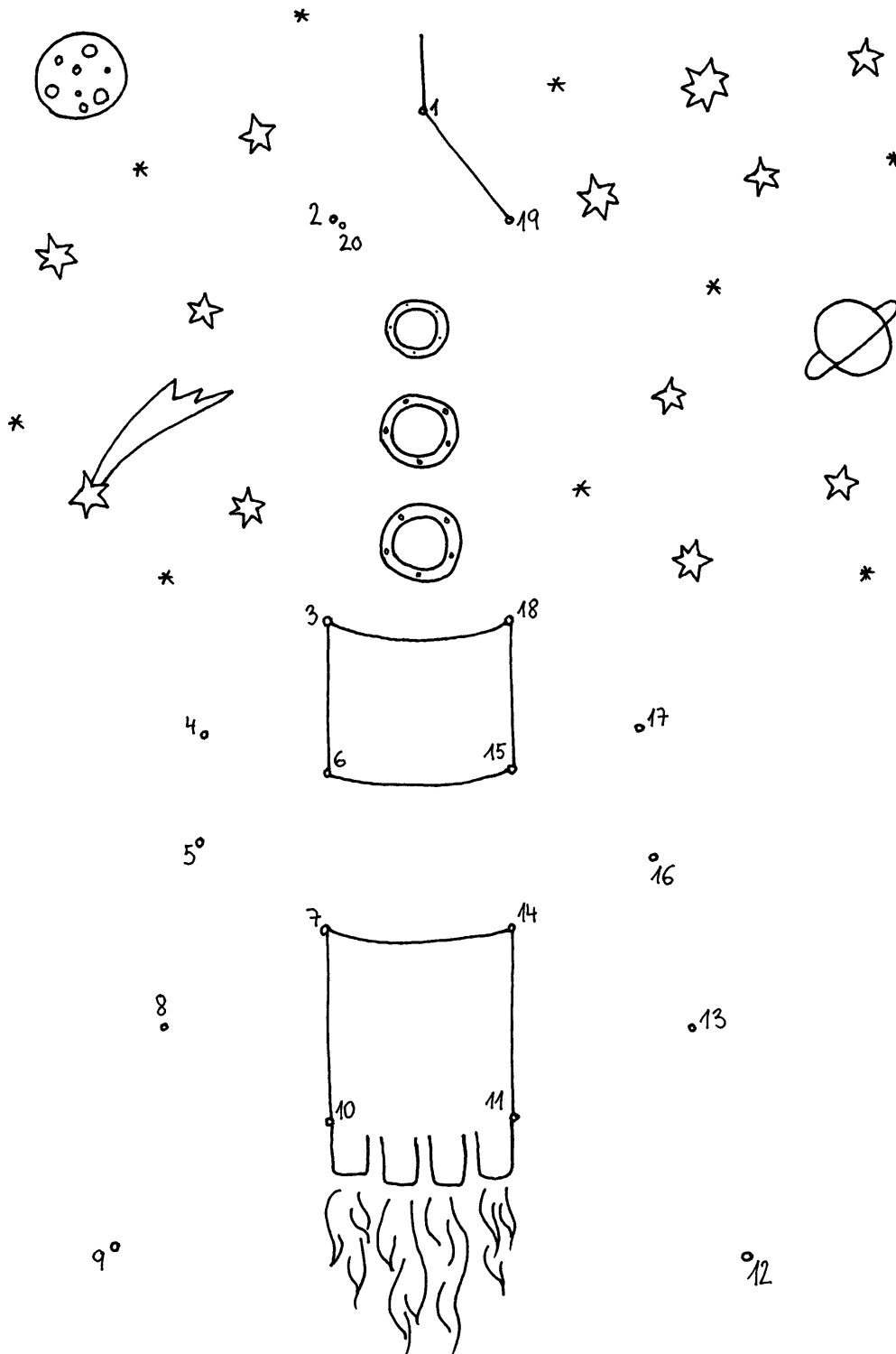
Pomenuj jedným slovom, čo obrázky znázorňujú:.....

Riešenie: vesmír.

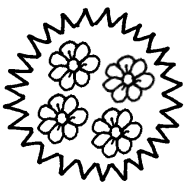

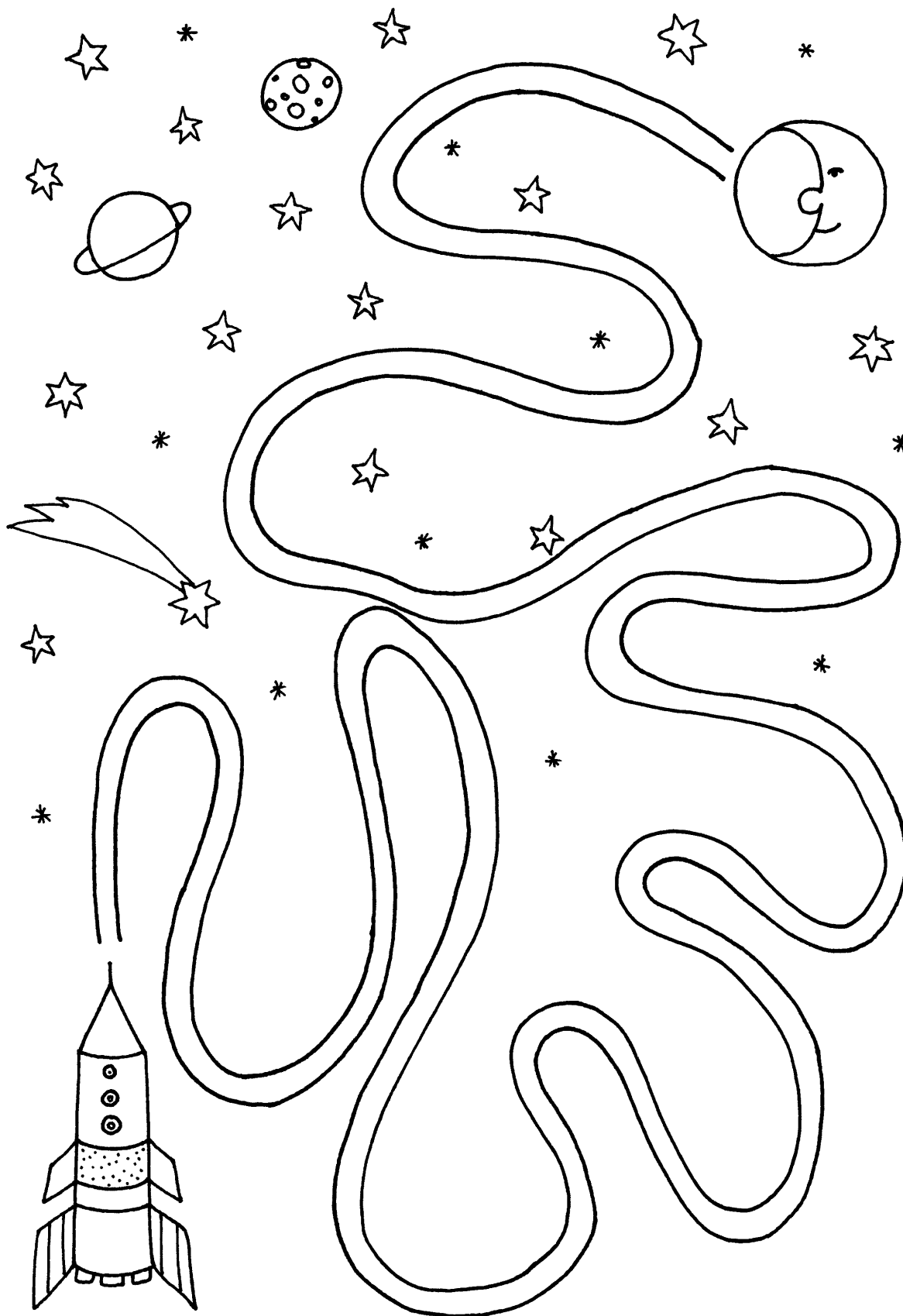
Ak si vyriešil úlohu na strane číslo 20 (riešenie: vesmír), pokračuj plnením úlohy na tomto pracovnom liste. Ak pospájaš bodky od čísla 1 po 20, uvidíš, čo súvisí s lietaním do vesmíru.

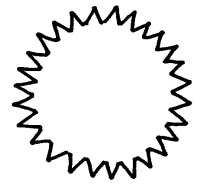

Obrázok skús nakresliť aj sám. Podarí sa ti to jedným ťahom?

Vyznač let rakety na Mesiac. Pracuj plynulo, nevracaj sa a nedotýkaj sa čiar.

PaedDr. Silvia Stanová

Centrum pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie, Trnava

Sluchová analýza a syntéza slova

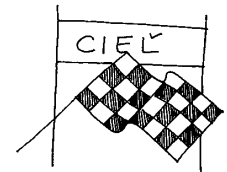
Pomôcky

Nožnice, farbičky, lepidlo, pero.

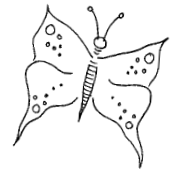
Cieľ

Nácvik opisu a prepisu textu. Precvičovanie grafomotoriky.

Motivácia

Básnička o zvieratkách — rytmizácia riekanky (vytlieskanie, vydupkávanie). Hra „Na kukučku“ — dieťa zdvihne hlavu len vtedy, keď je v slove, ktoré povie učiteľ, vopred dohodnutá hláska. Úloha je ťažšia, ak chceme od dieťaťa aj presnú lokalizáciu hlásky (hláska na začiatku/v strede alebo na konci slova).

Metodické pokyny na prácu s materiálom

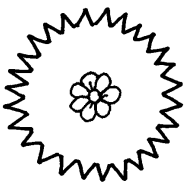
- ☉ Dieťa splní základné úlohy určené podľa pokynov.
- ☉ **Pracovné listy môžeme využiť na analýzu celého slova**, dieťa neurčí iba 1. hlásku. Tiež na syntézu slov: „Hádaj, aké slovo som povedala: p-e-r-o?“ (Žiak odpovie: „pero“.)
- ☉ **Ak zvládne úlohy ústne, môže slová z pracovného listu aj napísať.**
- ☉ Cvičenia sú orientované aj na precvičovanie pamäti, tvorenie viet a rozvoj slovnej zásoby.
- ☉ Pracovné listy **môžeme použiť aj na matematike alebo prvouke.**

Odporúčania na domáce precvičovanie

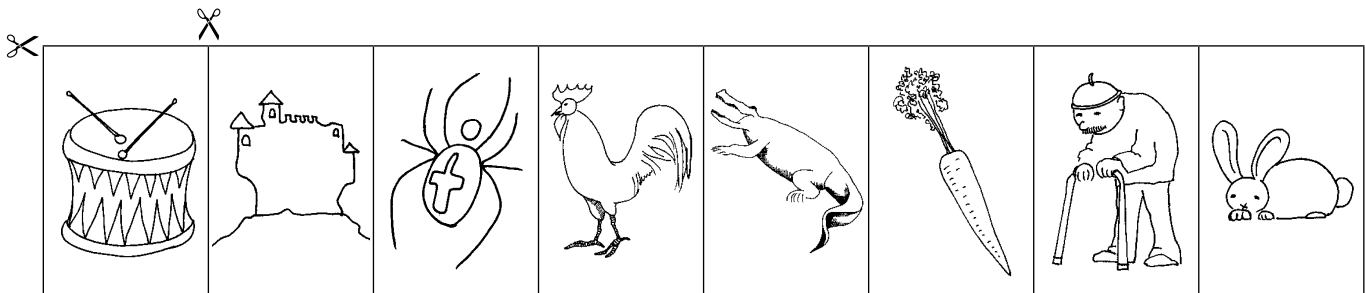
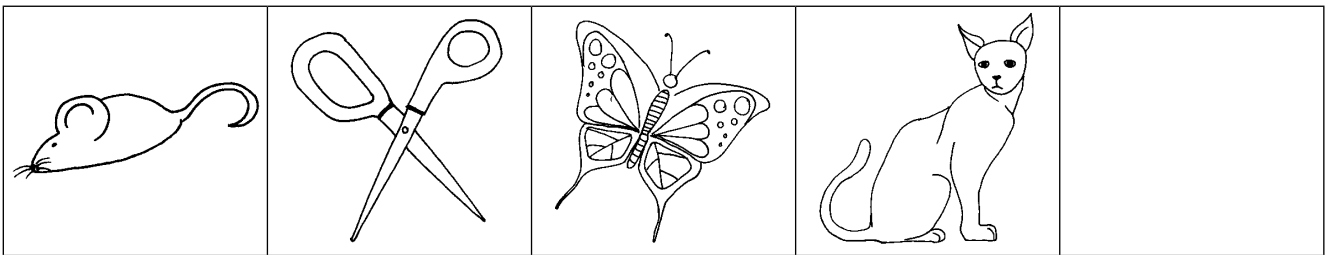
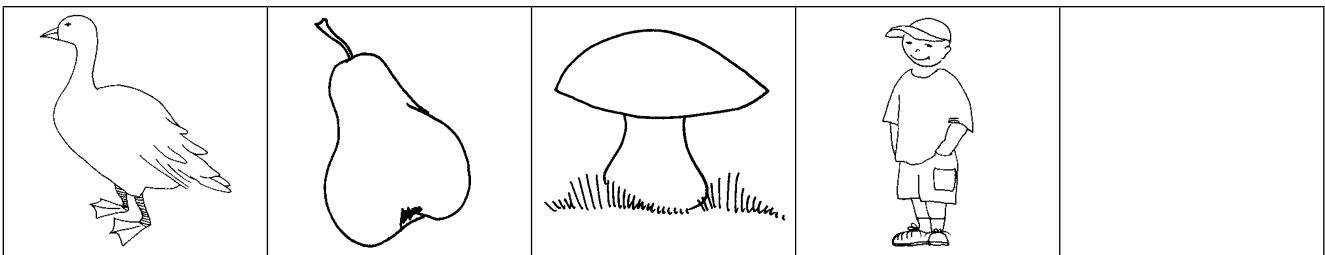
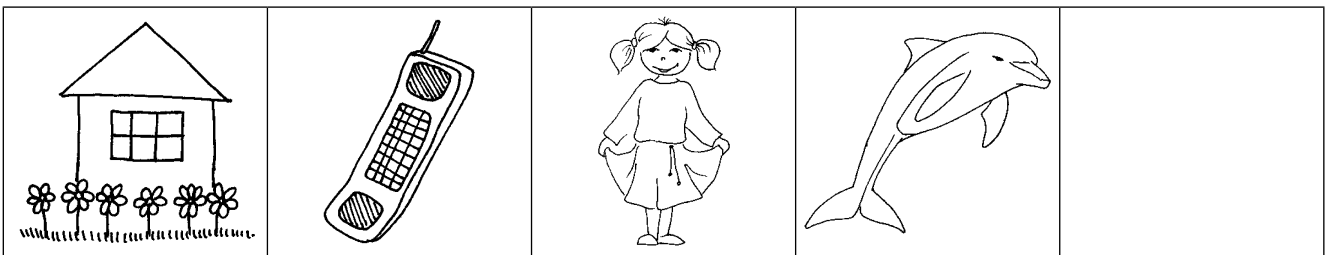
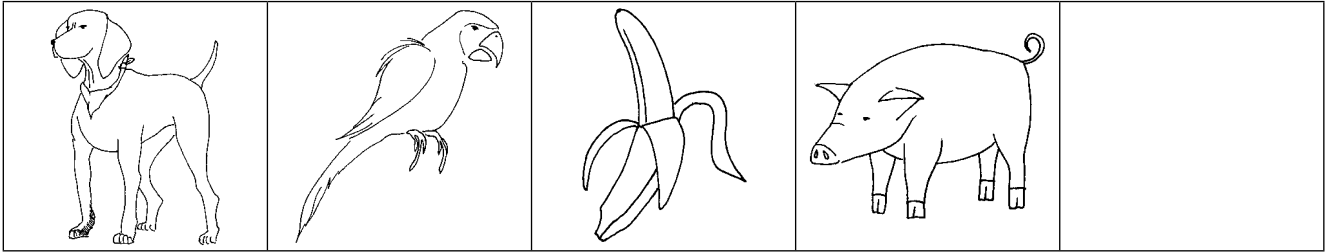
- Doma odporúčame denne precvičovať analýzu a syntézu slov, napr. ústne tvoriť slová:
- zámenou hlásky: dom → dym,
  - vynechaním hlásky: lekvár → lekár,
  - prehodením hlásky: tok → kto,
  - z jedného slova iné, napr. „kolotoč“ → toč, kolo, otoč.

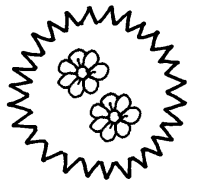
Urč, ktorý obrázok do radu nepatrí a prečo.

Z dolnej časti vyber obrázok, ktorý ho nahradí. Vystrihni ho a nalep.

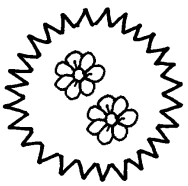
Obrázky si môžeš aj vyfarbiť.

Úloha bude ťažšia, ak obrázky nielen pomenuješ, ale aj napíšeš.

Doplň chýbajúce písmenko.

	ra ac		v očka
	hru ka		pap ika
	lo sa		jab ko
	koc u		ro ok
	me ved		kv a
	m kva		hr ček
	k láč		li a
	kohú		dž an
	ja oda		s rom
	dom ek		a sobus

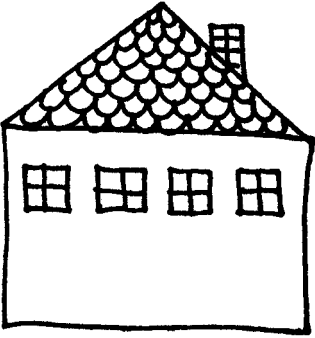
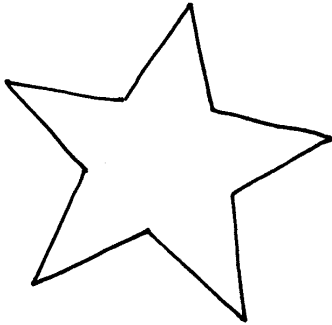
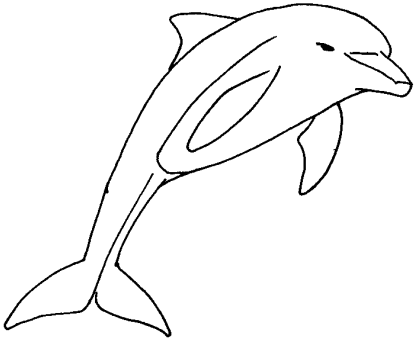
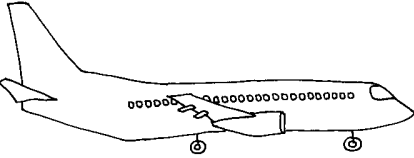
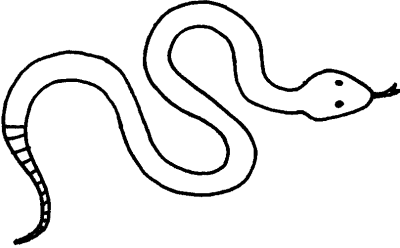

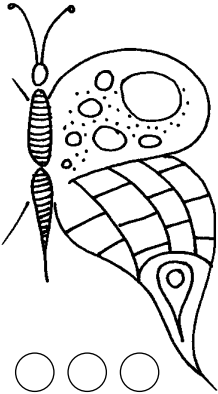
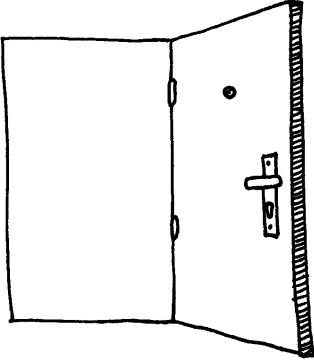
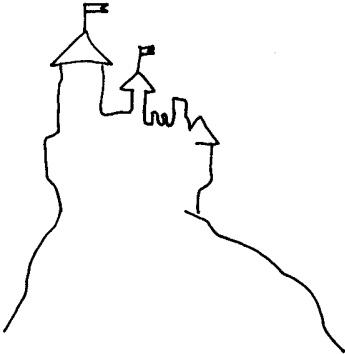

Pomenuj obrázky.

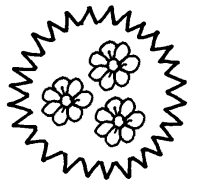
Urč, kde sa v slove nachádza písmeno „d“ (na začiatku, uprostred, na konci slova).

Krížikom označ jeho polohu.

Slovo napíš a písmeno „d“ farebne označ krížikom (napr. drevo ⊗○○).

 ○○○	 ○○○	 ○○○
 ○○○	 ○○○	 ○○○
 ○○○	 ○○○	 ○○○

Teraz pracovný list odlož a skús napísať slová, ktoré si si zapamätal.

Doplň chýbajúce písmená.

na <u> </u> aj	hra ka	fa by
ku rík	halu ky	k b <u> </u> š
chlad o	oblá ik	hoke ka
če ven <u> </u>	mu ka	slo ik
ros an <u> </u>	ja ero	gi ara
peri ka	u ovka	polič a
lele o <u> </u> n	kop ek	v tačka

Vypíš slová s písmenom č, š, ž.

.....

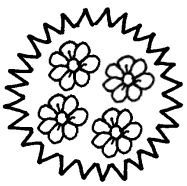
.....

.....

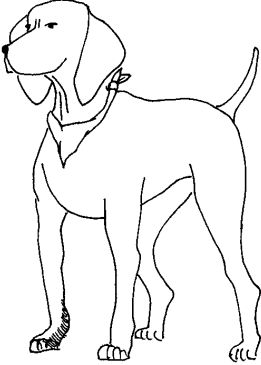
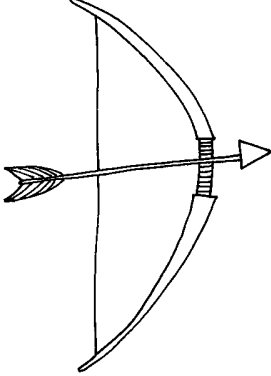
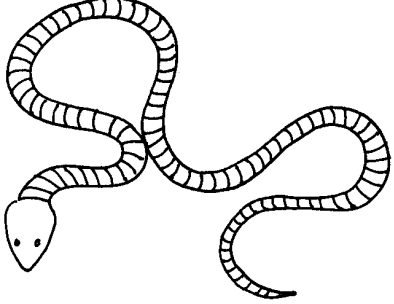

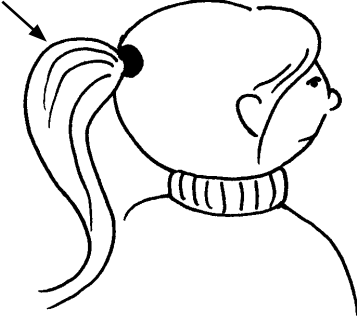
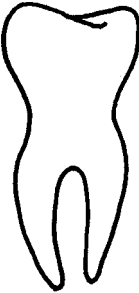
.....

.....

.....

Pomenuj obrázok a zmeň samohlásky tak, aby ti vzniklo iné slovo. Napr. nos → nes.

		 .....
		 .....

Na vzniknuté slová vymysli vety.

Na konci viet použi nielen bodku, ale aj výkričník a otáznik. Aké vety vymyslíš?

.....

.....

.....

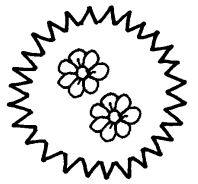
.....

.....

.....

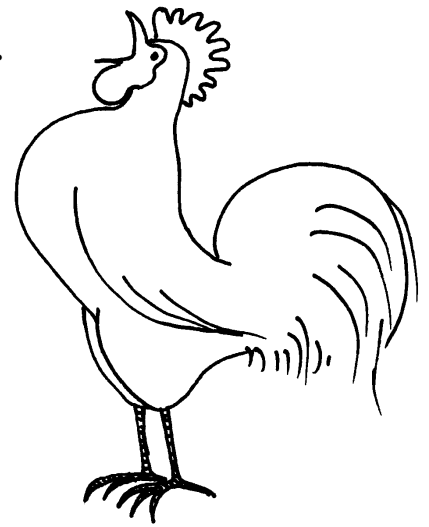
.....

Básničku si prečítaj. Precvič si písanie niektorých slov.
Doplň chýbajúce písmená. Básničku prepíš do zošita.

**Vyšiel kohút na rebrík,
hlasno zvolal kikirík,
zobudte sa kačky, husi,
ráno každý vstávať musí.**

koh ___ *ú*

K ___ HÚT

___ ohút

KOH ___ *T*

kohú ___

HLAS ___ *O*

H ___ LASNO

hla ___ *no*

hlasn ___

___ lasno

každ ___

KAŽ ___ *Ý*

K ___ ŽDÝ

___ aždý

ka ___ *dý*

rebrí ___

REB ___ *ÍK*

R ___ BRÍK

___ ebrík

re ___ *rik*

kač ___ *y*

K ___ ČKY

___ ačky

KAČ ___ *Y*

kačk ___

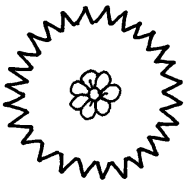
VSTÁV ___ *Ť*

V ___ TÁVAŤ

vst ___ *vať*

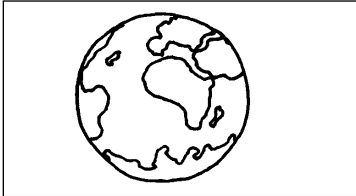
vstáva ___

___ stávať

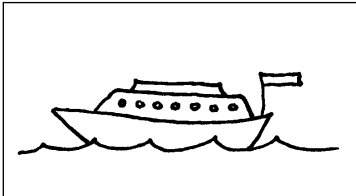

Vystrihni si písmenká. Nalep ich podľa obrázkov tak, aby bolo začiatkové písmeno správne. Potom na riadok napíš slová v množnom čísle.

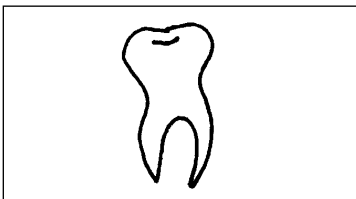
✂

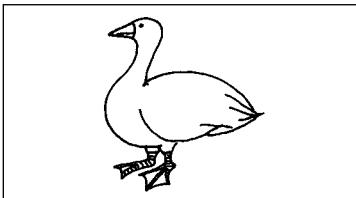
em .....

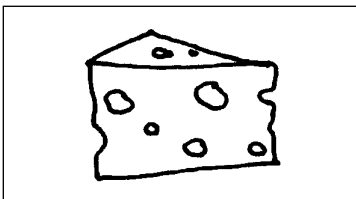
od' .....

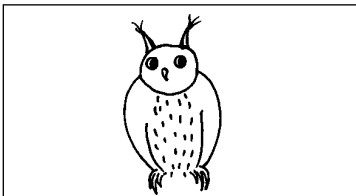
ub .....

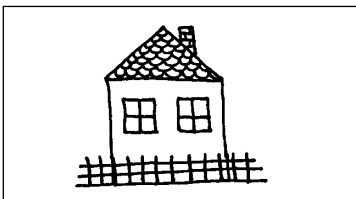
us .....

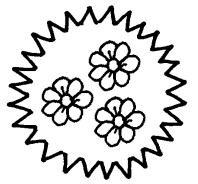
yr .....

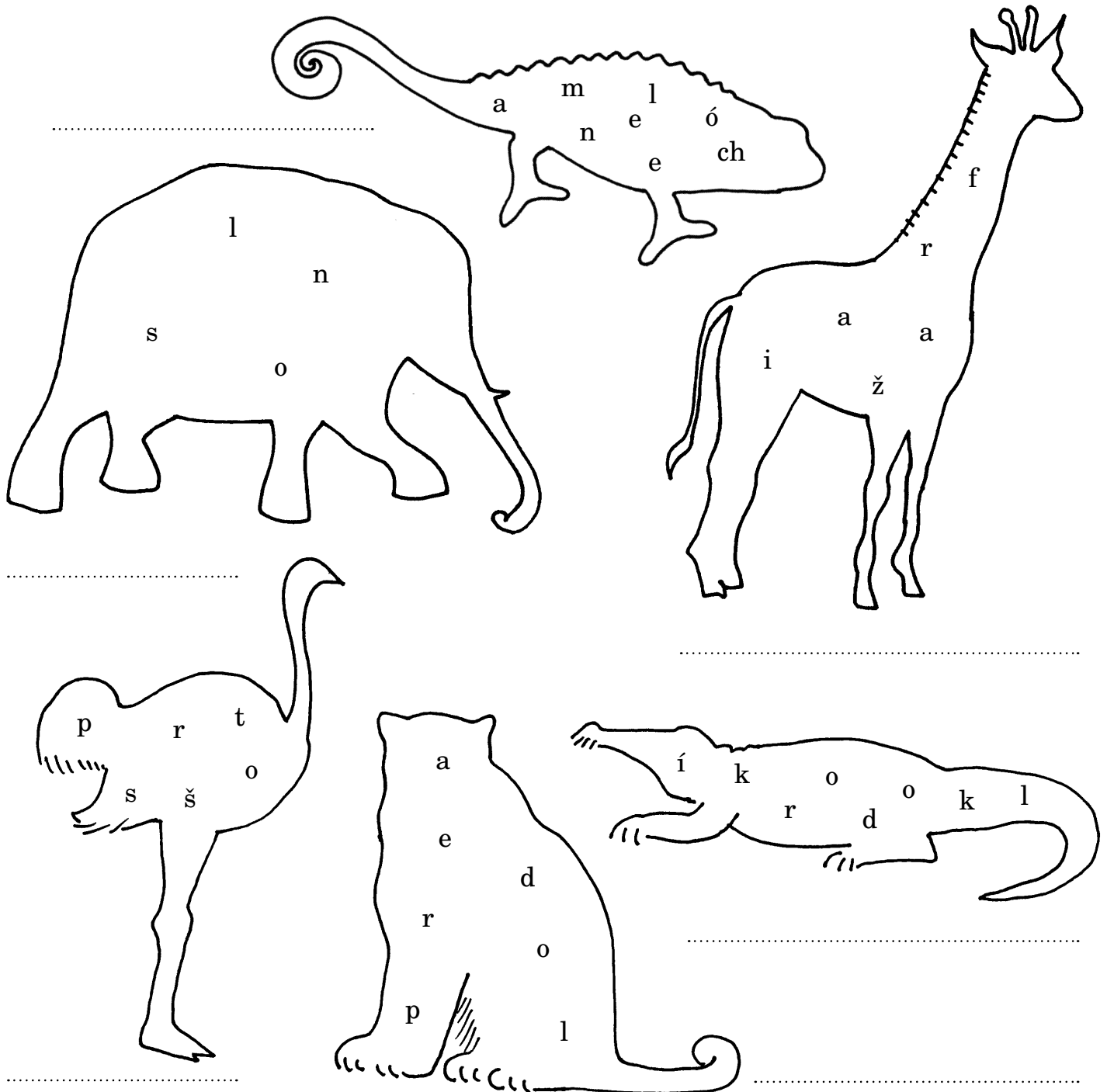
ýr .....

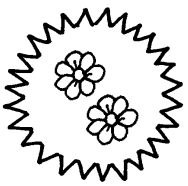
om .....

Napíš názvy zvierat na obrázkoch správne.

- ☉ Vyfarbi zvieratá, ktoré sú v prírode najväčšie a ktoré sú najmenšie.
- ☉ Porovnaj názvy živočíchov a vysvetli, či musí mať veľké zvieratá aj pomenovanie, ktoré má veľa písmen.
- ☉ Kde žijú zvieratá, ktoré sú na tomto liste? Napíš také zvieratá, ktoré žijú u nás, ale sú malé, ale ich pomenovanie má viac ako 6 písmen.

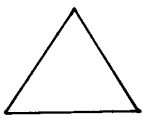
**Pomenuj slová na obrázku. Každé slovo si precvič ústne po hláskach.
Z dolnej časti rozstrihaj písmená a nalep ich správne.**

--	--	--	--	--	--	--	--

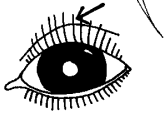
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

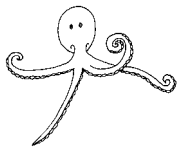
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

--	--	--	--	--	--	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

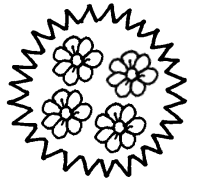
	a	a	a	a	a	a	á	á	b	c	c	e	e
e	g	g	h	h	ch	ch	i	i	i	í	j	j	k
k	l	l	ľ	m	m	n	n	n	n	o	o	o	o
o	p	p	r	r	t	t	t	u	u	u	v	z	

Vymysli tri zvieratá, v ktorých názve bude:

h .....

ch .....

g .....

Zvislou čiarou oddeľ slová vo vete. Do zátvorky napíš počet slov. Vety napíš správne.

Pesležívbúde. (   ) .....

Ďateľdobedostromu. (   ) .....

MačkaLízaspí. (   ) .....

Sýkorkasedívkrmidle. (   ) .....

Kuriatkobehápodvore. (   ) .....

Konesapasúnaluže. (   ) .....

Vety v predchádzajúcom cvičení si zakry a pokús sa vymenovať a napísať zvieratká, ktoré si si zapamätal z viet.

.....
 .....

Úlohu z prvého cvičenia zopakuj na týchto vetách.

Evapíšeúlohy. (   ) .....

Onajevýbornážiačka. (   ) .....

LuciaaIvanasahrajú. (   ) .....

MôjkamarátMarekječorý. (   ) .....

SpolužiakLukášmuprinesieúlohy. (   ) .....

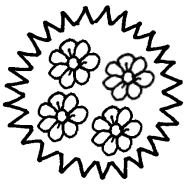
Onjeajdobrýšportovec. (   ) .....

Text si opäť zakry a skús napísať mená detí, ktoré si si zapamätal.

.....
 .....

Z viet v predchádzajúcom cvičení vypíš zámená.

.....
 .....

Zmeň slová pridaním, ubratím alebo zámenou hlásky.

Napr.: zrak — rak, vrah. Pokús sa utvoriť vždy dve nové slová.

roky ....., ...

lekár ....., ...

píla ....., ...

fúka ....., ...

hodina ....., ...

kvet ....., ...

kolík ....., ...

poník ....., ...

oblok ....., ...

trieda ....., ...

Praha ....., ...

rada ....., ...

sada ....., ...

Vyber si päť ľubovoľných slov, ktoré si vytvoril, a vymysli na ne vety.

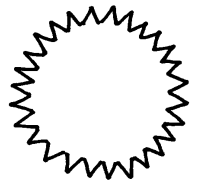
.....

.....

.....

.....

.....

PaedDr. Silvia Stanová

Centrum pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie, Trnava

Poradie slabík v slove

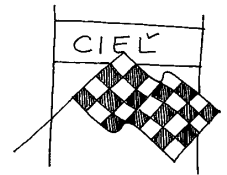
Pomôcky

Nožnice, lepidlo, farbičky;
na domáce precvičovanie:
noviny, časopisy, výkres.

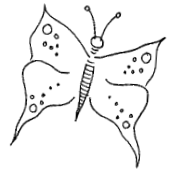
Cieľ

Rozvoj sluchovej analýzy,
syntézy a diferenciácie.
Utvrdzovanie poradia
slabík v slove a súčasne
docvičovanie sykaviek a interpunkcie.

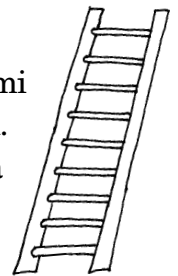
Motivácia

Súťaž — úlohou detí je vymyslieť čo najviac slov so sykavkami. Vhodná je aj motivácia prostredníctvom jazykolamu — dieťa si cvičí jazykovú obratnosť. Jazykolamy: *V našej peci myši pištia, v našej peci psík spí.* (Pre mladšie deti.) *Vyskočil vyskočil, Vyskočilku preskočil, Vyskočilka vyskočila, Vyskočila preskočila.* (Pre staršie deti, vhodné z hľadiska porozumenia — kedy ide o sloveso, kedy o podstatné meno.)

Metodické pokyny na prácu s materiálom

- ☉ Pracovné listy možno využiť aj na hodinách slohu, vlastivedy a prvouky (zdravá výživa).
- ☉ Pracovné listy s viacerými úlohami môžeme rozdeliť do viacerých hodín.
- ☉ Úlohy cvičia aj pamäť dieťaťa (básnička).

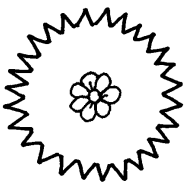

Odporúčania na domáce precvičovanie

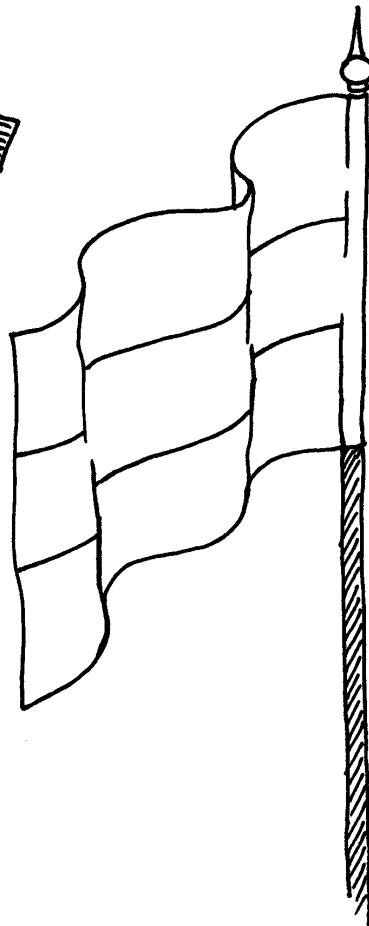
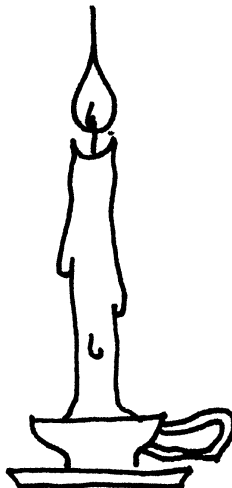
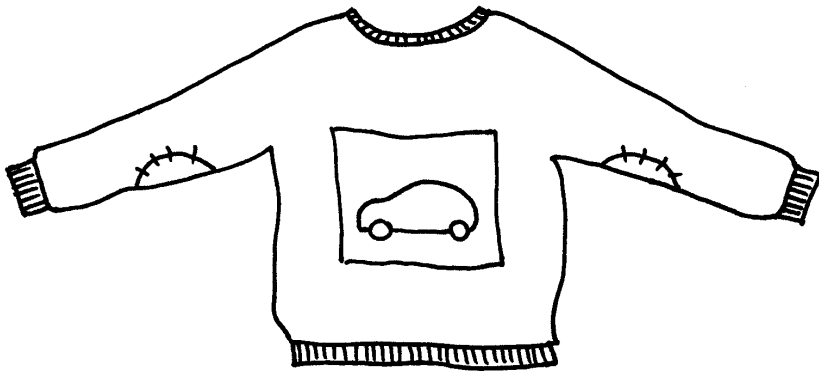
Doma môžeme dať dieťaťu vyhľadávať sykavky (s, š, c, č, z, ž) v rôznych textoch v novinách alebo časopisoch. Deti si môžu slová vy-

strihnúť, rozstrihať a opäť spojiť alebo aj nalepiť na výkres. Vhodné je tiež vytlieskavanie slov, rytmizácia.

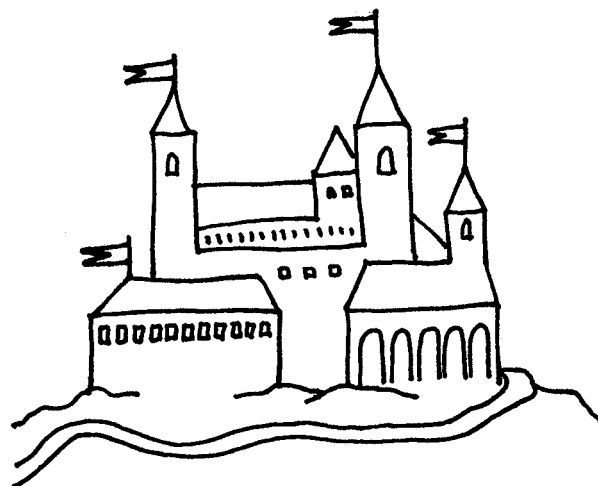
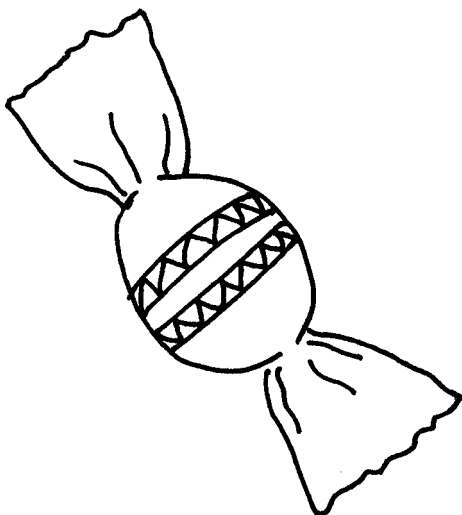
**Obrázky pomenuj. Urč prvú hlásku v slove.
Slovo pripoj k písmenu na kraji pracovného lista.**

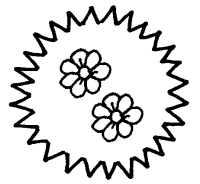
C

S

Z

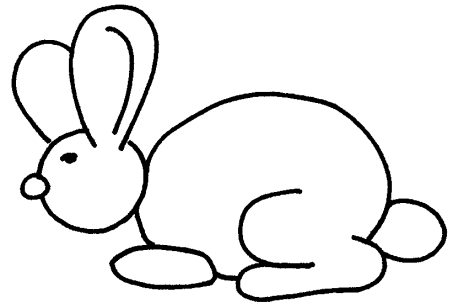
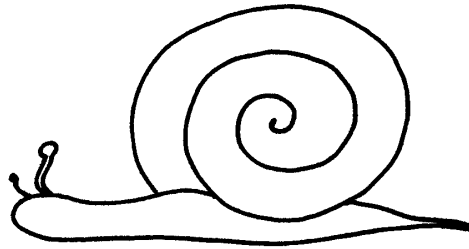
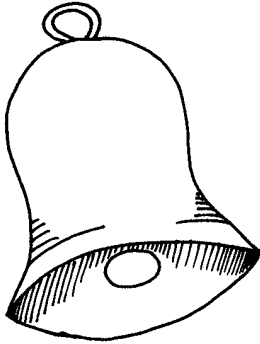

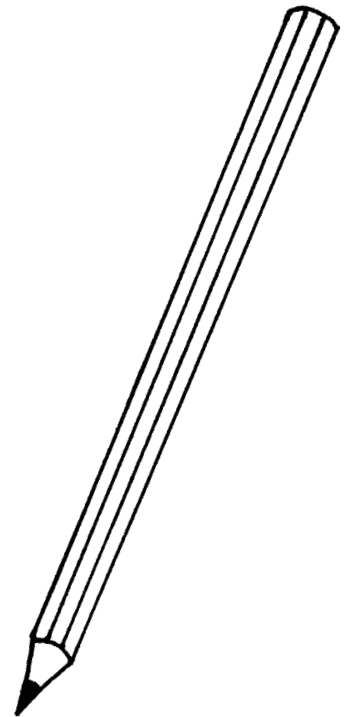
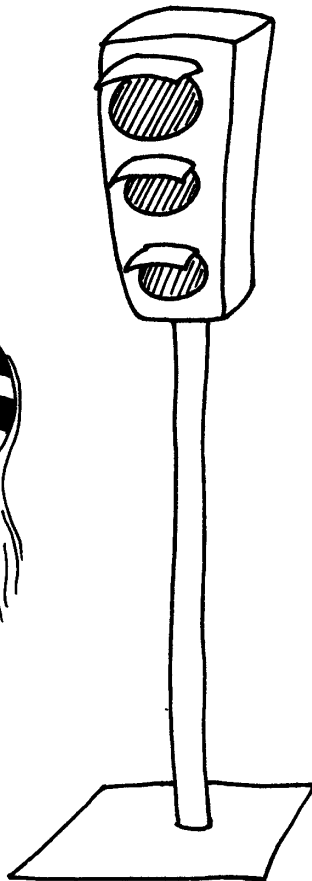
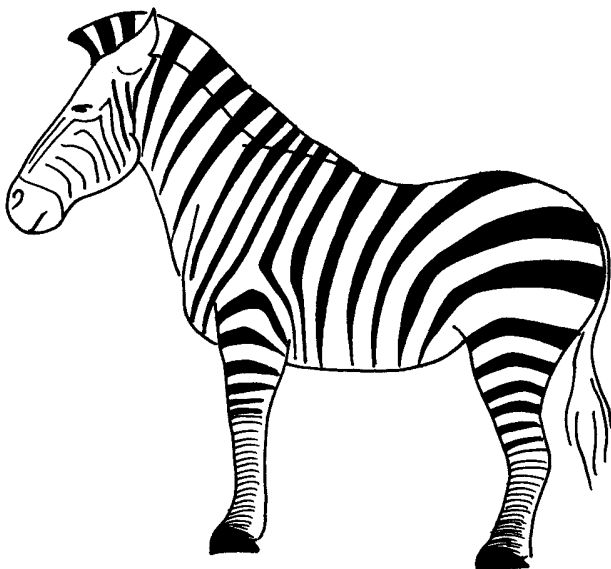
Obrázky vystrihni.

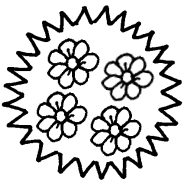
Slabiky rozstrihaj. Utvor z nich slová podľa obrázkov.

Roztried' slová do dvoch skupín (Pomôcka: na _ _ _ _ a _ _ _ _ _)

z	r	s	s	z	z	f
eb	uz	li	se	vo	a	or
m	n	j	r	m	c	k
ák	ec	ac	ra	a	e	ka

Pozorne si prečítaj básničku a rieš úlohy.

Slimak
Nahneval sa slimak Simon
lezie síkmo, lezie krízom.
dal si usiť cizmičku
na slimáciu nozicku.
A obuvník — síbal, selma,
tvrdil, ze mu chyba cverna.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

s — .....

š — .....

c — .....

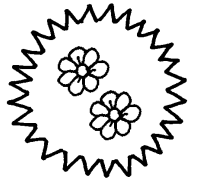
č — .....

z — .....

ž — .....

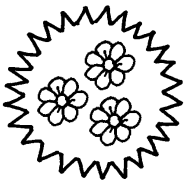
Úlohy:

1. Doplň do básne vynechané znamienka (bodku, dĺžeň a mäkčeň).
2. Farebne vyznač písmená: **a** (červenou), **e** (modrou), **o** (zelenou).
3. Vypíš slová, v ktorých sa nachádzajú sykavky (s, c, z, š, č, ž).
4. Prečítaj báseň a slová vytlieskaj.
5. Báseň prepíš na riadky.
6. Nauč sa báseň naspamäť.

Doplň „z“ alebo „ž“	Doplň „s“ alebo „š“	Doplň „dz“ alebo „dž“	Doplň „c“ alebo „č“
vá__a	__aty	sa__e	vtá__i
ja__yk	vlá__ky	__em	pivni__a
ve__a	ko__a	zobú__a	jedli__ka
__elanie	ta__ka	há__e	__meliak
Jo__ef	ga__tan	cu__í	kolá__
__uby	hu__	há__aná	uli__a
ly__uje	krá__ka	dochá__a	ma__ko
poka__iť	glóbu__	há__ať	upe__ie
ko__ený	my__ka	__bán	mú__nik
lí__anka	halu__ky	__avotať	ja__meň
kalu__	hlá__ka	me__i	cen__úľ
ko__uch	lá__ka	me__era	opi__a

Po doplnení každého stĺpca povedz slová po hláskach. Slová napíš podľa diktátu.

Vytlieskaj slabiky v slovách. Podľa počtu slabík ich napíš do stĺpcov.

veselý   zatúla   beží   uzímená   rukavice   milé
zima   lyžujete   sane   guľujeme   tešíme   kupuje
odpovedá   volá   kýva   nohavice   palice   záveje

UU	UUU	UUUU

**Vyhľadaj podstatné mená, prídavné mená a slovesá.
Zo slov utvor krátky príbeh.**

.....

.....

.....

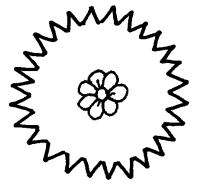
.....

.....

.....

Červenou farbičkou zakrúžkuj slabiky tak, aby ti vzniklo slovo, ktoré vyjadruje obrázok. Slovo potom napíš vľavo od obrázka.

Prémiová úloha:

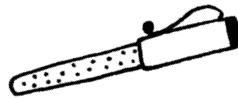
Z neoznačených slabík pri každom slove môžeš utvoriť ešte iné slovo, ktoré s obrázkom súvisí. Tieto slabiky zakrúžkuj zelenou farbičkou. Označené slovo napíš vedľa obrázka vpravo.

.....
la hú pi

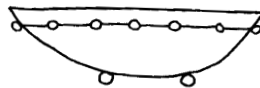
.....
so ka va

.....
ne žu ro

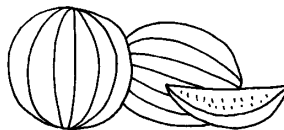
.....
še pí pe

.....
mi le ru

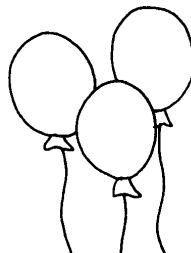
.....
sa žo vá

.....
ti me chu

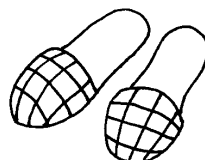
.....
ló lí ny

.....
ba ny te

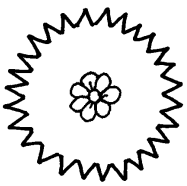

.....
lí le ló

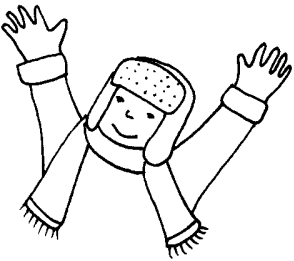
.....
če pa na

.....
no hy pu

Podľa obrázka povedz, čo deti robia. Slovo vytlieskaj a dopíš. Obrázok a doplnené slovo si zakry a napíš ho ešte raz celé.

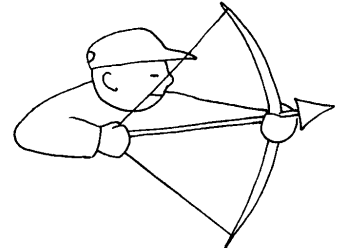
má

pi

le

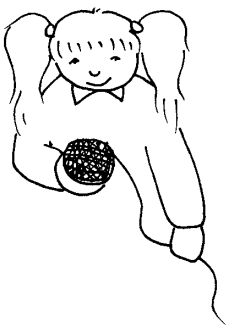
lo

.....

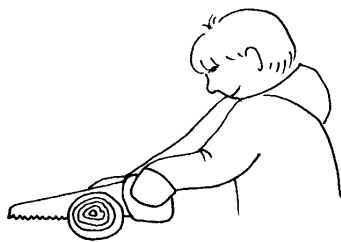
.....

.....

.....

mo

pí

lú

zí

.....

.....

.....

.....

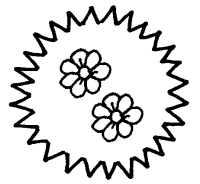
Vymysli na slová vety.

.....

.....

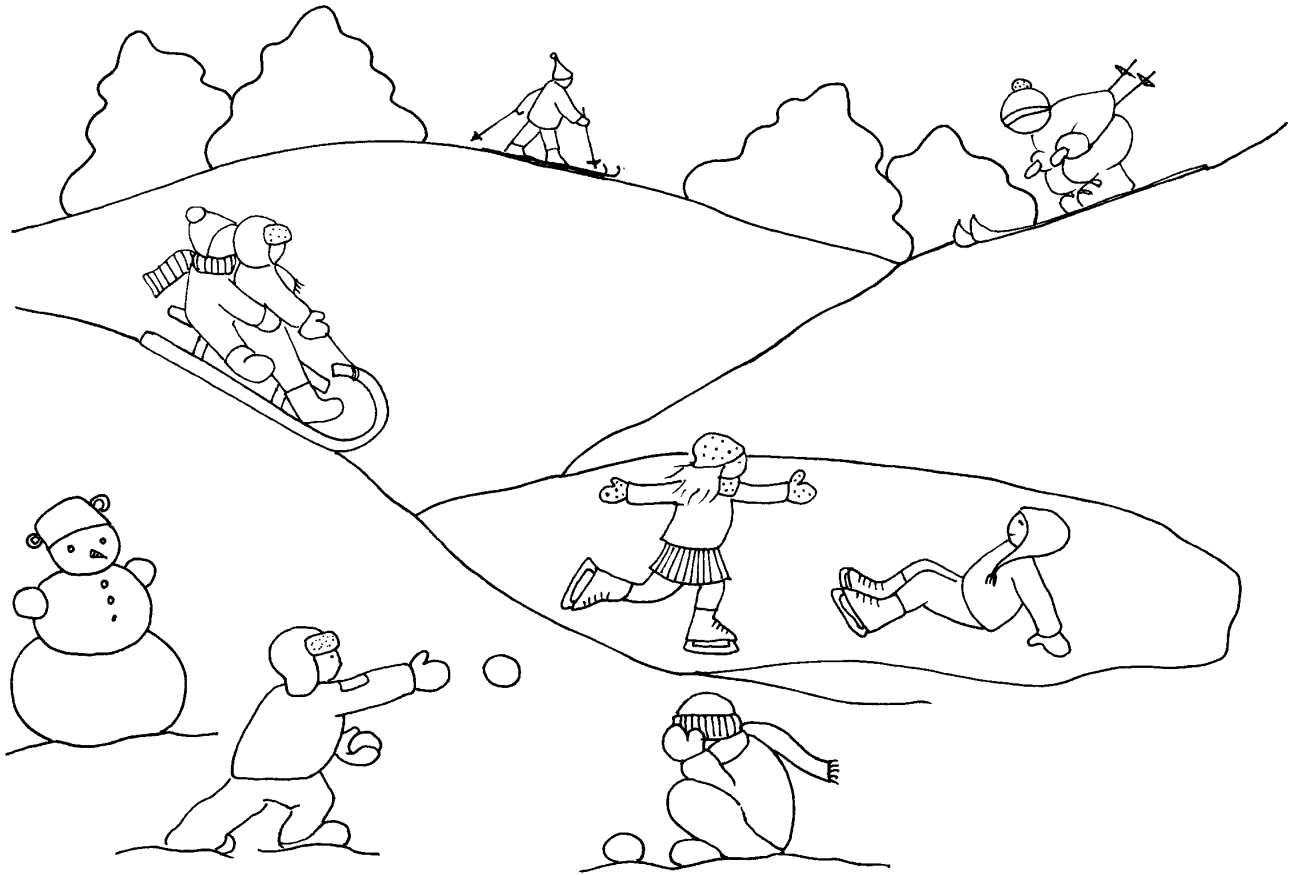
.....

Pozri si obrázok a pomenuj, čo robia deti.

Zakrúžkuj v každej z častí (a, b, c, d) vhodné slabiky a objavíš štyri činnosti. Začni vždy prvou slabikou a použi aj poslednú. Objavené slová napíš.

a)

ly	bo	ce	vu
na	žu	do	ha
re	ko	jú	sa

.....

b)

sán	ko	ja	ce
ku	lu	ry	na
jú	ve	bo	sa

.....

c)

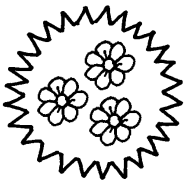
kor	ny	ču	ze
ma	ľu	ra	jú
ty	de	ži	sa

.....

d)

gu	se	žu	ri
ti	ľu	pá	ju
ge	čo	chy	sa

.....

**Vyber slabiky, ktoré tvoria slová a podčiarkni ich (napr. lú — ka).
V každom riadku sú 3 slová.**

1.	ko	ne	si	lú	ka	ga	de	pa	sú	li	ká	do
2.	mi	ná	vo	du	to	pi	je	čí	tá	ve	ľa	ty
3.	su	pe	ro	fi	be	ľa	pí	še	gy	ko	no	vé
4.	da	pe	na	še	ju	kú	pe	do	ra	da	že	lú
5.	bo	ne	cho	vá	se	ko	za	se	ma	lú	ti	mu
6.	ča	ká	pe	je	zy	vo	zí	bu	vy	jo	zi	ma
7.	ca	de	ti	ba	hu	so	cha	pá	či	ve	ba	fú
8.	su	ta	to	mi	ve	ja	po	li	vu	ko	pe	ro
9.	pó	sa	ne	lu	ry	ší	kú	pi	te	lú	no	vé
10.	jo	te	ga	mi	bo	lo	ti	cho	le	ží	ry	há

Zo slov utvor vetu. Napríklad: *kone lúka pasú*
Na lúke sa pasú kone.

.....

.....

.....

.....

.....

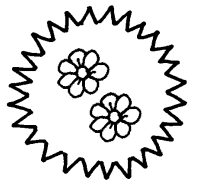
.....

.....

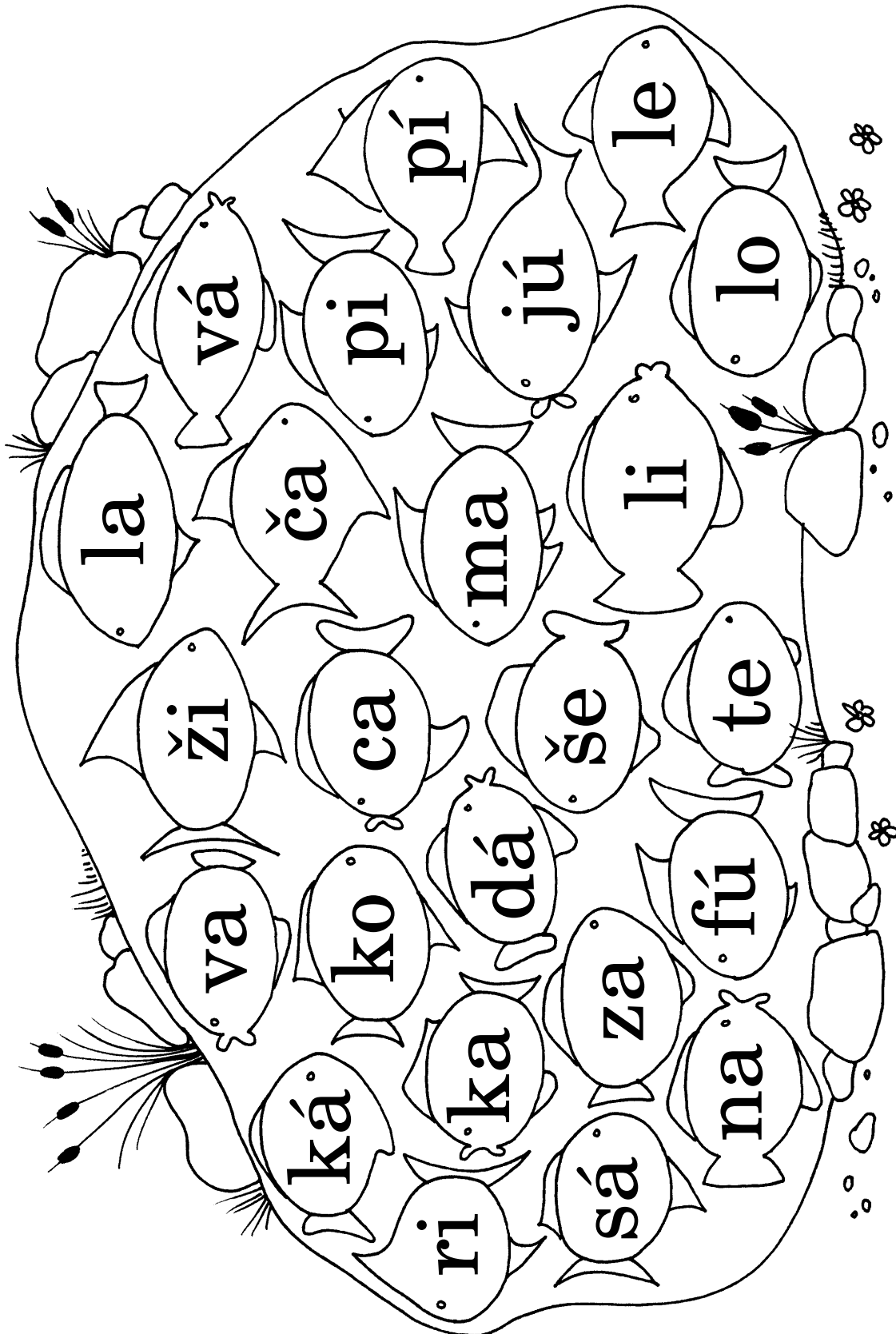
.....

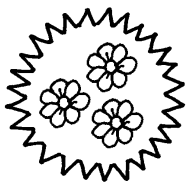
.....

.....

Slabiky rozstrihaj. Zo slabík poskladaj aspoň 20 dvojslabičných a 20 trojslabičných slov. Tú istú slabiku môžeš použiť aj viackrát.

Slabiky v dolnej časti rozstrihaj a nalep k slabikám v hornej časti pracovného listu tak, aby ti vznikli slová. Doplnené slová vedľa prepíš.

lop .....   čiž .....

mod .....   lam .....

bab .....   ded .....

sán .....   hoj .....

žem .....   far .....

pís .....   nech .....

suk .....   met .....

myd .....   kot .....

ma	ľa	ko	dá
rá	ka	ta	ky
ka	by	va	ty
lo	la	pa	ňa

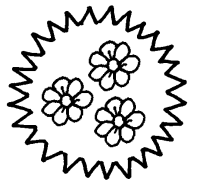
Slová roztriď, napr. na podstatné mená, prídavné mená, slovesá a napíš ich pod seba. Alebo ich roztriď, aby spolu súviseli, napr. veci na oblečenie, osoby a pod.

.....

.....

.....

.....

Slabiky v dolnej časti rozstrihaj a nalep k slabikám v hornej časti pracovného listu tak, aby ti vznikli slová. Doplnené slová vedľa prepíš.

<i>les</i>	.....	<i>gom</i>	.....
<i>dom</i>	.....	<i>pos</i>	.....
<i>del</i>	.....	<i>cen</i>	.....
<i>med</i>	.....	<i>lis</i>	.....
<i>par</i>	.....	<i>chod</i>	.....
<i>vod</i>	.....	<i>jaz</i>	.....
<i>ciť</i>	.....	<i>per</i>	.....
<i>čaj</i>	.....	<i>mag</i>	.....

<i>nik</i>	<i>rec</i>	<i>nik</i>	<i>nik</i>
<i>lok</i>	<i>ved'</i>	<i>ron</i>	<i>bik</i>
<i>nik</i>	<i>fin</i>	<i>ček</i>	<i>nik</i>
<i>nel</i>	<i>nik</i>	<i>sel'</i>	<i>cúl'</i>

Vypíš tie slová, ktoré pomenúvajú zvieratá.

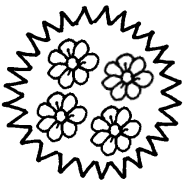
.....

Vypíš tie slová, ktoré pomenúvajú potraviny.

.....

Vymysli na ne vety.

.....

Slabiky v dolnej časti rozstrihaj a nalep k slabikám v hornej časti pracovného listu tak, aby ti vznikli slová. Doplnené slová vedľa prepíš.

vla ..... ZVO .....

bru ..... šťa .....

ško ..... vče .....

krí ..... zmi .....

bra ..... hro .....

dve ..... kni .....

kve ..... slo .....

zla ..... vra .....

la	sy	ty	ja
da	ky	re	va
cho	hy	to	chy
na	ly	ny	dy

Vypíš slová s tvrdou slabikou. Zistil si, ktorá tvrdá spoluhláska tam chýba?

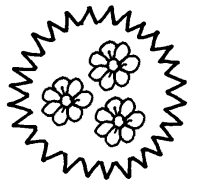
.....

A ešte jedna zaujímavá úloha! Skús teraz ty vytvoriť 2 skupiny slov (v každej aspoň tri slová), ktoré spolu súvisia.

.....

.....

.....

Slabiky v dolnej časti rozstrihaj a nalep k slabikám v hornej časti pracovného listu tak, aby ti vznikli slová. Doplnené slová vedľa prepíš.

slá	.....	špe	.....
blá	.....	čme	.....
smú	.....	pla	.....
kli	.....	hru	.....
klo	.....	vra	.....
chla	.....	sve	.....
zlo	.....	mra	.....
slá	.....	hra	.....

dej	liak	lok	vec
zil	čik	nás	vik
vec	pec	nec	ser
beň	búk	šok	bec

Vypíš všetky slová, ktoré majú aj dĺžeň aj mäkčeň. Použi ich vo vete.

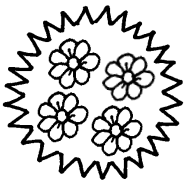
.....

.....

.....

.....

Zakružkuj slová, ktoré sa začínajú na obojakú spoluhlásku. Zisti, ktorá tam chýba.

Poprehadzuj slabiky v nezmyselnom slove a vznikne ti slovo vyjadrujúce vlastnosť. Slovo napíš. Vedľa napísaného slova dopíš slovo s opačným významom.

kýsovy .....

nivýle .....

výzdra .....

rokýši .....

rýsta .....

malýpo .....

vednýpozod .....

kykrát .....

dečsrný .....

lušnýpos .....

navýšpi .....

trýos .....

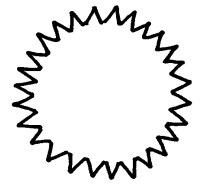
Vypíš vlastnosti, ktoré sú typické pre teba.

.....

.....

.....

PaedDr. Silvia Stanová

Centrum pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie, Trnava

Utvrdzovanie tvarov písmen a spojení medzi nimi

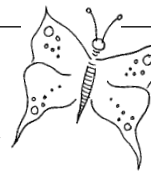
Pomôcky

Písacie potreby, farebné pastelky; na domáce precvičovanie: krupica, štetec, voda, baliaci papier, staré noviny, tabuľka s písmenami, malá školská tabuľa, plastelína.

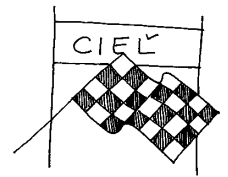
Motivácia

Hra na triedenie slov (z množstva slov majú deti určiť, ktoré z nich pomenúvajú osoby, zvieratá veci...). Hra na hľadanie slova podľa určeného kritéria (napr. „Nájdite čo najviac slov, ktoré sa začínajú samohláskou/spoluhláskou“).

Cieľ

Precvičiť každé písmeno dovedy, kým ho žiak nezvláda automaticky. Dôsledné precvičenie spojení medzi písmenami. Rozvoj slovnej zásoby.

Metodické pokyny na prácu s materiálom

- ☉ Dieťa pracuje podľa inštrukcií. **Pred samotnou prácou odporúčame nácvik na veľkých tvaroch písmen rôznymi spôsobmi** (napr. obťahovanie na tabuli, vo vzduchu, písanie do krupice, písanie štetcom namočeným vo vode).
- ☉ **Žiak precvičuje tlačené aj písané tvary písmen, ale hlavne spoje medzi písmenami.** Odporúčame ďalej precvičovať pojmy: písmeno, slabika, slovo, veta. Tvoriť vety.
- ☉ Pracovné listy môžeme **využiť aj na prvouke a pracovnom vyučovaní** (rozhovor o práci na poli).

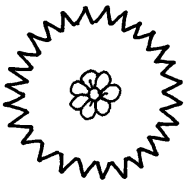

Odporúčania na domáce precvičovanie

Písanie písmen do krupice — nácvik na baliacom papieri. Vystrihovať z novín písmená, poskladať z nich slová a prepísať ich. Aj doma používať tabuľku s písmenami, ktoré robia dieťaťu najväčší problém.

Písať tvary písmen a spojení na tabuľku štetcom namočeným do vody. Modelovať písmená z plastelíny. Prepisovanie tlačeneho písmena na písané.

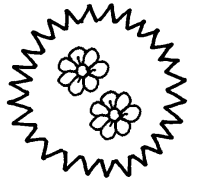

Spoj tlačené písmeno s písaným.

Handwriting practice exercise showing pairs of printed and cursive letters for identification and connection.

				A
	<i>é</i>			
		J	<i>M</i>	
I	<i>y</i>			<i>U</i>
			M	
	é			
	I			s
<i>l</i>		<i>J</i>		
	U			<i>U</i>
		<i>o</i>		
o		<i>s</i>		
			y	
<i>a</i>		v		<i>J</i>

Spoj tlačené slová s písanými.

pije

kávu

vety

číta

Ivana

Ivana

číta

vety

kávu

Ivo

Ivo

pije

V písanom texte obtiahni slabiky: „va“, „vo“, „vu“, „ve“.

Zo slov utvor vety. Farebne označ začiatok a koniec vety.

.....

.....

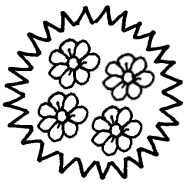
.....

.....

.....

.....

.....

V slovách farebne obtiahni slabiky „vr“ a „br“.

pero

vílačka

traktor

príbor

víba

vrece

vrabec

bralá

braček

vrana

brada

Precvič si spojenie „vr“ a „br“.

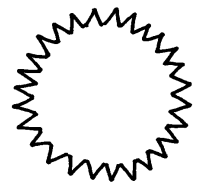
Slabiky napíš na riadok.

Prvé písmeno v slabike obtiahni zelenou farbičkou, druhé písmeno obtiahni červenou.

.....
.....

Vymysli aj iné slová s týmito slabikami. Napíš ich!

.....
.....
.....
.....

PaedDr. Silvia Stanová

Centrum pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie, Trnava

Postup pri nácviku hlások „m“ a „n“

Pomôcky

Farbičky, nožnice; na domáce precvičovanie: noviny, časopisy, plastelína.

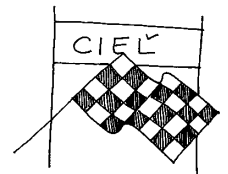
Motivácia

Rozhovor o písmenku „m“ a „n“. „Koľko je v triede predmetov, ktorých názov skrýva písmenku m alebo n?“ (napr. kniha, peračník, nástenka, lampa, nožnice). Hra na „Letí, letí“, pričom „letí“ všetko, čo má v sebe m/n.

Cieľ

Nácvik a utvrdenie písmen „m“ a „n“, ktoré si deti často zamieňajú. Tento súbor pracovných listov poskytuje presné kroky, ako postupovať.

Metodické pokyny na prácu s materiálom

- ☉ Pracovné listy **môžeme využiť aj na prvouke a vlastivede** (témy: rodina, bývanie).
- ☉ **Cvičenia sú zamerané na rozvoj analýzy a syntézy**, deti delia slová na slabiky a tiež hľadajú zaujímavosti (v slove banán sú dve „n“, v slove zmrzlina („m“ aj „n“)).
- ☉ Pracovný list na tretej strane odporúčame využiť aj pri precvičovaní určovania slovných druhov.
- ☉ Na piatej strane sú zase vhodné aktivity na nácvik podstatných mien, opakovanie učiva o hláske, slabike, slove a vete.

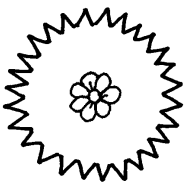

Odporúčania na domáce precvičovanie

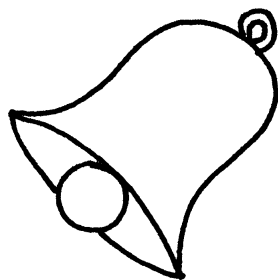
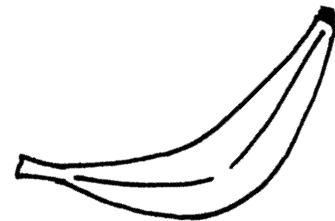
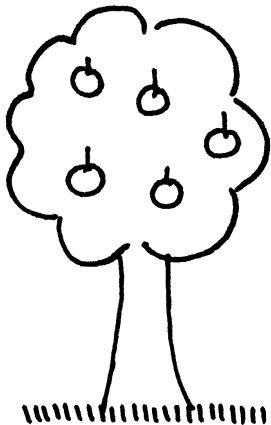
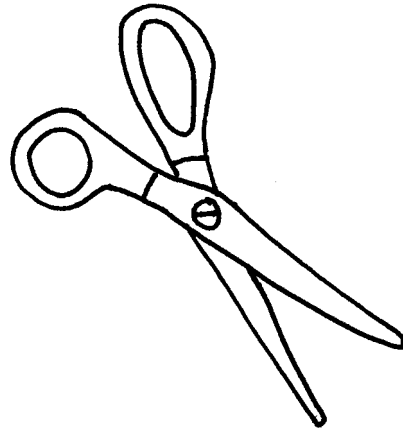
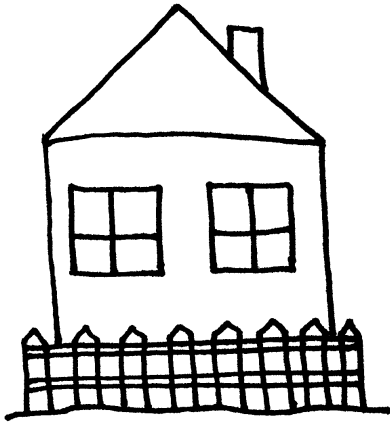
Môžeme dať deťom vyhľadávať písmená v texte (napr. v nadpisoch novin a časopisov).

Vymýšľať príbehy. Využiť pritom slová z jednotlivých pracovných listov. Modelovanie písmen „m“ a „n“ z plastelíny.

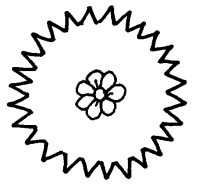

Obrázok, v ktorom počuješ „**m**“, pripoj k písmenu „**m**“, v ktorom počuješ „**n**“, pripoj k písmenu „**n**“.

m

n

Zapíš pod tlačný tvar písaný tvar.

m	n	n	m	n	m

m	m	n	n	m	n

Spoj tlačný tvar s písaným.

n

m

n

m

m

m

n

n

m

m

n

n

m

n

m

m

n

m

m

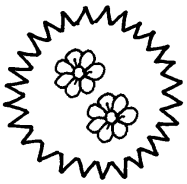
n

m

m

n

m

V texte podčiarkni **n červenou farbičkou a **m** modrou farbičkou.**

Emil	citrón	zamyslel	umenie	odmena
slimák	Nataša	Monako	Milena	červené
nechcem	umelý	zimník	umýval	nôžky
konár	kamera	koleno	pozerá	poďme
únava	Olina	benzín	mastnota	Martin

Roztried' slová do stĺpcov.

Slová s **m do 1. stĺpca, slová s **n** do 2. stĺpca a slová s **m** aj s **n** do 3. stĺpca.**

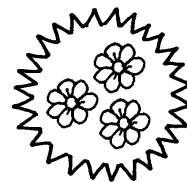
m M

n N

M/m — N/n

.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....

1. Vystrihni písmená v dolnej časti a daj ich pred seba nad pracovný list.
2. Dokladaj vystrihnuté písmená do textu podľa vzoru. *Napr.: My má m e.*
3. Doložené písmenko z textu vždy zober (daj pred seba), aby si ho mohol použiť v inom slove, a tak pokračuj do konca textu.
4. Nakoniec chýbajúce písmená do textu dopíš.
5. Po štyri slová prepíš na vyznačené čiary a do príslušného stĺpca (podľa toho, či obsahujú len „m“, len „n“ alebo obe písmenká).

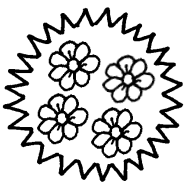
My má__e nový do__. Aj dedo bude bývať s __a__i.
 O__ bude dolu, lebo ho bolí __oha. I ko__í__a sa dy__í.
 Ma__a zakúrila. Nebude __á__zi__a. Ja__a beží do
 izby. Má __ovú babiku. Babika je bosá. Vilo __á__ras
 baló__y. Sú fareb__í. Talo mu podáva ba__á__y.
 Ja __á__ rada jahody. Ma__a dala jahody do __isy.
 Má__e aj psa. Jeho búda je na dvore, ale o__ behá po
 byte. Asi sa bojí búrky. Ej, beda, __á__laby od blata.
 Mama __u dáva __ašky. Vábi ho vo__. Ale o__ sedí
 a __ejde. Má__e s __í__zábaru.

m

n

m – n

Obtiahni slabiky s písmenom **m aj s písmenom **n**.**

ná

ka

no

ky

mlá

níz

plast

mok

ma

ka

pa

řik

řa

lam

On

da

chal

mo

mil

páš

bil

Mi

ná

drej

Spoj jednu obtiahnutú slabiku z prvej časti a jednu neobtiahnutú slabiku z druhej časti (aj opačne). Vznikne ti slovo. Slová napíš.

.....

.....

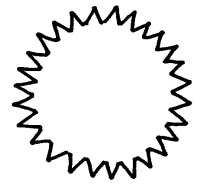
.....

Podčiarkni slová, ktoré majú dĺžeň aj mäkčeň. Vysvetli, prečo sú niektoré slová napísané veľkým písmenom. Vymysli vety na vlastné mená.

.....

.....

.....

PaedDr. Silvia Stanová

Centrum pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie, Trnava

Postup pri nácviku hlások „b“ a „d“

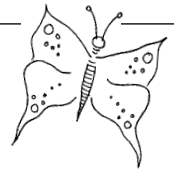
Pomôcky

Farbičky, nožnice, lepidlo, časopisy, špajdľa, plastelína.

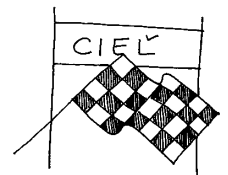
Motivácia

Rozhovor podľa tematického obrázka — tvorba viet zo slov obsahujúcich hlásku „b“ alebo „d“. Hra na telo.

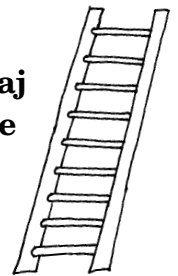
Cieľ

Nácvik a utvrdenie písmen „b“ a „d“, ktoré si deti často zamieňajú. Postupujeme podobne ako pri nácviku „m“ a „n“ (pozri D 2.3.2).

Metodické pokyny na prácu s materiálom

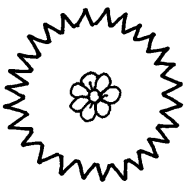
- ☉ S deťmi precvičujeme **pravo-ľavú orientáciu a pojmy vpredu, vzadu, vpravo, vľavo**.
- ☉ Cvičenia sú zamerané **na rozvoj sluchovej analýzy a syntézy**, ale aj na **nácvik písania číslíc**.
- ☉ Pracovné listy je možné **využiť aj na prírodovede a vlastivede** (téma ročné obdobia).
- ☉ Pracovný list na s. 8 môžeme využiť aj **na slovenskom jazyku** — tvorba viet alebo určovanie slovných druhov.

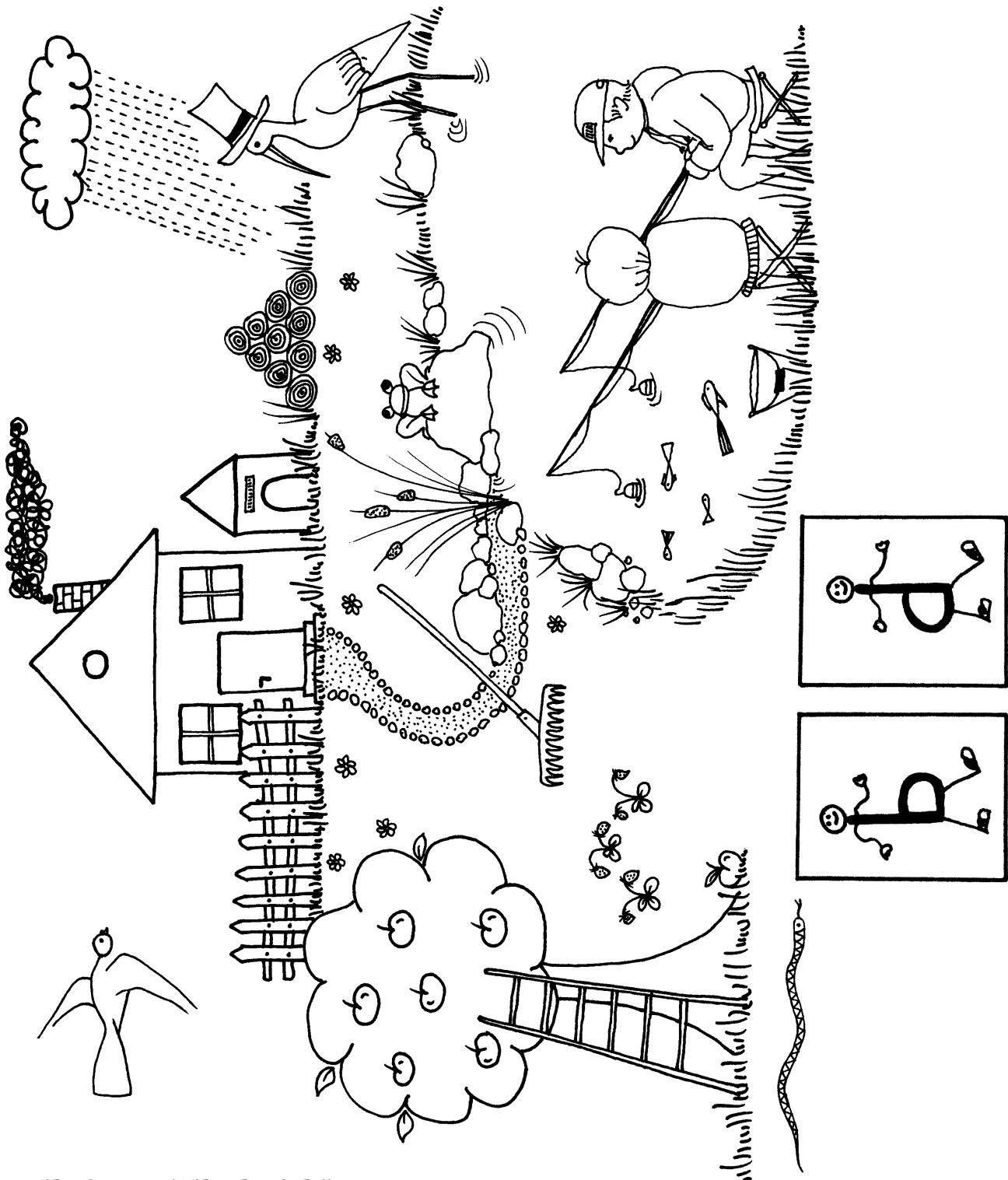
Odporúčania na domáce precvičovanie

Odporúčame precvičovať pravo-ľavú orientáciu a orientáciu v priestore (pozri aj E 2.1.1). Hra na telo. Napr.: Ukáž pravou rukou na svoje ľavé ucho. Deťom môžeme dať vyhľadávať precvičované písmená v rôznych textoch a v rôznych situáciách (v rozprávke, v novinách, v nápisoch na obchodoch...). Obľúbenou aktivitou detí je modelovanie písmen z plastelíny.

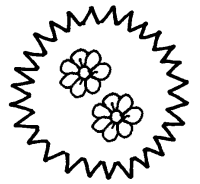

Slovo, v ktorom počuješ hlásku „b“, pripoj k panáčikovi „b“, v ktorom počuješ hlásku „d“, pripoj k panáčikovi „d“.

Vystrihni „panáčika b aj d“.

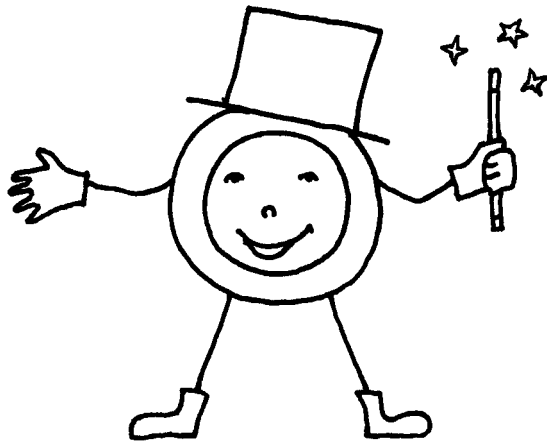
Budem ti hovoriť slová. Ak je v slove „b“, zdvihneš „panáčika b“, ak „d“, zdvihneš „panáčika d“. Napr. žaba — zdvihneš „panáčika b“.

Prečítaj si rozprávku. (Mladším deťom ju môžeme prečítať, ale mali by sledovať text.)

Rozprávka kúzelnícka

Bolo, bolo jedno koleso. Volalo sa **O**. Vzalo si kúzelnícku paličku a začalo kúzliť.

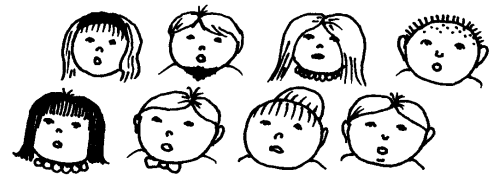

Najprv si ju priložilo zľava hore. Zmenilo sa na

b. Potom sprava hore. Vzniklo **d**. Uhádneš, aké písmeno vznikne, keď si ju priloží zľava dole?

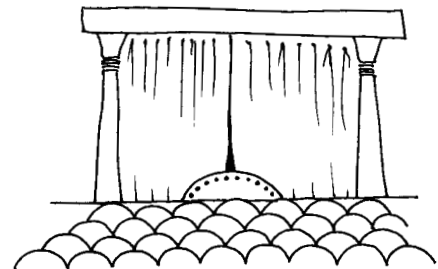
Keď si ju priložilo sprava dolu, pred očami očareného obecnstva sa zjavilo zvláštne písmeno **q**.

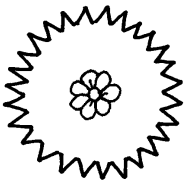
Na konci programu zakrúžilo paličkou okolo seba a všetko zmizlo. Ostalo len holé javisko.

Preto musím túto rozprávku, plnú kúziel, zakončiť.

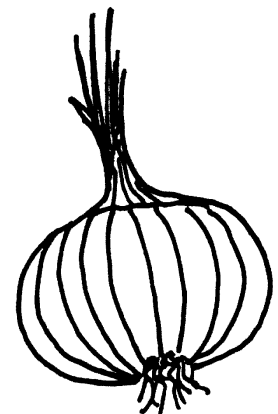
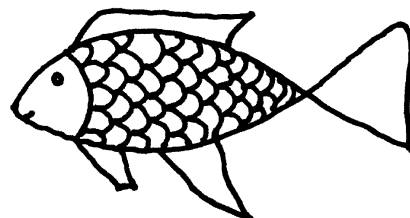
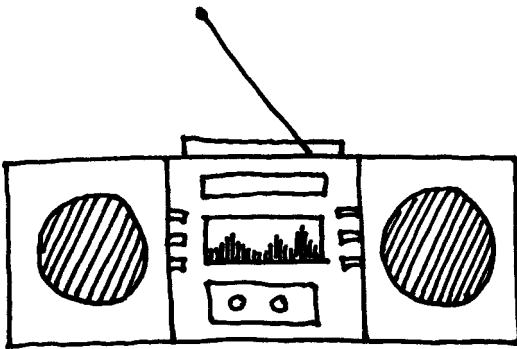
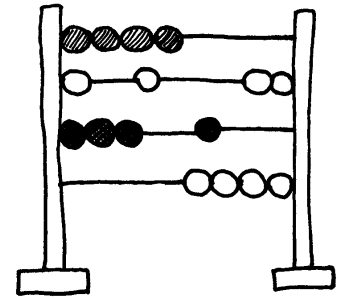
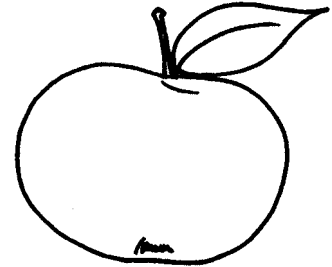
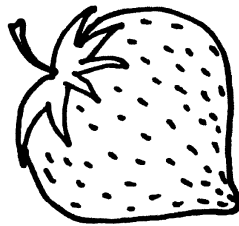
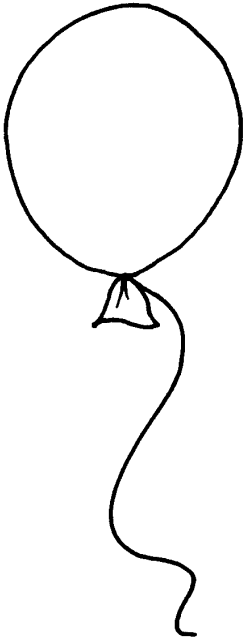
(podľa J. Pavloviča, upravené)

Nakresli si na papier O alebo ho vymodeluj z plastelíny a prikkladaj kúsok špajdle podľa inštrukcie pani učiteľky alebo rodičov. Napr.: Ulož špajdľu sprava hore a pomenuj písmeno, ktoré ti vzniklo.

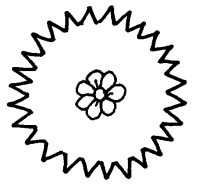

Obrázok, v ktorom počuješ „b“, pripoj k písmenu „b“, v ktorom počuješ „d“, pripoj k písmenu „d“.

b

d

Doplň oblúčik podľa diktátu.

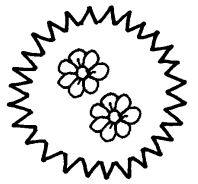
d b | | | | | | | | | |

Spoj červenou čiarou všetky „b“ a zelenou čiarou všetky „d“.

b d b d d
d d b b
d d b b
d b d d
d b d d
b d d d

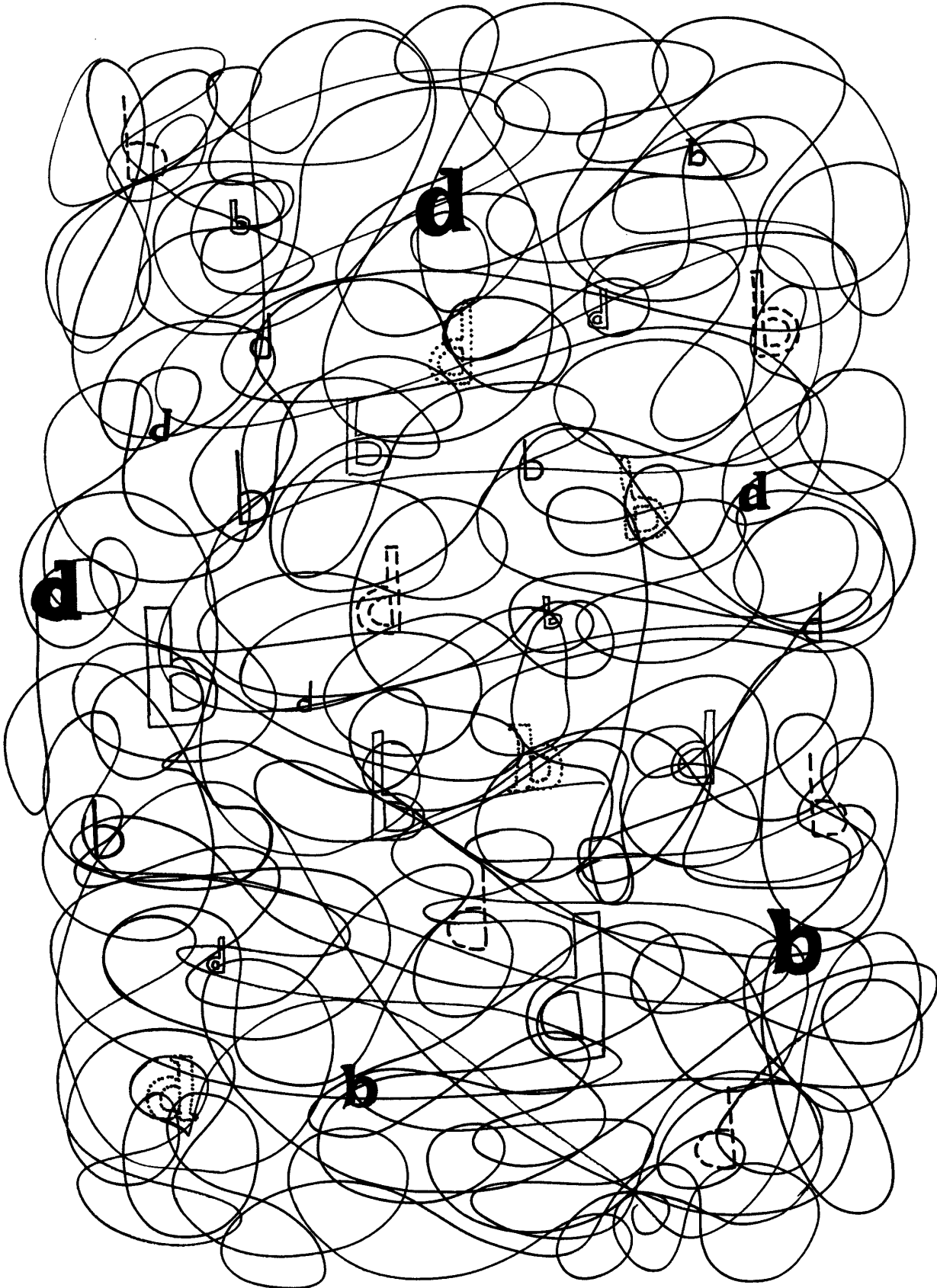

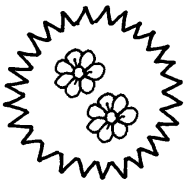

Nájdí schované písmená.

Všetky „b“ obtiahni a vyfarbi zelenou farbičkou a všetky „d“ modrou farbičkou.

V texte podčiarkni **b červenou farbičkou a **d** modrou farbičkou.**

balón	doska	zuby	obedy	Beta
bodka	podáva	Dušan	bude	keby
dedo	chodba	duby	mydlo	voda
dúha	jedlo	bije	bager	holuby
Dana	padol	hudba	beda	bolí

Roztried' slová do stĺpcov.

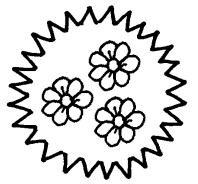
Slová s **b do 1. stĺpca, slová s **d** do 2. stĺpca a slová s **b** aj s **d** do 3. stĺpca.**

b B

d D

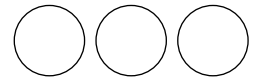
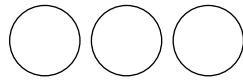
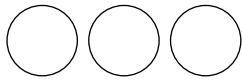
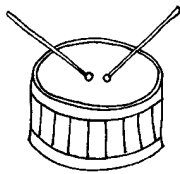
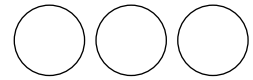
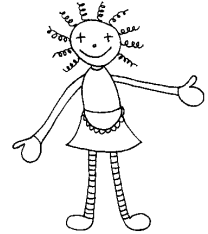
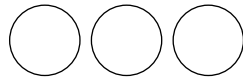
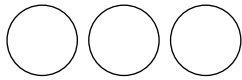
B/b — D/d

.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....

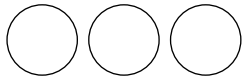
Pomenuj obrázky.

Urč, kde sa v slove nachádza písmeno „b“ (na začiatku, uprostred, na konci slova).
 Krížikom označ jeho polohu v krúžku. Slovo napíš a písmeno „b“ farebne označ
 krížikom (napr. býk ⊗○○).

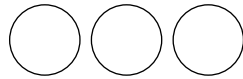

Úloha ako s písmenom „b“, ale budeme určovať písmeno „d“.

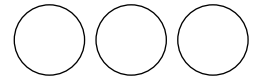
1

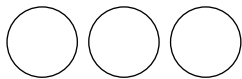
2

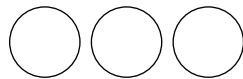
7

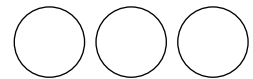
9

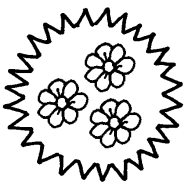

20

50

1. Vystrihni písmená v dolnej časti a daj ich pred seba nad pracovný list.
2. Dokladaj vystrihnuté písmená do textu podľa vzoru. *Napr.:* d om.
3. Doložené písmenko z textu vždy zober (daj pred seba), aby si ho mohol použiť v inom slove, a tak pokračuj do konca textu.
4. Nakoniec chýbajúce písmená do textu dopíš.
5. Po štyri slová prepíš na vyznačené čiary a do príslušného stĺpca (podľa toho, či obsahujú len „b“, len „d“ alebo obe písmenká).

My máme nový ____om. Aj de____ko ____u____e ____ývať s nami.

On ____u____e ____olu, le____o ho ____olí noha. Z komína sa
____ymí. Mama zakúrila. Ne____u____e nám zima. Jana ____eží ____o

iz____y. Má novú ____á____iku. ____á____ika je ____osá. Vilo má

zas ____alóny. Sú farebné. Tato mu po____áva ____anány. Ja mám

ra____a jaho____y. Mama ____ala jaho____y ____o misy. Máme aj psa.

Jeho ____úda je na ____vore, ale on ____ehá po ____yte. Asi sa

____ojí ____úrky. Ej, ____e____a, má la____y o____ ____lata. Mama

mu ____áva maškrtky. Vá____i ho von. Ale on se____í a nej____e.

Máme s ním zá____avu.

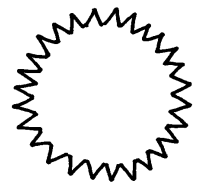
b

d

b—d

.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....

PaedDr. Silvia Stanová

Centrum pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie, Trnava

Postup pri nácviku hlások „h“ a „ch“

Pomôcky

Farbičky, nožnice.

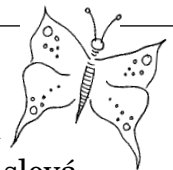

Motivácia

Básnička: H a CH sú kamaráti
(čítanka pre 1. ročník). Hra na slová
— určiť postavenie hlások v slove.

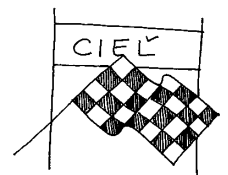
Vymysli slová na „h“ alebo „ch“.

Príslovie — kde sa dvaja bijú, tretí zvíťazí
(pracovný list na str. 6).

Cieľ

Utvrdiť písanie a čítanie písmen h a ch. Ich sluchové rozlišovanie.
Precvičiť spodobovanie hlások.

Metodické pokyny na prácu s materiálom

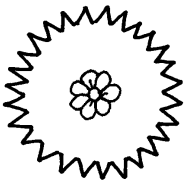
- ☉ Precvičenie **sluchovej analýzy a syntézy slov**.
- ☉ **Tvorenie slov** na danú hlásku, slabiku (pracovný list na str. 2, 4), rozvoj slovnej zásoby.
- ☉ **Tvorenie viet** na slová s písmenom „h“ a „ch“.
- ☉ Precvičovanie učiva **o spodobovaní** (pracovný list na str. 4).
- ☉ Rozvoj **tvorivosti a samostatnej práce** (pracovný list na str. 5).
- ☉ Práca s **priamou rečou** (pracovný list na str. 6).
- ☉ Využitie príbehu na literatúre.

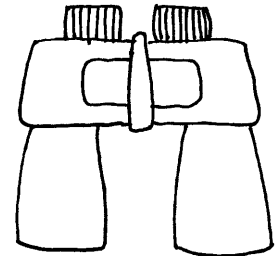
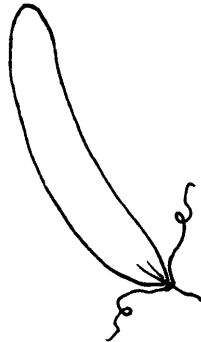
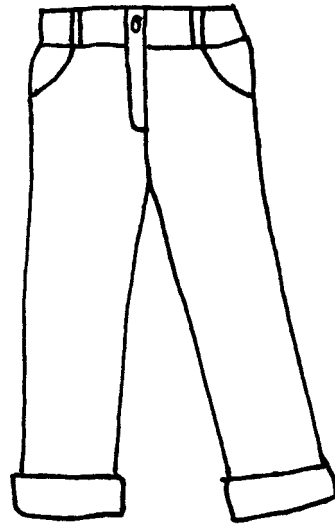
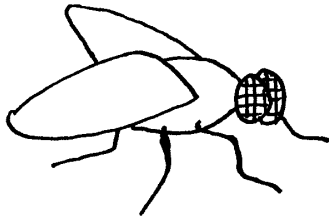
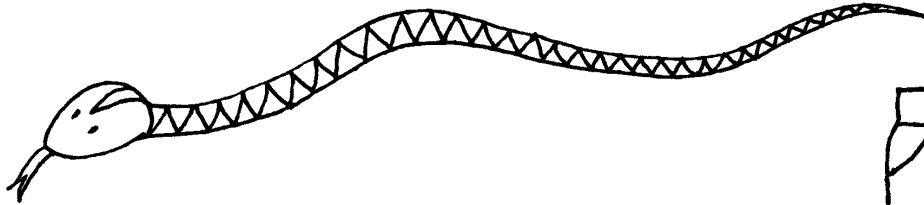
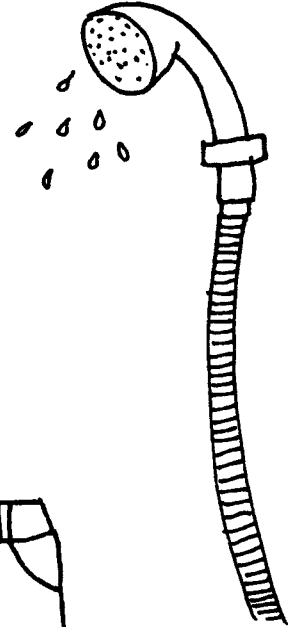
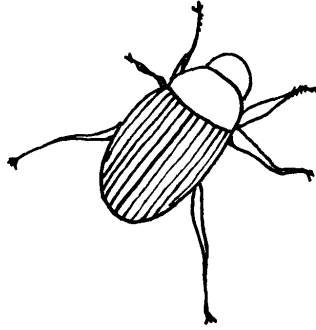
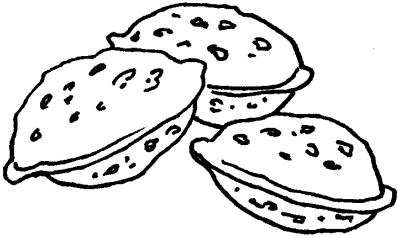
Odporúčania na domáce precvičovanie

S dieťaťom precvičujeme model písmena, robíme koláž v tvare písmena, vyhľadávame hlásky, ktoré sa spodobujú v textoch.

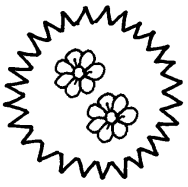
Obrázok, v ktorom počuješ hlásku „h“, pripoj k písmenu „h“, a obrázok, v ktorom počuješ „ch“, pripoj k písmenu „ch“.

h

ch

Zakrúžkuj slabiku s písmenom „h“. Zakrúžkované slabiky napíš.

hu ach ka fe há che lo .....
ke ho cho oh lá hú ob .....
chá he uk chu eh che hý .....

Zakrúžkuj slabiku s písmenom „ch“. Zakrúžkované slabiky napíš.

cah cha hic chár cich che .....
chy hoc cho uch hoc cuh .....
coh och chu huc uch chop .....

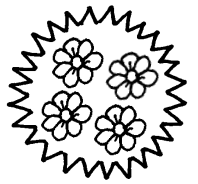
Doplň do slova chýbajúce písmeno „h“ alebo „ch“.

ob ___ od   ___ odba   bre ___   rá ___ radka
všetky ___   ___ rad   po ___ ľad   ro ___
pre ___ od

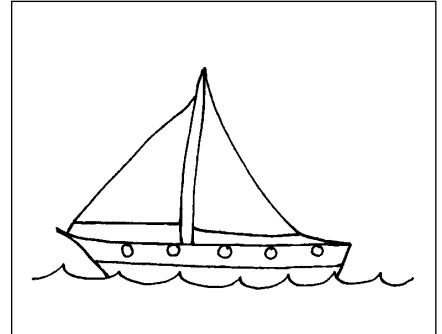
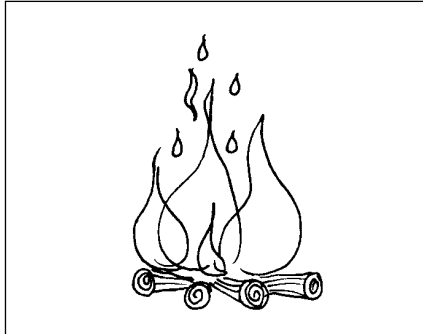
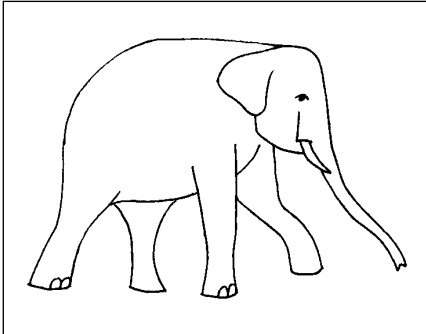
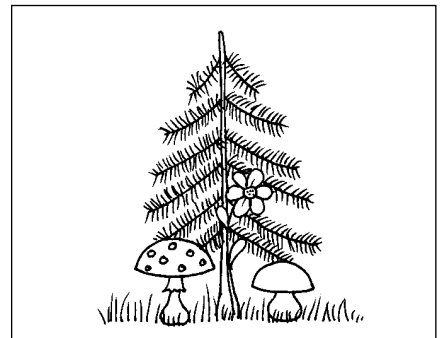
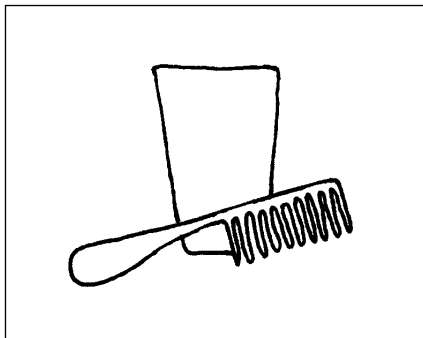
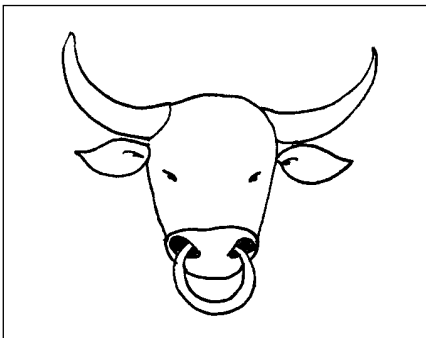
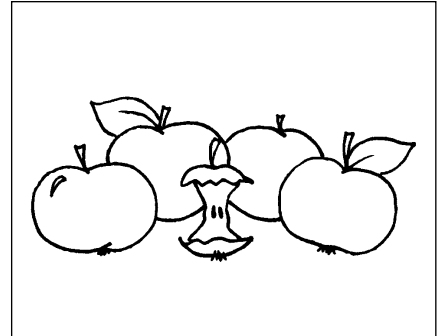
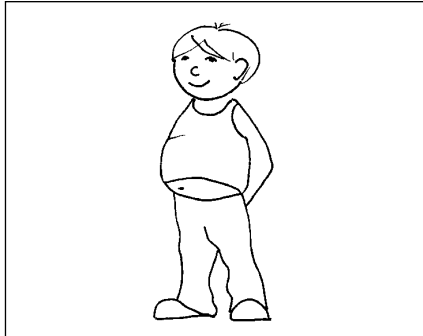
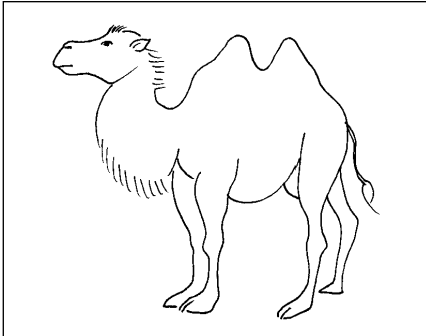
Povedz, ktoré hlásky sa v slovách spodobujú. Keď si doplnil chýbajúce hlásky, slová odpíš.

.....
.....
.....
.....

Na obrázkoch vyfarbi tie časti, v ktorých počuješ hlásku „h“ alebo „ch“.

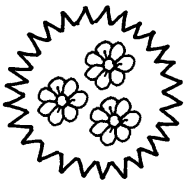
Vyslovuj vyfarbené časti obrázkov po hláskach. Vymysli vety na slová (vyfarbené časti obrázkov), ktoré sú jednoslabičné, a napíš ich.

.....

.....

A ešte jedna zaujímavá úloha:

- ☉ Žltou farbou orámuj tie obrázky, na ktorých si vyfarbil jeden predmet.
- ☉ Zelenou farbou orámuj tie, na ktorých si vyfarbil dve časti predmetov.
- ☉ Modrú farbičku zvoľ pre obrázky s tromi vyfarbenými časťami predmetov.

1. Vystrihni písmená v dolnej časti a daj ich pred seba nad pracovný list.
2. Dokladaj vystrihnuté písmená do textu podľa vzoru. *Napr.: stre ch a.*
3. Doložené písmenko z textu vždy zober (daj pred seba), aby si ho mohol použiť v inom slove, a tak pokračuj do konca textu.
4. Nakoniec chýbajúce písmená do textu dopíš.
5. Doplnené slová vypíš do príslušného riadka.

S bratom sme sa ___rali na s___ovávačku. Vtom si párik sivý___
___olubov sadol na stre___u našej ___ájovne.

„Budú moje. Spravím im pekný ___olubník,“ povedal som.

___ytili sme sa do roboty. ___oluby sa na stre___e udomácnili.

„Krivo píliš,“ osopujem sa na ne___o a ___ytám pílku.

Brat ju ne___ce dať, a tak sa naťahujeme a kľbčíme na zemi.

A vtom: frrrr...

___olubov niet. Letia priesračným vzdu___om ako dva mäččene

a my ticho ___ľadíme na prázdnu stre___u.

A je po zápase.

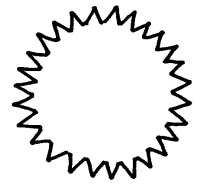
(Upravené podľa Mila Urbana)

h

ch

.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....

PaedDr. Silvia Stanová

Centrum pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie, Trnava

Postup pri nácviku dvojhlások

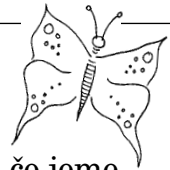
Pomôcky

Farbičky, nožnice, lepidlo, knižka, časopis (na vyhľadávanie slov).

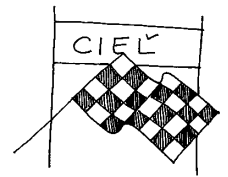
Motivácia

Básničky alebo príbehy o zvieratkách Zdravá výživa — čo jeme (pozri D 2.3.5, str. 4). Hra na „opačné“ slová. Súťaž, kto pomenuje daný predmet alebo jav viacerými slovami s tým istým významom.

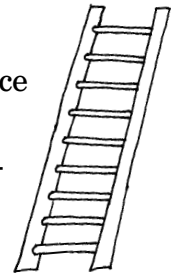
Cieľ

Nácvik a utvrdenie písania dvojhlások. Rozvoj slovnej zásoby (tvorenie synonymým, homoným, antoným).

Metodické pokyny na prácu s materiálom

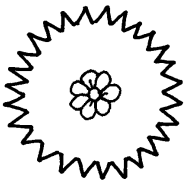
- ☉ Dieťa pomenúva obrázky a **sluchom identifikuje dvojhlásku v slove**. Pracuje s písaným textom.
- ☉ Dieťa **tvorí vety**. Precvičuje hranice slov.
- ☉ Môže pomenovať obrázok tak, že tam nebude dvojhláska, vtedy **musí hľadať synonymum slova** (napr.: kvet — kvietok, čapica — čiapka).
- ☉ Rozvíja učivo z prírodovedy (zvieratka a ich mláďatá).
- ☉ **Precvičuje krátkodobú (pracovnú) pamäť** — zapamätať si prečítanú inštrukciu a dôsledne podľa nej pracovať.
- ☉ Môže rozvíjať učivo o slovných druhoch.

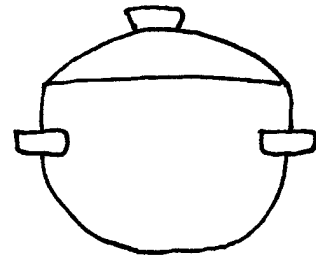
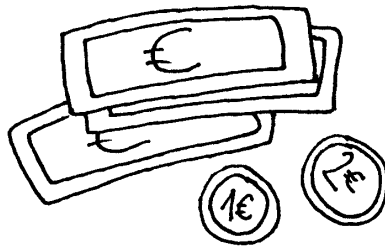
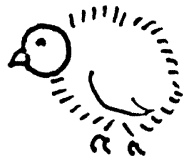
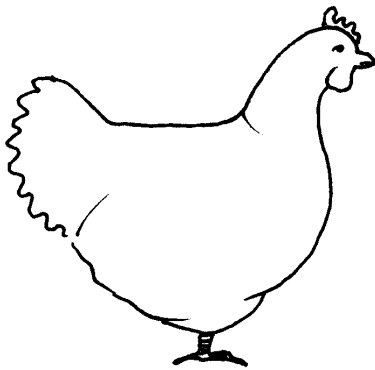
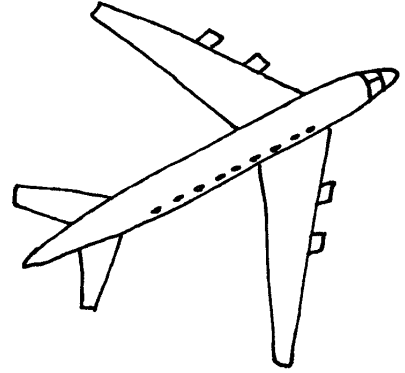
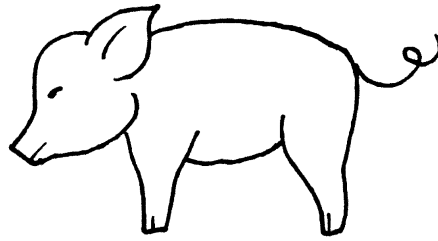
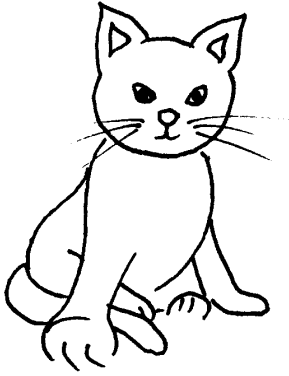
Odporúčania na domáce precvičovanie

Odporúčame precvičovať sluchovú analýzu a syntézu slov. Vyhľadávame slová s dvojhláskou doma alebo v prírode. Rozvíjame slovnú zásobu — tvoríme synonymá, homonymá a antonymá. Vyfarbujeme slová v texte (napr. v časopise). Vystrihujeme slová. Porovnávame slová s ja, je, ju a ia, ie, iu (napr.: vojaci, stroje a pod.).

Pomenuj obrázky. Prirad' ich názvy k príslušnej dvojhlaske. Slová napíš.

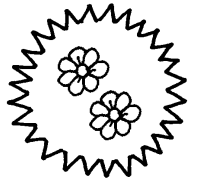
ia

ie

.....

.....

.....

Prečítaj text. Podčiarkni slová s dvojhlaskami.

Je piatok. Žiaci sú v triede. Majú tretiu hodinu. Júlia píše kriedou na tabuľu. Ostatní píšu na papier. Vyriešené úlohy Natália porbiera. Dá ich na stôl pani učiteľke. Po vyučovaní pôjdu na dvor. Je tam príjemná vôňa.

Podčiarknuté slová vypíš do príslušného riadka.

ia .....

ie .....

iu .....

ô .....

Vypísané slová rozdeľ na slabiky.

.....

.....

.....

.....

Vymysli/vyhľadaj tri slová na každú dvojhlasku.

ia

ie

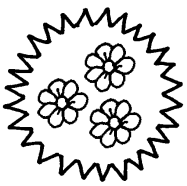
iu

ô

.....

.....

.....

Každé zvieratko spoj čiarou s jeho mláďatkom. Úlohu možno vyriešiť aj tak, že si slová vystrihneš a dvojice nalepiš vedľa seba.

koza	kôň	kačiatko	
			prasiatko
mačiatko	krava	kuriatko	
			kačka
mačka		kozliatko	
	sliepka		žriebätko
teliatko		šteniatko	
	prasa		pes

Vypíš z predchádzajúcej úlohy slová s dvojhláskami.

.....

.....

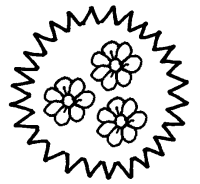
.....

.....

Napiš len tie dvojice zvierat, v názve ktorých je dvojhláska aj u dospelého zvierata, aj u mláďata.

.....

.....

Ak budeš pracovať presne podľa inštrukcií získaš farebný obrázok.

Pracuj po stĺpcoch!

- 1. Žltou farbičkou vyfarbi tie slová, v ktorých je dvojhlaska „ô“.**
- 2. Zelenou farbičkou vyfarbi tie slová, ktoré pomenúvajú predmety v domácnosti.**
- 3. Modrou farbičkou tie, ktoré pomenúvajú osoby.**
- 4. Červenou farbičkou tie, ktoré pomenúvajú zvieratá.**
- 5. Hnedou slová, ktoré pomenúvajú jedlo a tie, ktoré sú v hrubom rámečku.**

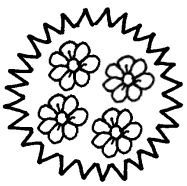
dieťa	Bianka	bocian	žiak	dievča
priateľ	lienka	diviak	sliepka	Vierka
kačiatko	prasiatko	mačiatko	žriebätko	kuriatko
nôž	hovoria	spievali	zaviažte	kôš
potôčik	zbiera	riecka	vyperie	vôňa
tôňa	postavia	slniečko	kreslia	oblôčik
kôstka	spia	polievaj	viažu	stôl
mlieko	pečienka	chlieb	vianočka	zemiak
hrniec	vešiak	utierka	tanier	svietnik

Vieš čo vyjadrujú slová v rámečkoch, ktoré si nevyfarbil?

.....

Aký je to slovný druh?

.....

Oprav nesprávne napísané vety. Slová vo vetách oddeľ zvislou čiarou a vypíš slová s dvojhláskami.

Vonkusvieťisl niečoalefúkaajvieťov. ....

Pripotočikujehlbokádiera. ....

Ľaliaafialkamajúsilnúvôňu. ....

Niektoúezviera tázimuprespia. ....

Vpialokdievčatápravidelnecvičia. ....

Vyber si tri vety z predchádzajúceho cvičenia a napíš ich.

.....

.....

.....

Doplň chýbajúce slová.

malý stolík — veľký ..... veľká jama — malá .....

malý koník — veľký ..... veľká noha — malá .....

malý nožík — veľký ..... veľká komora — malá .....

Doplnené slová použi vo vetách.

.....

.....

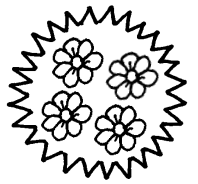
.....

.....

.....

.....

Uhádni slová. Prirad' ich k obrázkom, ktoré sú v pravej časti pracovného listu. Slová napíš. Pomôžu ti obrázky.

Začína sa to na **v** a končí sa na **a**.

.....

Začína sa to na **p** a končí sa na **r**.

.....

Začína sa to na **s** a končí sa na **l**.

.....

Začína sa to na **n** a končí sa na **r**.

.....

Začína sa to na **o** a končí sa na **e**.

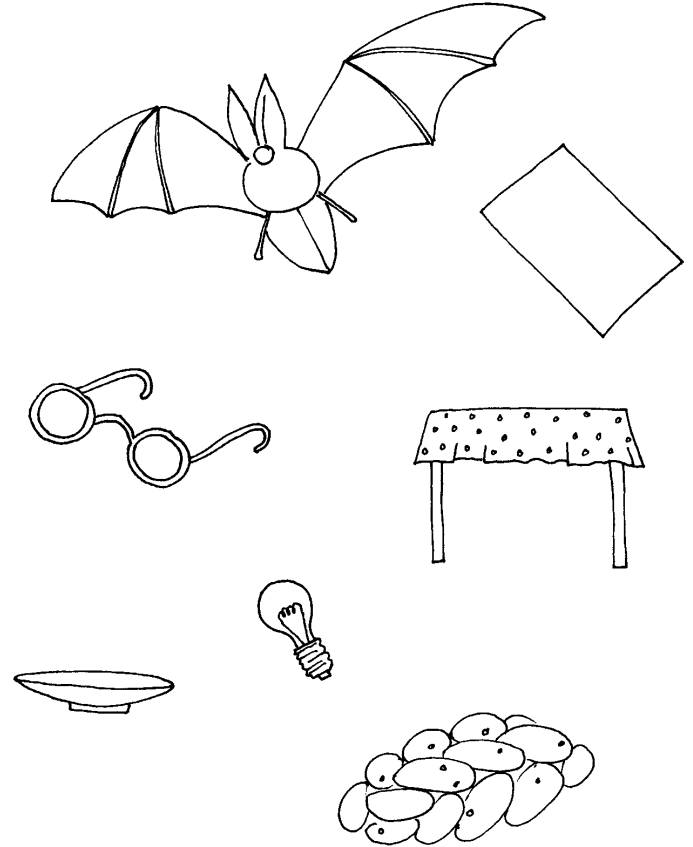
.....

Začína sa to na **ž** a končí sa na **a**.

.....

Začína sa to na **t** a končí sa na **r**.

.....

Vyfarbi len tie obrázky, ktorých pomenovanie sa končí na samohlásku.

Napíš, aké sú uhádnuté veci. Pomôž si slovami: *drevený, ušatý, farebný, čistý, mäkká, moderné, vypálená.*

Dvojhlásky napíš v slovách farebne. *Napr.: Mlieko je zdravé.*

.....

.....

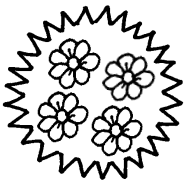
.....

.....

.....

.....

.....

Doplň do slov dvojhlasiky alebo slabiky *ja, je, ju*.

z___zdovka, ob___via, tráp___, pri___té, ž___rovka, ___ma,
prehl___dka, ___zero, or___ntovať, vo___ci, p___seň, väčš___,
stro___, ___me, pohor___, regulác___, jahn___tko, najkrajš___,
hn___zdo, havár___, v___nočné

Zo slov vypíš tri podstatné mená, tri slovesá a tri prídavné mená.

.....

.....

.....

Zo sloviess utvor podstatné mená, napr.: *čítať* — *čítanie*.

piecť ..... jesť .....

písať ..... polievať .....

kresliť ..... prestierať .....

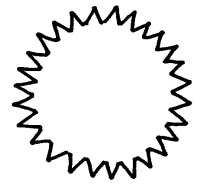
upratovať ..... prať .....

Vystupňuj prídavné mená. Napiš ich.

2. stupeň

3. stupeň

malú	.....	.....
pekná	.....	.....
veľké	.....	.....
dobrú	.....	.....
zlá	.....	.....

PaedDr. Silvia Stanová

Centrum pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie, Trnava

Postup pri nácviku hlások „l“ a „k“

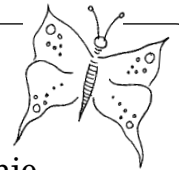
Pomôcky

Plastelína, farbičky, nožnice, lepidlo, na domáce precvičovanie rôzne časopisy a noviny.

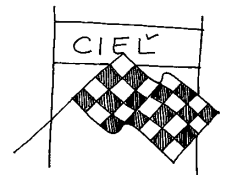
Motivácia

Rozprávanie o našej Zemi a počasí. Aké je vhodné oblečenie na turistiku?

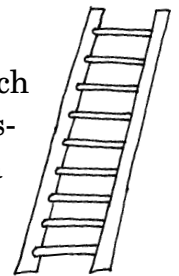
Cieľ

Nácvik a utvrdenie písmen „l“ a „k“, ktoré si deti často zamieňajú. Uvedomiť si rozdiely medzi hláskami, hlavne pri písanom tvare.

Metodické pokyny na prácu s materiálom

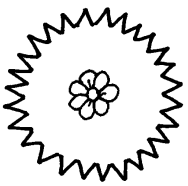
- ☉ Nácvik písmen treba realizovať v rôznych obmenách. Napr.: písať písmená vo vzduchu (so slovným komentovaním), mokrým štetcom alebo kriedou na tabuľu (na veľký formát papiera).
- ☉ Treba dodržiavať zásadu začať veľkým tvarom a postupne ho zmenšovať.
- ☉ PL možno využiť aj na hodinách prírodovedy — témy: príroda, vesmír, svetadiely, ročné obdobia a vhodné oblečenie a pod.
- ☉ Texty v PL sú volené tak, aby sa deti mohli oboznámiť a pracovať s rôznymi typmi písma a vedeli písmo aj dobre čítať (tieto texty môžete použiť aj na docvičenie písmen m — n a b — d, v súbore nájdete viac PL obsahujúcich písané písmo).

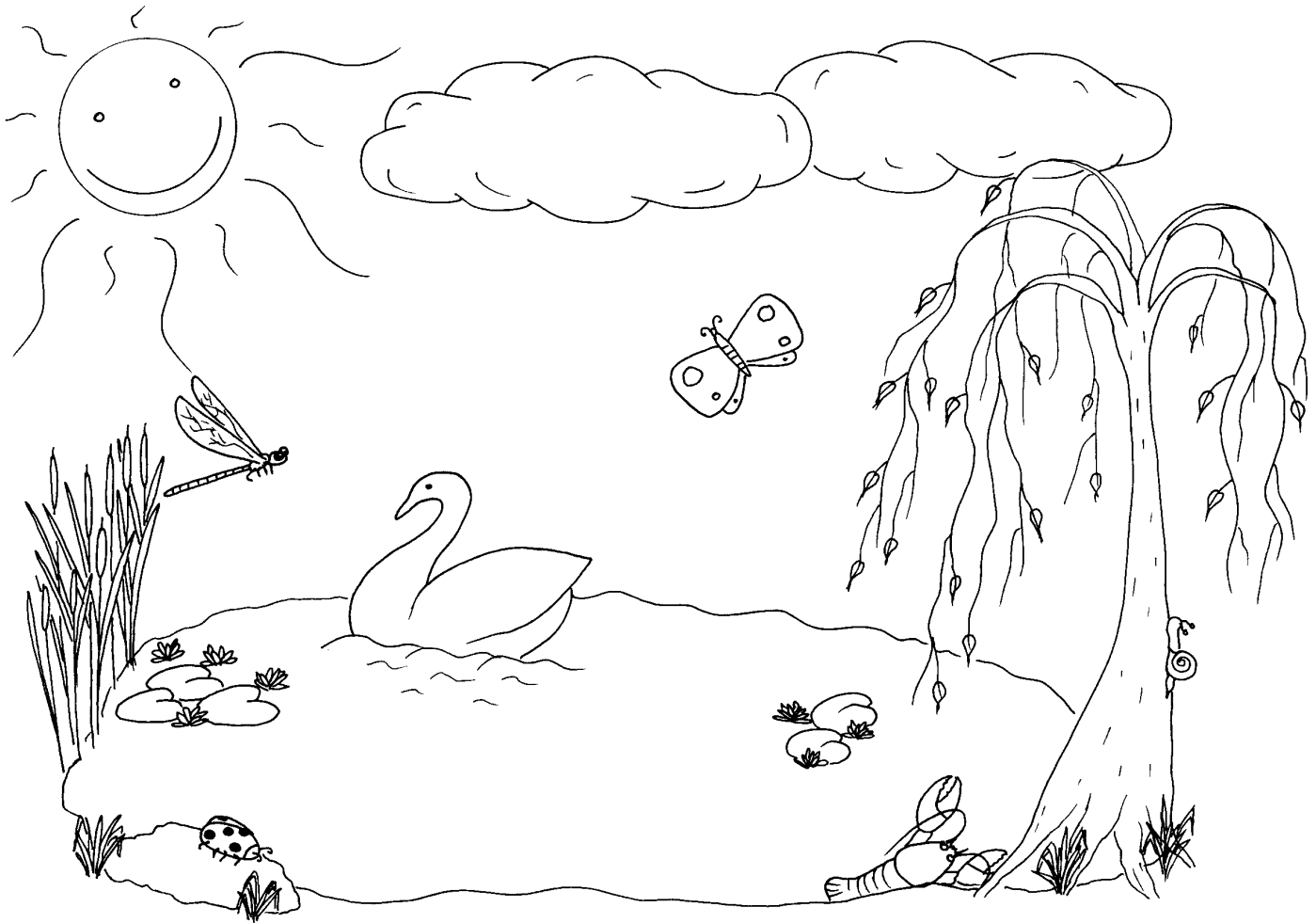
Odporúčania na domáce precvičovanie

- ☉ Modelovanie písmen z plastelíny.
- ☉ Vyhľadávanie slov, v ktorých sú písmená „l“ a „k“, slovné reťaze a pod.
- ☉ Slová, v ktorých sú obidve písmená, si dieťa môže vystrihnúť, nalepiť pod seba na výkres a vedľa prepísať.

Porozprávaj, čo vidíš na obrázku. Slová (obrázky), v ktorých počuješ hlásku „l“, vyfarbi zelenou, v ktorých počuješ hlásku „k“, vyfarbi žltou farbičkou, v ktorých počuješ obidve hlásky, vyfarbi červenou.

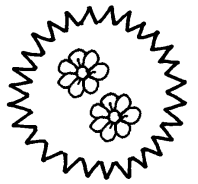

Názvy vyfarbených obrázkov napíš do zošita.

K .....

L .....

K, L .....

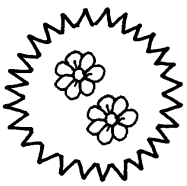

Obtiahni trikrát prstom a potom farbičkou písmeno „l“ aj písmeno „k“. Pri obťahovaní ceruzkou sa snaž, aby si pracoval plynulo, ale zároveň sa nedotýkal čiar.

Obtiahni slabiky.

la ko lu le ky ki
ka lo ku ke ly li
ol ok el ak ul ik

Dopíš písmeno podľa diktátu.

V slovách obtiahni „l“ zelenou farbičkou a „k“ žltou farbičkou.

<i>taška</i>	<i>umývačka</i>	<i>mrkva</i>	<i>peračník</i>
<i>pestrýlen</i>	<i>škola</i>	<i>práčka</i>	<i>sušička</i>
<i>televízor</i>	<i>paradajka</i>	<i>lavica</i>	<i>členok</i>
<i>dlaň</i>	<i>hlava</i>	<i>hriankovač</i>	<i>uhorky</i>
<i>slabikár</i>	<i>tekutá</i>	<i>koleno</i>	<i>stolička</i>
<i>kaleráb</i>	<i>lýtka</i>	<i>šporák</i>	<i>lakteš</i>

Opíš slabiky.

<i>la</i>	<i>le</i>	<i>lo</i>	<i>lu</i>	<i>li</i>
<i>ka</i>	<i>ke</i>	<i>ko</i>	<i>ku</i>	<i>ki</i>

Prepíš slabiky.

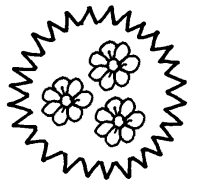
ko	ol	uk	ke	la
le	ik	lo	ak	lu

Vypíš slová označujúce časti tela.

.....

Vypíš slová označujúce elektrické spotrebiče.

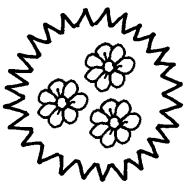
.....

Všetky slabiky „la“ zakrúžkuj zelenou farbičkou a všetky slabiky „ko“ žltou farbičkou. Pracuj postupne, rad za radom. Nebolo by správne, ak by si vyhľadal/-a najprv slabiky „la“ a potom slabiky „ko“.

ko	lo	ko	ly	el	la	ek	la
la	il	ak	el	ke	ka	lu	ok
uk	ok	la	lo	ul	le	ko	li
ko	lu	ik	la	li	la	ky	ku
ek	la	ol	ik	ku	ko	al	ko
la	ek	la	lo	ko	ly	le	al
el	ok	le	ko	ku	ol	ko	le
ak	li	ul	al	ok	la	ku	ak
lo	le	ko	ke	uk	ka	li	la
ky	el	lu	le	ak	ko	la	al
il	ko	ko	lo	yk	ek	ky	ka
la	le	ku	ko	la	ko	ul	la

Ktorých slabík je viac? .....

Prepíš tlačené písmená na písané.

k k l l k l k l l l k l k

.....

Slabiky prečítaj. Tlačené slabiky prepíš vedľa na písané.

lo *lo* ..... kú ..... ka ..... al ..... lý ..... ok .....

lá ..... ka ..... lo ..... lé ..... ký ..... el .....

lí ..... ko ..... ol ..... úk ..... ák ..... ul .....

yk ..... ek ..... ík ..... uk ..... lia ..... uk .....

ke ..... ól ..... ká ..... lé ..... lú ..... ka .....

lý ..... ke ..... lu ..... il ..... íl ..... lé .....

Slová prečítaj. V každom riadku podčiarkni slovo, v ktorom je písmeno „l“ alebo písmeno „k“. Podčiarknuté slovo napíš do pripraveného riadka.

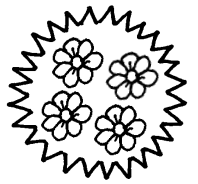
Peter — kamarát — žiaci — športovec .....

pracovitý — dobrosrdečný — vážny — milý .....

veselý — zodpovedný — usmiaty — hravý .....

tréner — poštár — spolužiak — hádzanár .....

Oddeľ slová. Slovo s písmenom „l“ zakrúžkuj zelenou farbou, slovo s písmenom „k“ žltou farbou. Slová, ktoré majú obidve písmená, preškrtni.

moresvetďalekovlastľodZemtajomstvosneh
planétavlakyštátobjavovaťvlajkariekaAfrikafotka
dlhomapaknihaEurópadetipólvzvykrozmetryglóbus
rastlinySlovenskotuleňkoralturistikapúšťzvedavosť
ostrovzymaslonatlasživočíchyseverprameňteplota
životrovníkkaktuspásmovodopádrôznevýskum
veľaoblohačasťpodnebievedcizrakjuhvesmírnálezy
horyoblasťslnkoplochakedvplývaseverhĺbkamnoho
pevninaAmerikaľaddružicacestovaťÁziabádateľ
raketadobadnesAntarktídadiaľkakultúrarovník
odvahaAustráliaoceányľudiaveľačasstrednohviezda

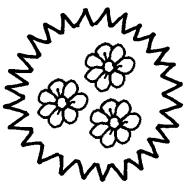
O čom sú slová, ktoré si objavil? .....

Skús napísať krátky príbeh s použitím týchto slov (nemusíš použiť všetky).

.....

.....

.....

Slovo z prvého stĺpca spoj so slovom podobného významu v druhom stĺpci.

lopta

zlatko

lano

lístok

zlato

lanko

lampa

loptička

vlas

masielko

dolina

hlavička

list

bylinka

svetlo

vlások

maslo

včielka

bylina

lampička

včela

svetielko

hlava

dolinka

V tejto úlohe budeš tvoriť slová ty.

Napr.: laba — *labisko*.

chlap .....

lev .....

slon .....

plot .....

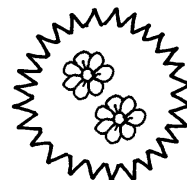
hlas.....

balón .....

Slová rozstrihaj a ulož ich tak, aby sa nasledujúce slovo začínalo hláskou, na ktorú sa končí predchádzajúce slovo. Začni slovom kolotoč.

KOLOTOČ	ELEKTRÓN	RISKOVAL	LEKÁR	ČLÁNOK	TEPLOMER
OKULIARE	REKLAMA	KLADIVO	NAKLADAĎ	RADIOLOKÁTOR	ELEKTRÓN

Čítaj text. Písmeno „l“ obtiahni zelenou farbičkou a písmeno „k“ žltou farbičkou.

Výlet

V nedeľu sme sa vybrali na bicykloch popri potoku. Bol krásny letný deň. Na vlnkách plávali kačice, husi a labuť. Sú to krásne vtáky. Patria medzi rúbkorobce. Majú dlhý ohýbný krk. Asi preto lebo si hľadajú potravu pod hladinou rieky. Hľadajú tam vodné rastlinky, červíky, mäkkýše a iné malé vodné organizmy. Boli veľmi hravé. Od malička dobre plávajú. Mláďatá labuť nie sú ako ich rodičia. Chceli sme ich nakŕmiť, ale stará labuť silno zasipela a ony utiekli od brehu zase k mame. Jedno z mláďat vyskočilo na jej chrbát. Dlhú sme pozorovali ich šantenie. Našu pohodu pokazilo počasie. Obloha sa začala zaťahovať a vetrik dofúkol smere oblaky. Rýchlo sme sa pobrali domov.

Vypíš 5 slov, v ktorých je písmeno „l“.

.....

.....

Vypíš 5 slov, v ktorých je písmeno „k“.

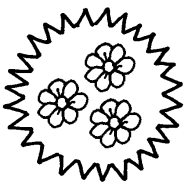
.....

.....

Vypíš 5 slov, v ktorých je písmeno „l“ aj písmeno „k“.

.....

.....

1. Vystrihni písmená v dolnej časti a daj ich pred seba nad pracovný list.
2. Dokladaj vystrihnuté písmená do textu podľa vzoru, napr.: má l o.
3. Doložené písmenko z textu vždy zober (daj pred seba), aby si ho mohol použiť v inom slove, a tak pokračuj do konca textu.
4. Nakoniec chýbajúce písmená do textu dopíš.
5. Po štyri slová prepíš na vyznačené čiary a do príslušného stĺpca (podľa toho, či obsahujú len „k“, „l“ alebo obidve písmená).

Výlet

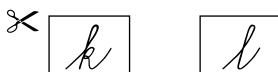
V nedeľu sme sa vybrá__i na bicy__och popri potoku. Bo__rásny
 __stný deň. Na r__n__ách p__áva__i __áice, husi a __abule. Sú to __rásne
 vtá__y. Patria medzi rúb__ozovce. Majú dlhý ohybný __r__. Asi
 preto __bo si hľadajú potravu pod h__adinou rie__y. Hľadajú tam
 vodné rast__in__y, červé__y, mä__ýše a iné ma__é vodné organizmy.
 Bo__i veľmi hravé. Odma__ič__a dobre plávajú. Mláďatá __abule nie sú
 a__o ich rodičia. Chce__i sme ich nakrmiť, ale stará __abuť si__no
 zasipe__a a ony utie__i od brehu zase k mame. Jedno z m__áďat
 vys__oči__o na jej chrbát. D__ho sme pozorova__i ich sanenie. Našu
 pohodu po__azi__o počasie. Ob__oha sa rača__a raňakovať a vetri__
 dofú__o. Amavé ob__a__y. Rých__o sme sa pobra__i domov.

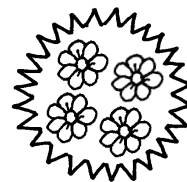
l

k

l — k

.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....

Prečítaj text.

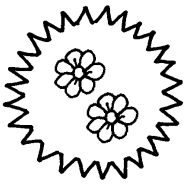
Letná búrka

Letná búrka priniesla čerstvý vzduch. Príroda ožila a vtáčence veselo čvirikali. V potôčiku stúpila voda, vlnky preskakovali väčšie kamene. Na lúke poskakovali malé zajačiky. Z brlôžka vyzreli ježkovia a čudovali sa mokrej tráve. Chladila ich na labkách a nútila ich do behu. Neverili by ste, ako vedia rýchlo utekať. Z kvetu na kvet preletovali farebné motýle a včielky pri úli silno bzučali. Mám rád túto chvíľu po letnej búrke.

Doplň chýbajúce slová. Ak vieš, tak sám, alebo si pomôž textom.

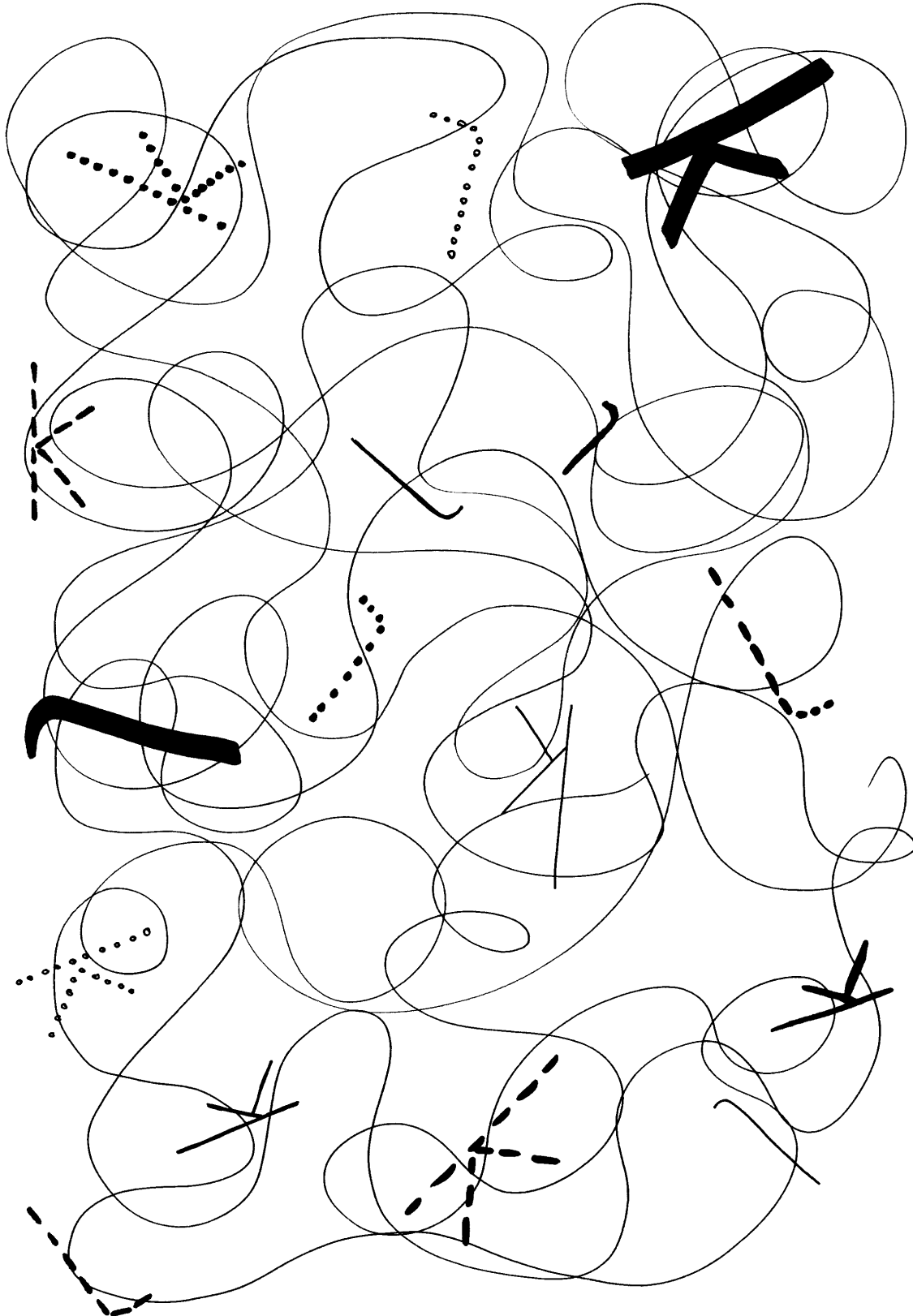
Letná búrka

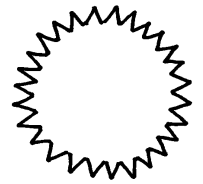
Letná _____ priniesla čerstvý vzduch. Príroda _____
 a vtáčence _____. V _____
 stúpila voda, _____ preskakovali väčšie _____.
 Na _____ poskakovali malé zajačiky. Z _____
 vyzreli _____ a čudovali sa _____ tráve.
 _____ ich na _____ a nútila ich do behu.
 _____ by ste, ako vedia rýchlo _____. Z kvetu
 na kvet _____ farebné _____ a _____
 pri _____ silno _____. Mám rád túto chvíľu
 po letnej _____.

Nájdí schované písmená.

Všetky „l“ obtiahni a vyfarbi modrou farbou a všetky „k“ červenou farbou.

PaedDr. Silvia Stanová

Centrum pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie, Trnava

Postup pri nácviku hlások „k“ a „v“

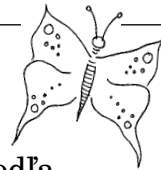
Pomôcky

Farbičky, nožnice, plastelína, časopisy, noviny.

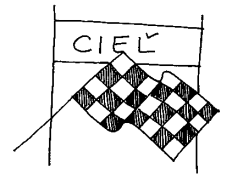
Motivácia

Rozhovor s deťmi o prírode (kvetoch, vtákoch), prípadne podľa zamerania predmetu, na ktorom pracovné listy využijeme.

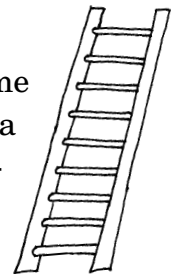
Cieľ

Nácvik a utvrdenie písmen „k“ a „v“, ktoré si deti často zamieňajú. Pracujeme podobne ako pri nácviku predchádzajúcich písmen „m“ a „n“ alebo „b“ a „d“.

Metodické pokyny na prácu s materiálom

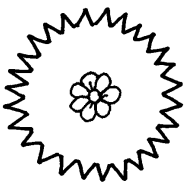
- ☉ Pracovné listy môžeme využiť aj na hodine prírodovedy (témy: ročné obdobia, zvieratá — vtáky; priradiť názov k obrázku).
- ☉ Cvičenia sú zároveň zamerané na rozvoj sluchovej analýzy a syntézy.
- ☉ Môžeme ich využiť aj na utvrdenie pojmov slovo, slabika, hláska.
- ☉ Pracovné listy č. 10, 11 môžeme využiť aj na čítanie s dôrazom na porozumenie textu formou dopĺňania chýbajúcich slov, prípadne trénujeme voľné písanie.
- ☉ Pracovné listy č. 1, 2 môžeme veľmi dobre využiť na rozvoj fonematického uvedomovania a tiež pojmov pod, vedľa, pri, vo a pod.

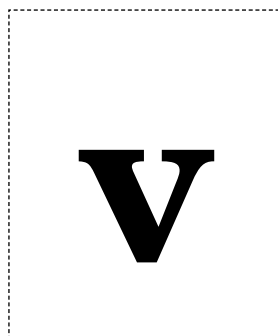
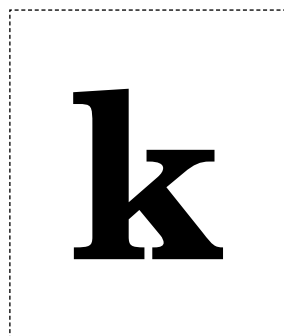
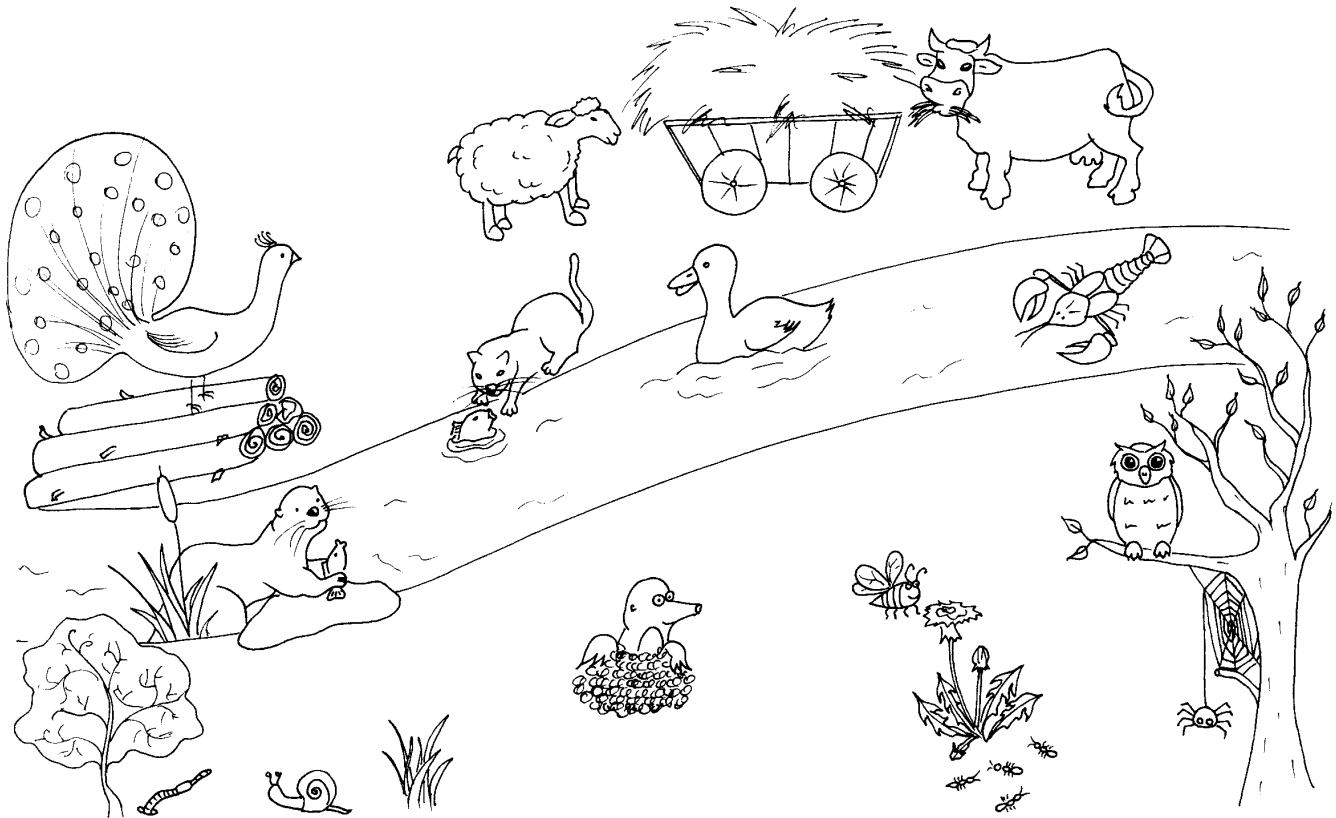
Odporúčania na domáce precvičovanie

Precvičujeme priestorovú orientáciu vpravo — vľavo, ale aj hore — dole — zbokú. Modelujeme tlačené formy písmen „k“ a „v“. Vyhľadávame ich v novinách a časopisoch. Vystrihovaním slov trénujeme jemnú motoriku a zrako-motorickú koordináciu. Tvoríme rýmy so slovami, ktoré dieťa počuje — hlavne „v“ a „k“, napr. „vak — vlk“ alebo „vrak — mrak“ a pod.

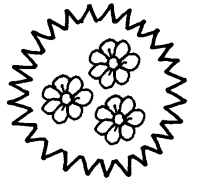
Slovo, v ktorom počuješ hlásku „k“, spoj čiarou s písmenkom „k“ v dolnej časti pracovného listu. Slovo, ktorom počuješ hlásku „v“, spoj s písmenkom „v“.

Vystrihni písmenká „k“ a „v“.

Pani učiteľka ti bude hovoriť slová. Ak je v slove hláska „k“, zdvihneš kartičku s písmenom „k“. Ak je v slove hláska „v“, zdvihneš kartičku s písmenom „v“.

Priprav si pracovný list zo strany 2. Opäť budeš pracovať s obrázkom. Porozmýšľaj, ktoré obrázky si spojil s písmenom „k“ a zároveň s písmenom „v“. Postupne slová vypíš pod seba (pod slovo „červík“). Teraz zmeň slová tak, aby sa v nich nachádzalo buď len písmeno „k“, alebo písmeno „v“, napríklad červík — červ. Pracovať budeš aj opačne. Vypíš pod seba (pod slovo „voda“) slová, v ktorých sa nachádza len jedno z písmen „k“, „v“. Teraz zmeň slová tak, aby sa v nich nachádzalo obe písmená, teda „k“ aj „v“ súčasne, napríklad voda — vodička.

červík — červ   voda — vodička

..... — .... — .....

..... — .... — .....

..... — .... — .....

Nakresli tri obrázky, ktoré majú vo svojom názve:

len hlásku „k“

--	--	--

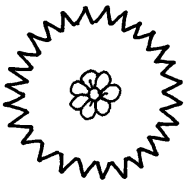
len hlásku „v“

--	--	--

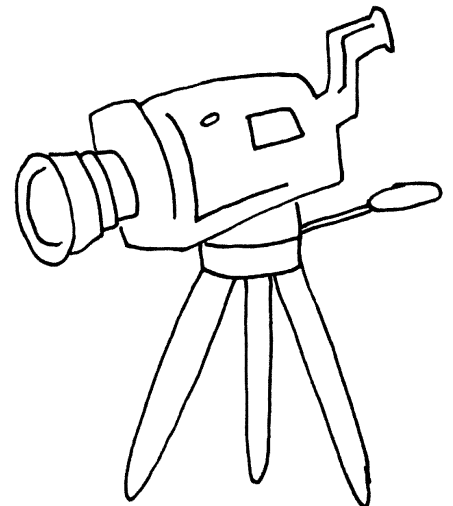
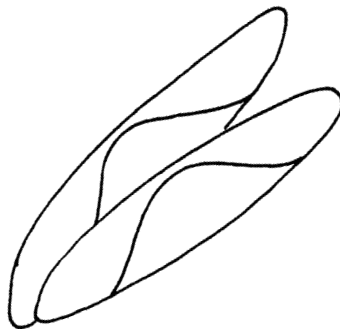
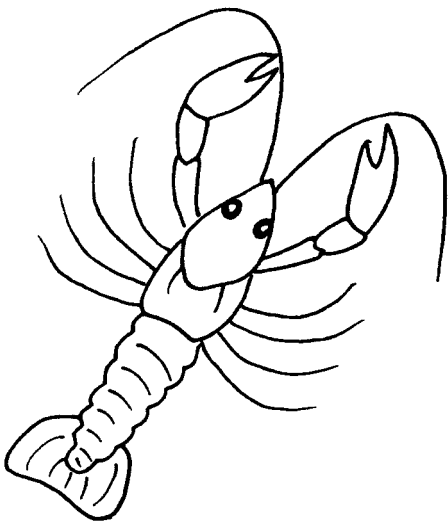
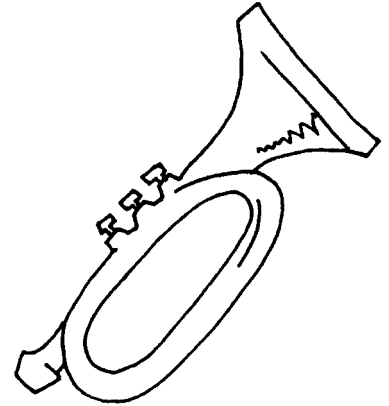
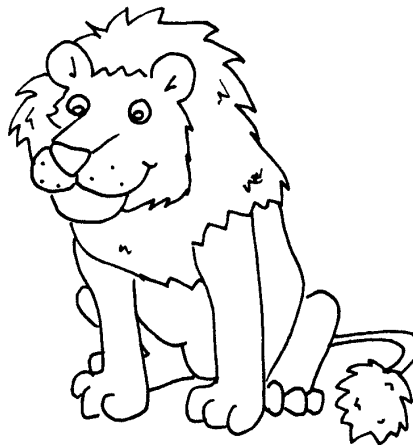
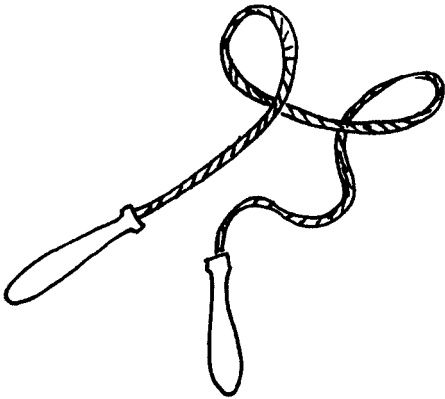
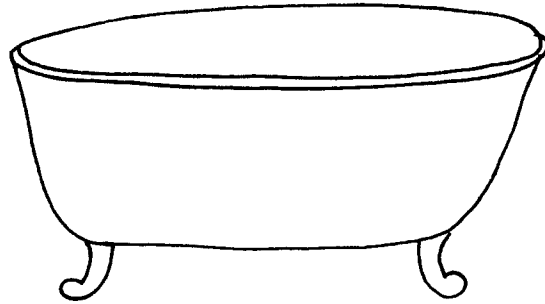
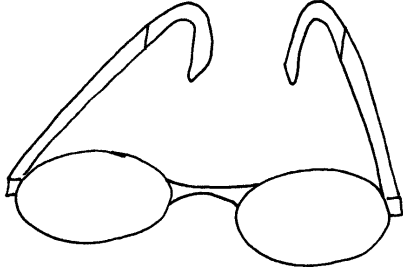
hlásku „k“ aj „v“

--	--	--

Skús vymyslieť také slová, ktoré si doteraz nepoužil alebo neboli na obrázku.

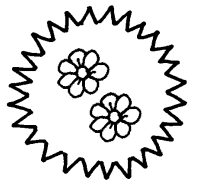

Obrázok, v ktorom počuješ „k“, spoj s písmenom „k“. Obrázok, v ktorom počuješ „v“, spoj s písmenom „v“.

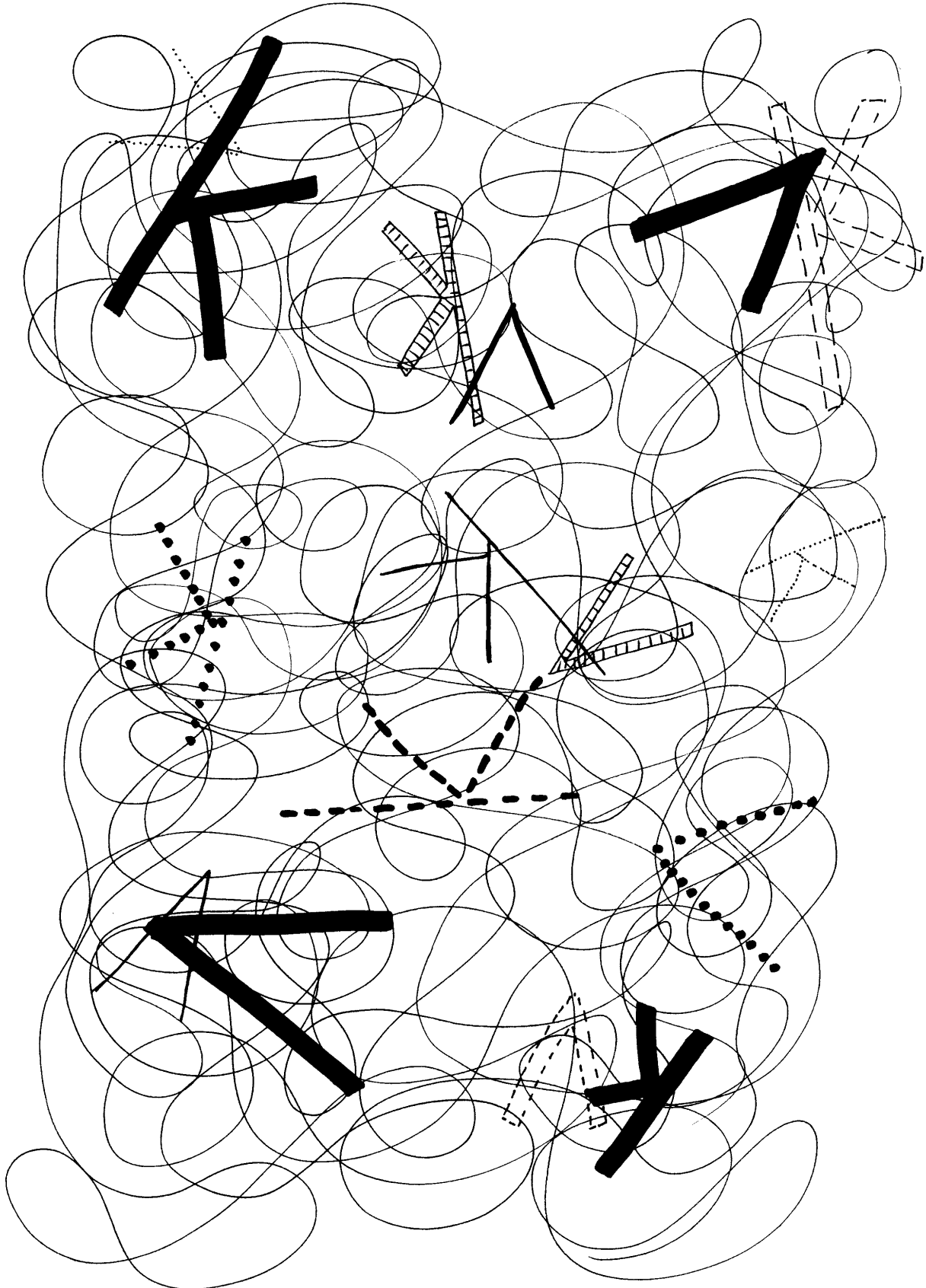
k

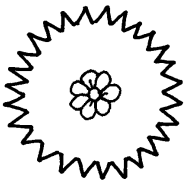
v

Nájdí schované písmená.

Všetky „k“ obtiahni a vyfarbi červenou farbičkou a všetky „v“ žltou farbičkou.

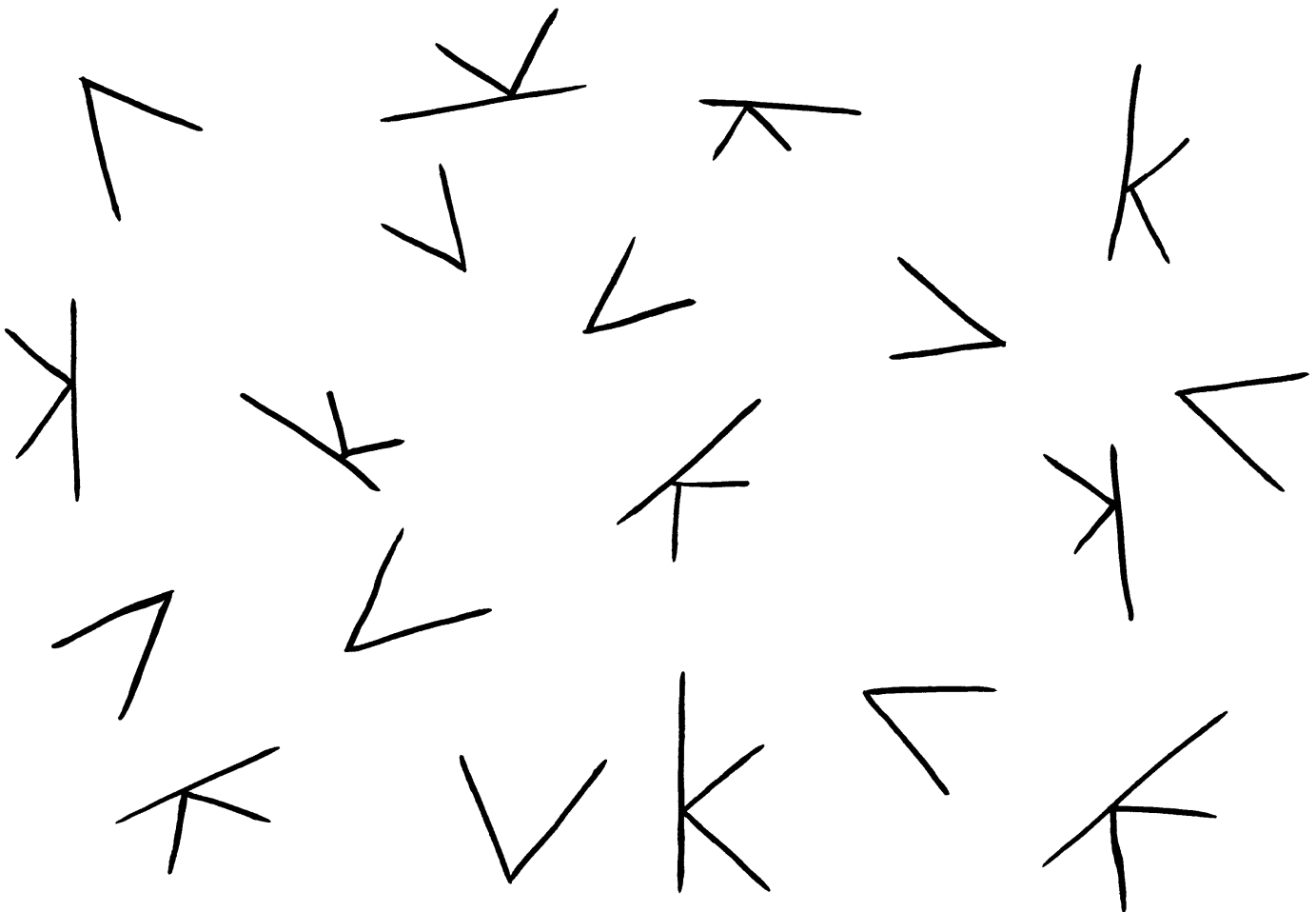

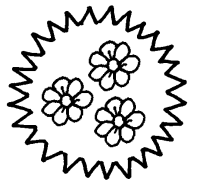
Pod tlačný tvar písmena napíš písaný tvar.

k	v	v	k	k	k

v	k	v	v	v	k

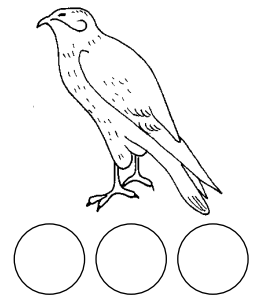
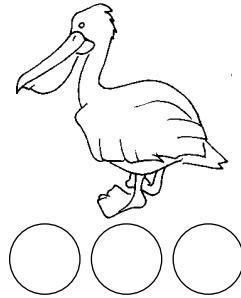
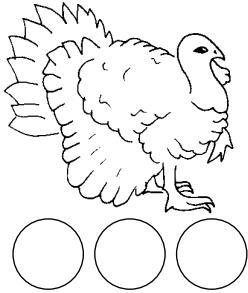
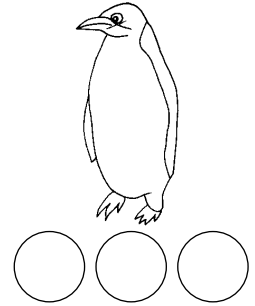
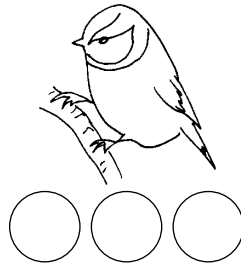
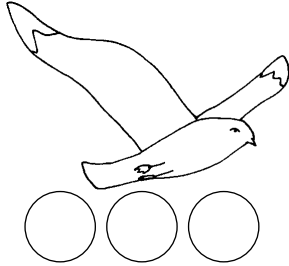
Všetky písmená „k“ spoj zelenou farbičkou, všetky písmená „v“ červenou farbičkou.

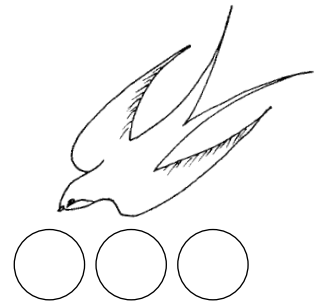
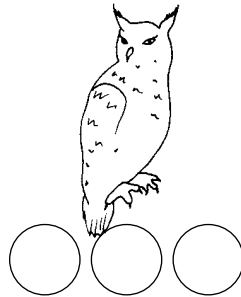
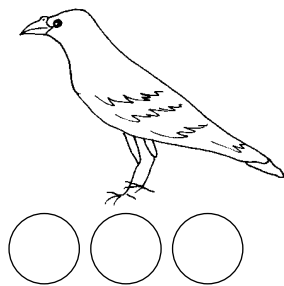
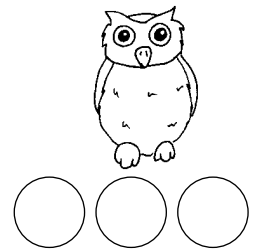
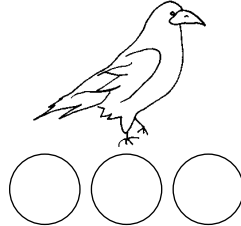
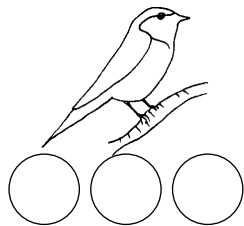
Pomenuj vtákov.

Urč, kde sa v slove nachádza písmeno „k“ (na začiatku, uprostred, na konci slova).
 Krížikom označ jeho polohu v krúžku. Slovo napíš a písmeno „k“ farebne označ
 krížikom (napr. myšiak ○○○⊗).

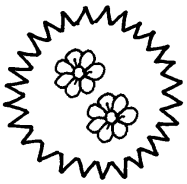

Riešenie: pelikán, moriak, čajka, tučniak, sokol, sykorka.

Úloha ako s písmenom „k“, ale budeme určovať písmeno „v“.

Riešenie: lastovička, havran, sova, vrana, výr, žltouchost.

V texte podčiarkni „k“ zelenou farbičkou a „v“ žltou farbičkou.

slávik	krkavec	sýkorka	čajka
výr	krava	havran	lastovička
sokol	pelikán	vráskavec	žltochvost
škovránok	sova	moriak	ovečka
pavúk	vrana	kačica	tučniak

Roztried' slová do stĺpcov.

Slová s **k do 1. stĺpca, slová s **v** do 2. stĺpca a slová s **k** aj s **v** do 3. stĺpca.**

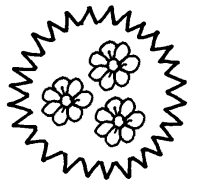
k

v

k + v

.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....

V každom stĺpci je názov jedného zvieräťa, ktoré do danej skupiny nepatrí. Prečiarkni ho a vysvetli, prečo do skupiny nepatrí.

1. Vystrihni písmená v dolnej časti a daj ich pred seba nad pracovný list.
2. Dokladaj vystrihnuté písmená do textu podľa vzoru. *Napr.:* vierka.
3. Doložené písmenko z textu vždy zober (daj pred seba), aby si ho mohol použiť v inom slove, a tak pokračuj do konca textu.
4. Nakoniec chýbajúce písmená do textu dopíš.

Vierka

___ier___a je už ___eľ___á. Chodí už do š___oly. Ráno sa pe___ne umyje.

Učeše si ___r___oče. Raňaj___uje chutnú ___ianoč___u s mlie___om.

Ši___o___ne si obuje topán___y a ru___y si strčí do ru___á___o___

___etro___y. Dá si čapicu s ___eľ___ým brmbolcom a teplé

ru___a___ice. Už sa teší na prírodo___edu. Budú sa učiť o ___etoch.

Potom si ich na ___ýt___arnej ___ýcho___e na ___reslia.

Má rada jarné ___viet___y. Naj___iac jej ___onia ___on___alin___a.

Aj ___čiel___y sa už tešia na teplo a roz___itnuté lú___y.

Z textu vypíš tie vety, v ktorých si sa dozvedel(a), čo Vierka raňajkovala a čo si obliekla.

.....

.....

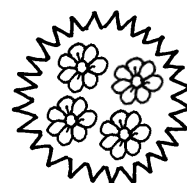
.....

.....

✂ k v k v

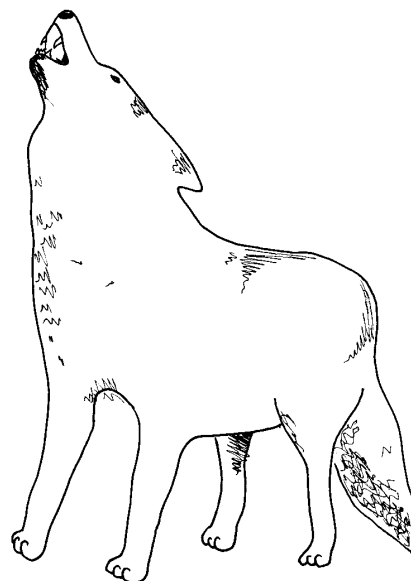

Prečítaj si text a vyfarbi písmeno „V“ červenou farbičkou a písmeno „k“ zelenou farbičkou.

Potrestaná pažravosť

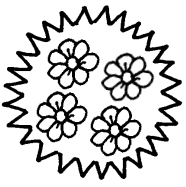
Vlk pažravec si už veľmi dávno brúsil zuby na chutnú mladučkú kozľacinku. Obšmietal sa okolo chalúčky kozy Zity a čakal, kedy kozliatka zostanú osamote. Lenže Zita si strážila svoj poklad ako oko v hlave. Zlostilo ju, že pažravec ustavične nedá pokoj, preto obtiahla drevenú hračku kožušinkou, až vyzerala ako kozliatko. Hračku postavila na chodbu a otvorila dvere. Pažravec len na to čakal. Ham! Zahryzol do tvrdého dreva a polovicu zubov si vylámal. Odvtedy dal kozliatkam pokoj.

Rozstrihni pracovný list na dve časti. Porozmýšľaj, aké slová v texte chýbajú, a dopíš ich. Doplnený text porovnaj s pôvodným textom vo vrchnej časti pracovného listu.

Potrestaná pažravosť

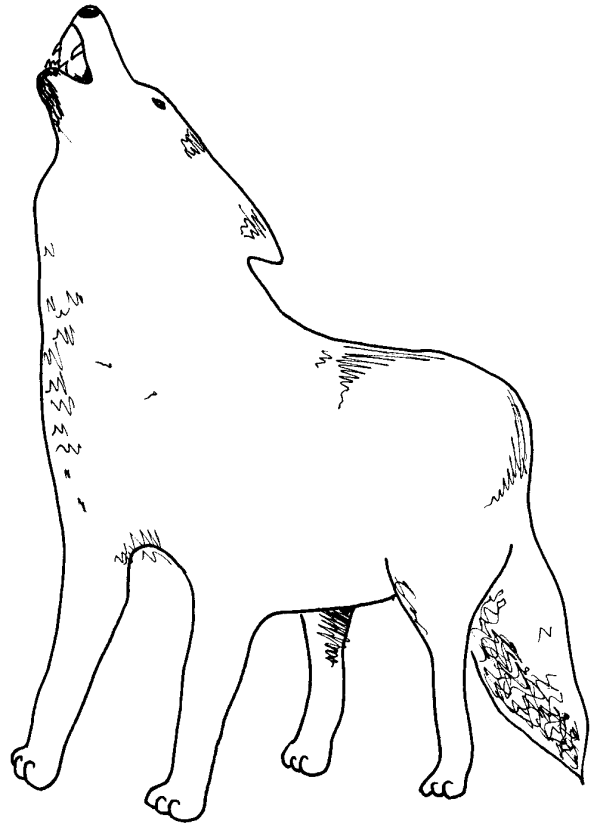
Vlk pažravec si už veľmi dávno _____ zuby na chutnú _____ kozľacinku. _____ sa okolo _____ kozy Zity a čakal, kedy _____ zostanú osamote. Lenže Zita si strážila svoj _____ ako oko v hlave. Zlostilo ju, že pažravec _____ nedá pokoj, preto _____ drevenú hračku _____, až vyzerala ako kozliatko. Hračku postavila na chodbu a _____ dvere. Pažravec len na to čakal. Ham! _____ do tvrdého dreva a polovicu zubov si _____. Odvtedy dal _____ pokoj.

Prečítaj si pozorne text.

Vlk u zubára

Hrôzostrašný vlk bol postrachom pre celé okolie: tu zožral ovcu, tu kozľa, tam prasiatko alebo sliepočku. A nikdy si potom nevyčistil zuby. A to sa mu vypomstilo! Raz ho tak rozboleli zuby, že musel ísť k zubárovi. Zubár cap si v duchu povedal: „No počkaj, ty potvora!“ A nahlas sa prihovoril vlkovi: „Ojoj! To bude hrozne bolieť!“ „Len to nie! Prosím ťa, nech ma to nebolí!“ modlikal vlk. „Tak dobre. Uspím ťa. Keď sa zobudíš, bude po všetkom.“ A veru bolo! Keď sa vlk zobudil, mal vytrhané všetky zuby! Od tých čias jedol len kašu.

Napíš, o akých zvieratkách bola rozprávka.

.....

.....

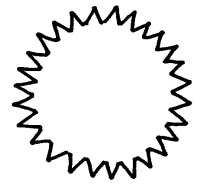
.....

Napíš stručný obsah rozprávky.

.....

.....

.....

PaedDr. Silvia Stanová

Centrum pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie, Trnava

Nácvik písania spoluhláskových skupín v slovách

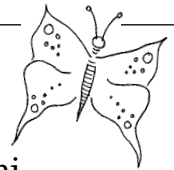
Pomôcky

Farbičky, nožnice, lepidlo, na domáce cvičenie texty z novín, časopisov, Pravidlá slovenského pravopisu, Krátky slovník slovenského jazyka.

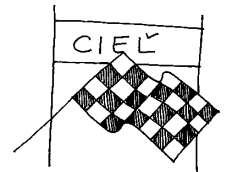
Motivácia

Súťaž v tvorbe a vyhľadávaní slov s precvičovanými slabikami.

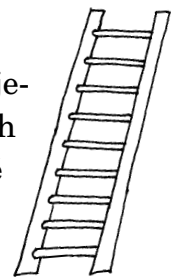
Cieľ

Utvrdenie písania, ale aj čítania slov so spoluhláskovými skupinami. Rozvoj slovnej zásoby. Utvrdzovanie slovných druhov.

Metodické pokyny na prácu s materiálom

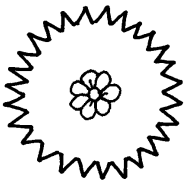
- ☉ Pri práci s mladšími deťmi môžeme slová najprv rozdeliť (ceruzkou) na slabiky (napr.: PL č. 8 a 9).
- ☉ Väčšina PL je zameraná aj na rozvoj slovnej zásoby.
- ☉ Mnohé PL môžeme využiť tiež na nácvik prepisu textov, utvrdenie písania a čítania jednoslabičných slov, utvrdenie písania predpony vy-
- ☉ Prostredníctvom úloh precvičujeme aj učivo o slovných druhoch a so staršími deťmi aj slovesné podstatné mená, časovanie sloves, stupňovanie prídavných mien (napr.: PL č. 8 a 9).
- ☉ Prácu s jedným PL môžeme rozdeliť na viac hodín, prípadne u mladších detí použiť len jeho časť alebo len časť úlohy (napr.: PL č. 2, 3, 9, 10, 11).

Odporúčania na domáce precvičovanie

Práca so slovníkmi, encyklopédiami, tvorba slov podobného významu, vyhľadávanie slov v časopisoch a pod., prepis textu, nácvik čítania slov atď.

Najprv prečítaj slabiky v prvom riadku. Potom ich prepíš do nasledujúceho riadka. Rovnako pracuj aj pri ostatných riadkoch.

tr   tra   tre   tri   tro   tru   trie   tria

.....

dr   dra   dre   dri   dro   dru   drie   dria

.....

pr   pra   pre   pri   pro   pru   prie   pria

.....

kr   kra   kre   kri   kro   kru   krie   kria

.....

vr   vra   vre   vri   vro   vru   vrie   vria

.....

mr   mra   mre   mri   mro   mru   mrie   mria

.....

br   bra   bre   bri   bro   bru   brie   bria

.....

zr   zra   zre   zri   zro   zru   zrie   zria

.....

sr   sra   sre   sri   sro   sru   srie   sria

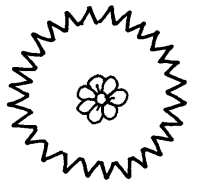
.....

hr   hra   hre   hri   hro   hru   hrie   hria

.....

gr   gra   fr   fre   chr   chro   žr   žra

.....

Trojice slov najprv prečítaj a potom prepíš do riadkov.

mra — ky	tr — hať	dra — hý
ne — mra — čiť	vy — tr — hať	vy — dra — žiť
za — mra — či — lo	na — tr — há — me	pre — dra — že — ný

.....

.....

.....

tré — ner	prá — ca	vr — hať
tré — no — vať	pra — co — vať	na — vr — hli
na — tré — no — vať	od — pra — co — val	ná — vr — há — ri

.....

.....

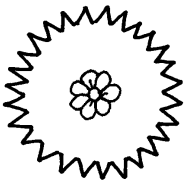
.....

stre — la	fr — čí	brá — niť
vy — stre — lia	od — fr — čal	o — bra — na
od — stre — lí — me	pre — fr — čí — me	o — bra — ňo — vať

.....

.....

.....

Trojice slov najprv prečítaj a potom prepíš do riadkov.

hra — dy

tr — vať

gra — my

hra — di — sko

pre — **tr** — val

ki — lo — **gram**

o — **hra** — dí — me

zo — **tr** — vač — nosť

ki — lo — **gra** — mov

.....

.....

.....

zre — lý

pre — jav

srd — ce

ne — **zre** — li

ne — **pre** — jav

sr — deč — ný

do — **zrie** — va — jú

pre — ja — vo — vať

na — **sr** — de — nosť

.....

.....

.....

chríp — ka

krú — ti

zra — diť

za — **chrí** — pol

zá — **kru** — ta

vy — **zra** — diť

za — **chrí** — pne — tý

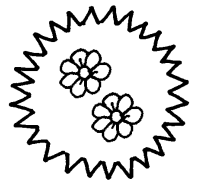
pre — **krú** — ca — jú

pre — **zra** — di — li

.....

.....

.....

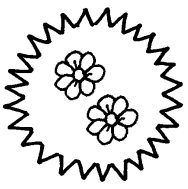

Prečítaj a do zošita odpíš jednoslabičné slová. Vysvetli význam slov.

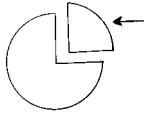
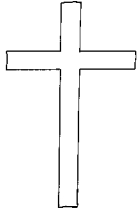
1.	drak	drôt	dres	tresk	trať
2.	prak	prach	prax	pruh	prúd
3.	prút	prejsť	prsk	brat	brať
4.	krok	krik	kruh	kryt	skryť
5.	stred	stroj	smrek	mráz	mrav
6.	frak	frank	front	zrod	zbraň
7.	hrot	hrsť	hruď	žrd'	krv

Hrubo vytlačené slová z predchádzajúceho cvičenia použi vo vetách.

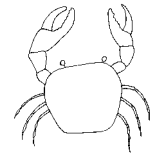
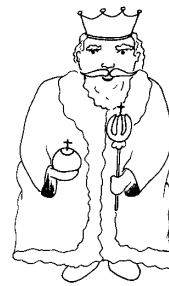
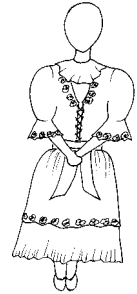
1. ....
2. ....
3. ....
4. ....
5. ....
6. ....
7. ....

Ku každému obrázku napíš číslo pri slove, ktoré vyjadruje jeho význam.

1. prst
2. zrak
3. kríž
4. štvrt'
5. kroj
6. chrúst
7. kráľ
8. žrd'
9. groš
10. krab

Slová z predchádzajúceho cvičenia doplň do viet.

Oči sú orgánom .....

Hodiny ukazujú ..... na osem.

Môj kamarát trénuje skok o .....

..... je lahodná pochúťka.

Folklórne súbory vystupujú v krásnych .....

..... sú staré mince.

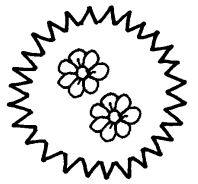
Na kostoloch sú obyčajne .....

Zdvihol varovne .....

Ponad hlavu mi preletel .....

Na obraze je ....., ktorý dal postaviť tento hrad.

Prezri si obrázok. Potom si prečítaj slová umiestnené okolo obrázka a čiarkou ich priradiť k správne mu miestu na obrázku. Nakoniec slová prepíš.

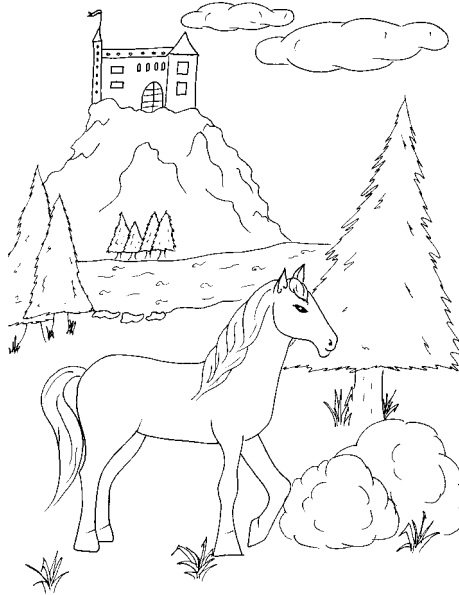
strom

krk

breh

hrad

krík

srst'

smrek

zráz

vrch

mrak

Slová použi vo vetách tak, aby súviseli s obrázkom z predchádzajúcej úlohy.

.....

.....

.....

.....

.....

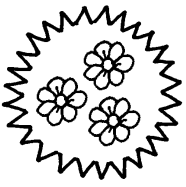
.....

.....

.....

.....

.....

Prečítaj text. Hrube vytlačené slová rozdeľ na slabiky (priamo v texte).

V **ohrade** sa pokojne pasie **črieda** koní. Malé **žriebä** s peknou hnedou **srstou** smutne hľadí. Najradšej by **preskočilo žrde** a bežalo za slobodne letiacim **sršňom**. Zato **srnec** nemá dôvod byť smutný. Lesník preňho nachystal voňavé seno do **krmidla**. **Srnka** však **zazrela** chutnú trávu. Pastvy je tu dosť, od lánu obilia až po **strmé zrázy**. Môže sa so **srncom** do vôle napásť. Obilie je **krásne** žlté a **zrelé** klasy sú plné **zrna**. Za lánom obilia sú **strmé zrázy**. Nad nimi bol kedysi dávno postavený **hrad**. Ostala z neho už len **zrúcanina**.

(Podľa Gočová, Petráš: Hlásky v obrázkoch, 1991)

Hrube vytlačené slová vypíš. Pri písaní ich vyslovuj po slabikách.

.....

.....

.....

.....

.....

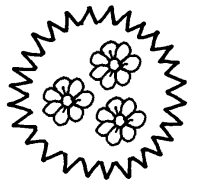
.....

.....

.....

.....

.....

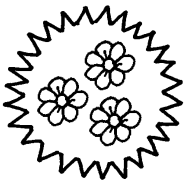
K tlačnému slovu nájdí jeho písaný tvar a doplň k nemu do rámčeka správne číslo. Napr.: strhnúť (sa) — 1

1. strhnúť (sa)	<i>skromný</i>	<input type="text"/>
2. družstvo	<i>abstraktný</i>	<input type="text"/>
3. pohrdavý	<i>nekritický</i>	<input type="text"/>
4. abstraktný	<i>trpkosť</i>	<input type="text"/>
5. fragment	<i>zachraňoval</i>	<input type="text"/>
6. strašiak	<i>načrtnúť</i>	<input type="text"/>
7. zhrabať	<i>pohrdavý</i>	<input type="text"/>
8. skromný	<i>zhrabať</i>	<input type="text"/>
9. zachraňoval	<i>strhnúť (sa)</i>	<input type="text" value="1"/>
10. nekritický	<i>družstvo</i>	<input type="text"/>
11. načrtnúť	<i>fragment</i>	<input type="text"/>
12. trpkosť	<i>strašiak</i>	<input type="text"/>

Slová prepíš do zošita, roztried' ich do stĺpcov podľa slovného druhu.

(Pozn. pre učiteľa: Mladšie deti môžu slová iba prepísať.)

Podstatné meno	Prídavné meno	Sloveso
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....

K tlačnému slovu nájdí jeho písaný tvar a doplň k nemu do rámčeka správne číslo. Napr.: *vrstovník* — 1

1. <i>vrstovník</i>	<i>zábradlie</i>	<input type="text"/>
2. <i>prestrihané</i>	<i>vystriedať</i>	<input type="text"/>
3. <i>zábradlie</i>	<i>odstrániť</i>	<input type="text"/>
4. <i>zreteľný</i>	<i>zhromaždený</i>	<input type="text"/>
5. <i>ospravedlniť (sa)</i>	<i>nezdržiavať</i>	<input type="text"/>
6. <i>vystriedať</i>	<i>ústredný</i>	<input type="text"/>
7. <i>ústredný</i>	<i>zreteľný</i>	<input type="text"/>
8. <i>strážca</i>	<i>prázdnota</i>	<input type="text"/>
9. <i>zhromaždený</i>	<i>ospravedlniť (sa)</i>	<input type="text"/>
10. <i>odstrániť</i>	<i>vrstovník</i>	<input type="text" value="1"/>
11. <i>nezdržiavať</i>	<i>strážca</i>	<input type="text"/>
12. <i>prázdnota</i>	<i>prestrihané</i>	<input type="text"/>

Slová prepíš do zošita, roztried' ich do stĺpcov podľa slovného druhu.

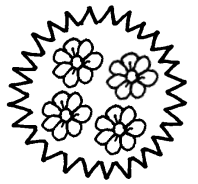
(Pozn. pre učiteľa: Mladšie deti môžu slová iba prepísať.)

Podstatné meno

Prídavné meno

Sloveso

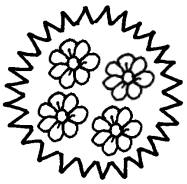
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....

Prečítaj si podstatné mená. Ku každému podstatnému menu utvor príbuzné slovo tak, aby z podstatného mena vzniklo sloveso (napr. trúbka — zatrúbili) alebo prídavné meno (hruška — hruškový).

(Pozn. pre učiteľa: Mladšie deti môžu slová iba prepísať.)

hranica	prehliadka .....
Grek	stretnutie .....
električka	výstraha .....
záhrada	prítomnosť .....
obrázok	striedanie .....
nepriateľ	prázdniny .....
podrobnosť	strokár .....
hračka	prednáška .....
sústredenie	zmrzlina .....
príležitosť	adresa .....
kráľovstvo	trpkosť .....
smrek	spravodlivosť .....
chrumkanie	gravitácia .....
presvedčenie	múdrosť .....
škovránok	zdravie .....
ohrada	prášera .....

Predponu vy- v hrubo vytlačených slovách nahraď predponami pre- a pri-.
Utvorené slová napíš. Potom ich správne doplň do viet.

Napr.: vyskočiť *priskočiť* *priskočiť*

Naše mačiatko šikovne *priskočilo* košík.

Potom *priskočilo* ku mne.

vykročiť .....

Na túre sme museli ..... popadané konáre.

..... ku mne!

vyzerať .....

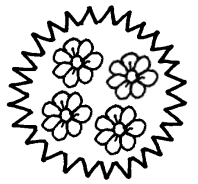
So záujmom som si ..... fotografie.

Nechápavo som sa ..... ich hádke.

vyhovárať .....

Nemali by sme sa ..... k cudzím ľuďom.

Tvrdohlavo mlčal, potom konečne .....

**Predponu vy- v hrubo vytlačených slovách nahraď predponami pre- a pri-.
Utvorené slová napíš. Potom ich správne doplň do viet.**

vyhrať .....

Basketbalisti si vzájomne ..... loptu.

Kto veľa riskuje, často .....

vytvoriť .....

Príroda aj sama ..... okolitú krajinu.

Dvere som len kúsok .....

vybrať .....

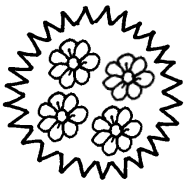
Kto sa veľa prejedá, veľa .....

Na prírodopise sme ..... nové učivo.

vyrobiť .....

Už dloho bývame v našom byte. Je načas ho .....

Odlomilo sa mi zo zuba, išiel som zubárovi a ten iba .....
chýbajúcu časť.

**Predponu vy- v hrubo vytlačených slovách nahraď predponami pre- a pri-.
Utvorené slová napíš. Potom ich správne doplň do viet.**

vymrzol .....

Keď bol silný mráz, na prechádzke sme veľmi

.....

Ráno boli stierače auta ..... na skle.

vyniesť .....

*Náš cvičený pes vie na povel .....
kosť.*

*Pomohol som mame ..... nákup z auta
do kuchyne.*

vydať .....

Do jedla sa obyčajne ..... rôzne pochutiny.

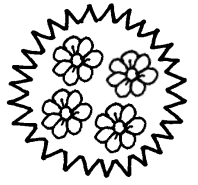
Kvalitnejšie výrobky sa dobre .....

vystúpil .....

Do autobusu ..... veľa cestujúcich.

Úspešný hokejista ..... do iného tímu.

Predponu vy- v hrubo vytlačených slovách nahraď predponami pre- a pri-. Utvorené slová napíš. Potom ich správne doplň do viet.

vyšetriť .....

Každý zločin sa musí dôkladne .....

*Aby som si mohol kúpiť hru, musím si ešte
..... niekoľko eur.*

vybehli .....

Deti rýchlo ..... k mamičke pre masky.

Gládo snek ..... cez lúku.

vyhlásil .....

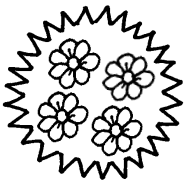
Kamarát sa ..... na iný kružok.

Kto sa dobre naučí, nebojí sa .....

vyliezť .....

Plimák ..... ku šľavnatému listu.

Ľikovne sme ..... cez prekážky.

Predponu vy- v hrubo vytlačených slovách nahraď predponami pre- a pri-.
Utvorené slová napíš. Potom ich správne doplň do viet.

vymalovať .....

Starý plot sme .....

Na trup lode si ..... jej meno.

vypol .....

Pretekári si ..... čísla na tričkách.

Film ma nezaujal, tak som ..... kanál.

vyradiť .....

Pretekári musia pohotovo ..... rýchlosti.

V úlohe sme ..... slová k obrázkom.

vykopať .....

Futbalista ..... pri pokusovom kope bránku.

Spoluhráč mi nepresne ..... loptu.